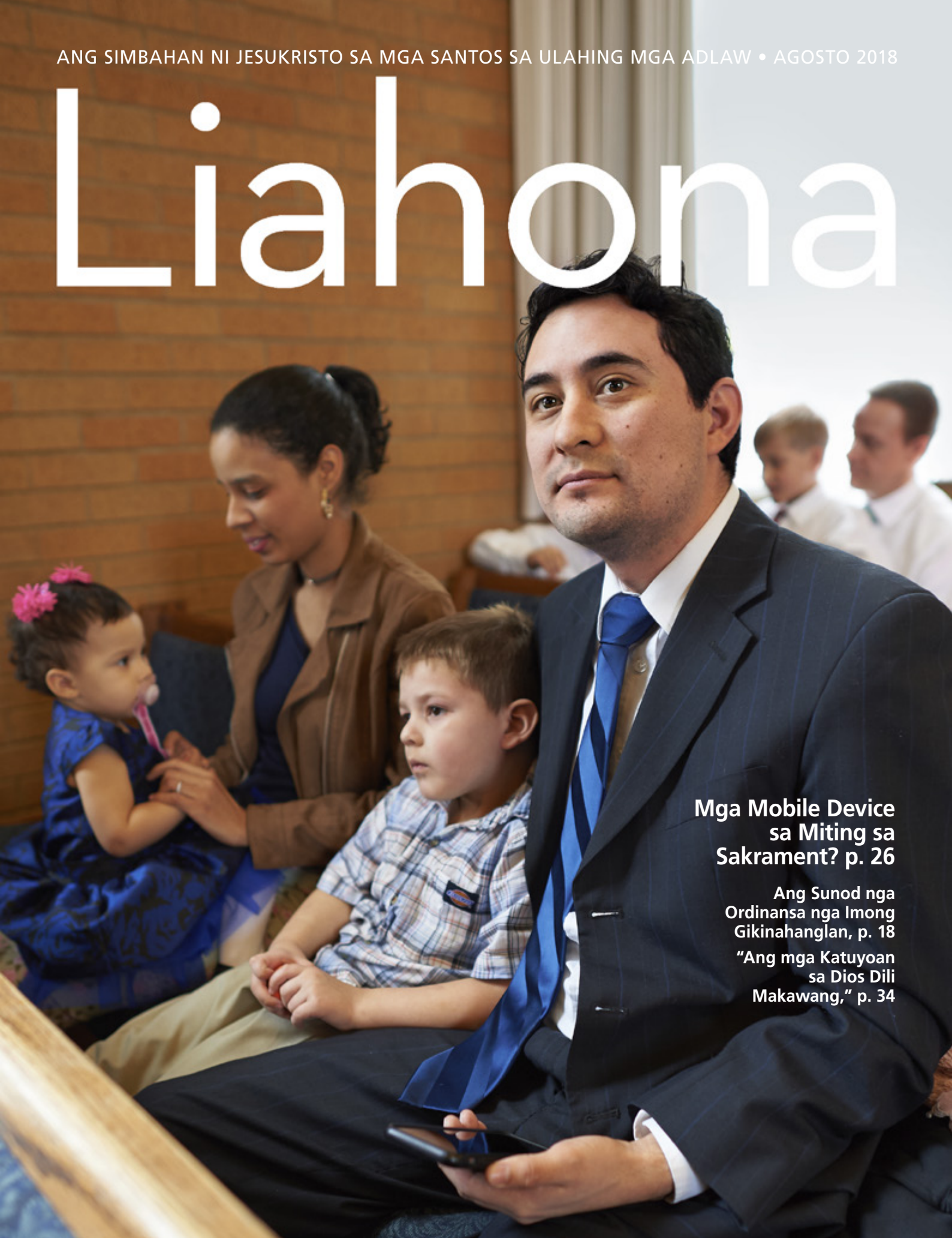

Liahona

**Mga Mobile Device
sa Miting sa
Sakrament? p. 26**

**Ang Sunod nga
Ordinansa nga Imong
Gikinahanglan, p. 18**

**"Ang mga Katuyoan
sa Dios Dili
Makawang," p. 34**

“MAKAANGKON KITA
**SA MAKALIMPYO NGA
GAHUM NI JESUKRISTO**
KON KITA MOAMBIT
SA SAKRAMENT SA
TAKUS NGA PAAGI.”

ELDER DALE G. RENLUND UG
SISTER RUTH L. RENLUND

Gikan sa “Ang Matahum nga Gasa sa Sakrament,” pahina 18.

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

10 **Ang mga Espirituhanong Pundasyon sa Simbahan Bahin sa Pinansyal nga Pagpaningkamot sa Kaugalingon**

Ni Bishop Gérald Caussé

Sa mga lagda sa panalapi ug pamuhunan, ang Simbahan yanong nagsunod sa doktrina ug mga lagda nga gitudlo ngadto sa mga miyembro niini.

ANAA SA HAPIN
Gilitratohan ni Leslie Nilsson.

18 **Ang Matahum nga Gasa sa Sakrament**

Ni Elder Dale G. and Sister Ruth L. Renlund

Sa atong pag-ambit sa sakrament sa takus nga paagi, mabag-o nato ang mga panalangin sa sakrament pag-usab.

26 **Pagsimba Panahon sa Digital**

Ni Adam C. Olson

Ang electronic nga mga device makapalambo o makapugong sa atong pagsimba sa miting sa sakrament.

30 **Pagtudlo sa Tech: Pagpaapil sa Kabatan-onan sa Panahon sa Digital**

Ni Brian K. Ashton

Imbis idili ang paggamit sa teknolohiya diha sa classroom, makatudlo kita sa kabatan-onan unsaon sa paggamit niini alang sa kaayohan.

34 **Mga Santos: Ang Istorya sa Simbahan—Kapitulo 6: Ang Gasa ug Gahum sa Dios**

Si Joseph gihatagan og gahum sa paghubad pag-usab, niining higayuna uban sa tabang ni Oliver Cowdery.

MGA DEPARTAMENTO

4 **Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo: Darren ug Stacey Rea—Sydney, Australia**

6 **Mga Baruganan sa Pagpangalagad: Paghimo og Makahuluganon nga mga Relasyon**

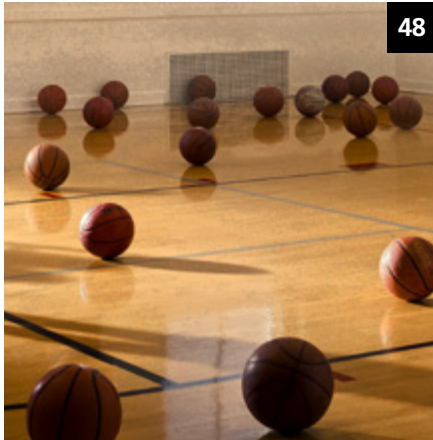
16 **Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Nangingkamot nga Mahimong Intelihente ug Halangdon nga Inahan**

Ni Lilian Pagaduan-Villamor

40 **Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**

80 **Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Padayon sa Pagpaningkamot**

Ni Elder Marvin J. Ashton

48

44 Sa Unsa nga Paagi Nakat-on si Eric sa Pagsalig sa Dios

Ni Presidente Russell M. Nelson
*Taliwala sa kalisud ug kasakit, kining young adult nga gikan sa Ghana nakakaplag og hugot nga pagtuo diha sa Dios, diin naka-
paandam niya sa pagdawit sa ebanghelyo.*

48 Apan Unsa Kon Ako Mapakyas?

Ni Sarah Keenan
Kon atong tugutan ang kahadlok nga mapakyas nga mopugong nato sa pagpaningkamot, mawala ang atong bililhong mga oportunidad sa paglambo.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Unsa nga mga saad ang inyong makita diha sa Basahon ni Mormon?

50

50 Sa Dili Pa Ikaw Tawgon sa Pagserbisyo

Ni Ryan Carr
Kuhaa ang panglantaw sa full-time nga mga misyonaryo samtang ilang ihulagway ang ilang mga kasinatian ug mosugyot og mga paagi nga makapaandam sa kabata-onan sa pagserbisyo.

56 Lima ka Butang nga Itudlo sa Doktrina ug mga Pakigsaad Kanimong mahitungod sa Pagkahimong Misyonaryo

Ni Charlotte Larcabal

58 Unom ka Rason nga Kita Nagkinahanglan sa Simbahan!

Ni Eric B. Murdock ug Joshua J. Perkey
Ania ang pipila ka rason ngano nga ang organisasyon sa Simbahan importante sa plano sa Dios kanato.

62 Mga Pangutana ug mga Tubag

Unsa nga mga kalihokan ang angay nakong buhaton sa akong libreng panahon aron mahimo kining mas bililhon?

64 Poster: Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi

65 Ang Katapusang Pulong: Unom ka mga Paagi aron sa Paghinumdom Kanunay sa Manluluwas

Ni Elder Gerrit W. Gong

70

66 Makaampo Ko Kanunay

Makatubag ba kamo niini nga pangutana kabahin sa pag-ampo?

68 Ipadan-ag ang Imong Kahayag: Usa ka Nagdan-ag nga Pagpamatuod

70 Ang Saad nga Walay Panag-away

Ni Myrna M. Hoyt
Si Timmy nakahinumdom og istorya gikan sa Basahon ni Mormon ug nasayud unsaon niya ug sa iyang ig-agaw nga mohunong sa panag-away.

72 Pagtuo, Paglaum, ug Grasya—Bahin 1: Usa ka Tingog sa Kalinaw

Ni Megan Armknecht
Makahadlok nga magpuyo sa Holland panahon sa gubat, apan si Grace nasayud nga ang iyang pamilya OK ra.

74 Ang mga Apostoles Nagpamatuod kang Kristo

Ni Elder Ronald A. Rasband

75 Football ug mga Dominggo

Ni Elder Jörg Klebingat
Ganahan ko og football, apan sa dihang nakit-an nako ang Simbahan, mas ganahan ko sa Dios.

76 Mga Istorya sa Kasulatan: Si David ug si Goliath

Ni Kim Webb Reid

79 Koloranan nga Pahina: Ako Mahimong usa ka Maayong Ehemplo

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Editor: Hugo E. Martinez

Luyo-luyo sa mga Editors: Randall K. Bennett, Becky Craven

Mga Advisor: Brian K. Ashton, LeGrand R. Curtis Jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Christina B. Franco, Donald L. Hallstrom, Douglas D. Holmes

Tigdumalang Direktor: Richard I. Heaton

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: Adam C. Olson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Francisca Olson

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flittton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Thomas Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property: Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor sa Pag-imprinta: Steven T. Lewis

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Troy K. Barker

Paghubad: Shahlom Alinsug

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa Dateline Philippines sa Liahona, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon. Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa Liahona, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribat, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2018 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Copyright nga impormasyon: Gawas kon sa laing paagi gipasabut, ang mga indibidwal mahimong mokopya sa materyal gikan sa Liahona alang sa ilang personal, dili pangkomersyo nga paggamit (lakip sa mga calling sa Simbahan). Kini nga katungod mahimong kuhaon pag-usab sa bisan unsang panahon. Ang biswal nga material dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang copyright nga mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

August 2018 Vol. 21 No. 8. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

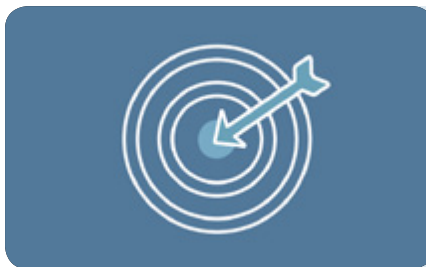
Anaa pay Daghan sa Online

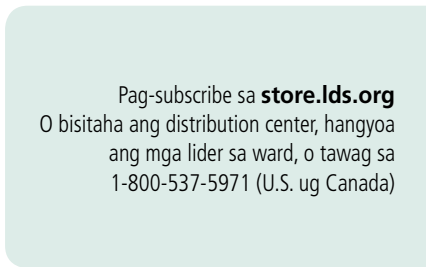
Basaha ang mga artikulo ug pagsumiter og imong kaugalingon sa liahona.lds.org

Pangita ug mga mensahe nga makapadasig, nga ikapaambit (sa Iningles, Portuguese, ug Spanish) sa [facebook.com/liahona](https://www.facebook.com/liahona)

Pagpadala og feedback sa liahona@ldschurch.org

Pag-subscribe sa store.lds.org
O bisitaha ang distribution center, hangyoo ang mga lider sa ward, o tawag sa 1-800-537-5971 (U.S. ug Canada)

MGA ICON GIKAN SA GETTY IMAGES

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Adlawng Igpapahulay, 18, 75

Basahon ni Mormon, 18, 34, 42, 70

Edukasyon, 16

Espiritu Santo, 18, 30, 34, 43, 50, 56

Hugot nga pagtuo, 4, 44, 55, 65, 72, 76

Ikapulo, 10

Indibidwal nga bili, 62

Jesukristo, 18, 65, 74

Joseph Smith, 34

Kahadlok, 48, 65, 72, 76

Kakulangan, mga, 44

Kalinaw, 72

Kalisdanan, 41, 44, 80

Kasaysayan sa Simbahan, 34, 58

Langitnong Amahan, 18, 41, 44, 58

Mga Lider sa Simbahan, 43

Mga miting sa Simbahan, 26, 30, 58

Misyonaryo nga buhat, 42, 50, 56

Misyonaryo nga pagpangandam, 50, 56, 75

Pag-ampo, 41, 43, 44, 66, 72

Paghinulsol, 34, 43

Pagkainahan, 16

Pagkakabig, 44

Pagkamabination, 70

Paglahutay, 80

Pagpadayag, 34, 56, 58, 64

Pagpamatuod, 6, 34, 68

Pakigsaad, mga, 18, 58

Pamilya, 4, 16, 40, 72, 79, 80

Panalapi, 10

Sakrament, 18, 65

Serbisyo, 6, 40

Teknolohiya, 26, 30

Sila si Darren ug Stacey mibaligya sa tanan aron makab-ot ang iyang gidamgo nga trabaho sa pag-animate alang sa usa ka movie studio [himuanan og pelikula] sa London, England. Apan sa dihang ilang nahibaloan nga duna nay bata nga moabut human sa daghang tuig sa pagpaningkamot ilang naamgohan nga dili sila makahimo sa pagpuyo didto sa iyang kinitaan lamang.

CHRISTINA SMITH, TIGLITRATO

Darren ug Stacey Rea

Sydney, Australia

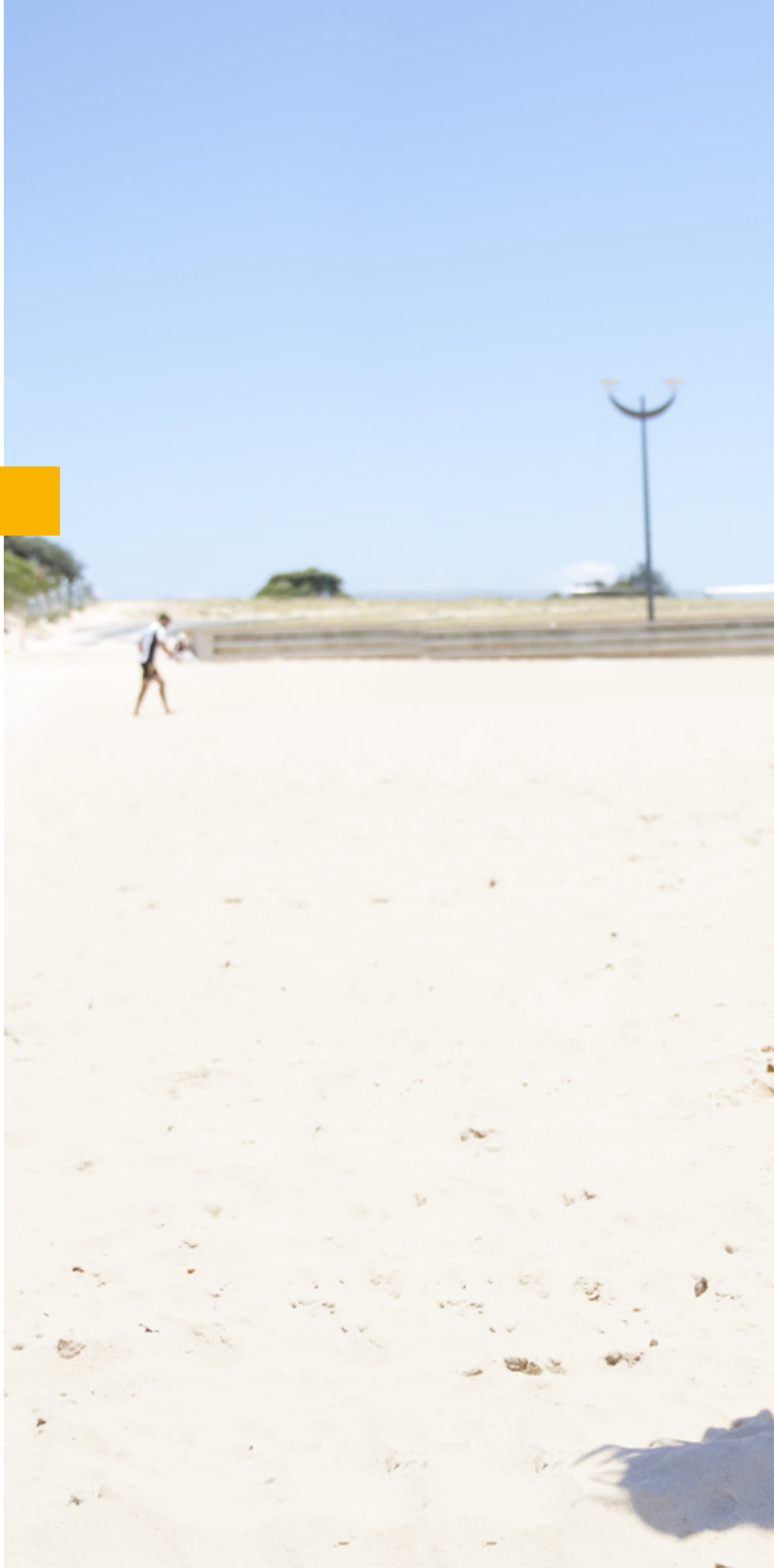
Stacey: Nag-istorya mi bahin sa pagbalhin og balik ngadto sa Australia. Sa Brisbane walay mga movie studio. Si Darren kinahanglan gyud nga moundang sa iyang trabaho.

Darren: Gibati nako nga dili na makapadayon. Ang akong asawa mabdos, apan ako walay trabaho ug kami walay kwarta nga ikaabang og balay.

Stacey: Dihay mga higayon sa may labhanan sa balay sa akong ginikanan nga kami miluhod ug nag-ampo.

Darren: Dayon nakadungog mi nga dunay moabli nga bag-ong studio sa Brisbane. Nakakuha ko og kontrata sa animation.

Stacey: Nakat-unan namo nga bisan unsa pay among naagian, ang labing importante nga butang nga among mabatunan mao ang pagtuo sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.

Mga Baruganan sa Pagpangalagad PAGTUKOD OG MAKAHULUGANONG MGA RELASYON

*Ang atong abilidad sa pag-atiman sa uban madungagan
kon kita adunay makahuluganong relasyon uban kanila.*

Ang imbitasyon sa pagpangalagad ngadto sa uban usa ka oportunidad sa paghimo og maamumahon nga mga relasyon uban kanila—ang matang sa relasyon nga makahimo nila nga komportable sa pagpangayo ug pagdawat sa atong tabang. Kon nakahimo kita sa paningkamot sa pagpalambo niana nga matang sa relasyon, ang Dios makausab sa mga kinabuhi sa duha ka habig sa relasyon.

“Nagtuo ko nga walay klaro nga kausaban kon walay klaro nga mga relasyon,” miingon si Sharon Eubank, Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society. Ug sa atong mga buhat sa pagserbisyo nga makapausab sa mga kinabuhi sa uban, miingon siya, kinahanglan kini nga “nakagamut sa sinsero nga tinguha

sa pag-ayo ug pagpaminaw ug pagkooperar ug pagtahud.”¹

Ang makahuluganong mga relasyon dili mga taktika. Natukod kini sa kapuangod, sinsero nga mga paningkamot, ug “tiunay nga paghigugma” (D&P 121:41).²

Mga Paagi sa Pagtukod ug Pagpalig-on og mga Relasyon

“Maugmad nato kini nga [pakigrelasyon] ngadto sa usa ka tawo sa matag higayon,” miingon si Elder Dieter F. Uchtdorf sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.³ Sa atong pagpaningkamot sa pagtukod og makahuluganong mga relasyon uban niadtong atong gipangalagaran, ang Espiritu Santo makagiya nato. Ang mosunod nga mga sugyot gibase sa usa ka sumbanan nga gitanyag ni Elder Uchtdorf.⁴

Paggahin og panahon nga magkauban.

Ang relasyon nagkinahanglan og panahon sa pagpalambo. Pangita og mga oportunidad nga magpadayon ang pagkontak. Ang mga pagtuon nagpakita nga ang pagpahibalo sa mga tawo nga kamo nagpakabana importante sa maanindot nga relasyon.⁶ Bisitahi kanunay kadtong inyong serbisuhan. Pakigsulti nila sa simbahan. Gamita ang bisan unsa nga dugang nga mga paagi—sama sa email, Facebook, Instagram, Twitter, Skype, mga tawag sa telepono, o pagpadala og kard. Si Elder Richard G. Scott (1928–2015) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namulong mahitungod sa gahum sa yano ug mamugnaon nga pagpadayag sa gugma ug suporta: “Kanunay ko nga moabli sa akong mga kasulatan, . . . ug akong makita ang usa ka mahigugmaon, mapinangaon nga mubo nga sulat [sa akong asawa] nga gisup-itan ni Jeanene sa mga pahina. . . . Kadtong bililhon nga mubo nga mga sulat . . . padayon nga

nahimong bililhon nga bahandi sa kahupayan ug inspirasyon.”⁷

Usab, hinumdumi nga ang usa ka relasyon nagkinahanglan og duha. Makatanyag kamo og gugma ug panaghigala, apan ang relasyon dili motubo gawas kon ang tanyag gidawat ug gibalik. Kon ang lain nga indibidwal dili manumbaling, ayaw ipugos ang relasyon. Hatagi siya og panahon nga makakita sa inyong sinsero nga mga paningkamot, ug kon gikinahanglan, pakitambag sa inyong mga lider mahitungod kon ang makahuluganon nga relasyon posible pa ba o dili.

Pagkat-on mahitungod kanila.

Si Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994) mitudlo, “Dili ka makaserbisyo og maayo niadtong wala nimo mailhi og maayo.” Misugyot siya nga ilhon ang mga ngalan sa matag sakop sa pamilya ug pagkahibalo sa importante nga mga panghitabo sama sa mga adlaw nga natawhan, mga panalangin, mga bunyag, ug mga kaminyoon. Naghatag kini og oportunidad sa pagsulat og mubo nga sulat o pagtawag aron mopahalipay sa sakop sa pamilya sa espesyal nga kalampusan.⁵

Ang mga baruganan sa pagpangalagad gitumong aron matabangan kita sa pagkat-on sa pag-atiman sa usag usa—dili ipaambit isip usa ka mensahe. Samtang atong nailhan kadtong atong gialagaran, ang Espiritu Santo moaghat kanato aron makahibalo unsa nga mensahe ang ilang kina-hanglanon isip dugang sa atong pag-atiman ug kalooy.

Pagpakig-istorya uban sa pagpakabana.

Ang pagtukod og makahuluganong mga relasyon nagkinahanglan nga kita dili taphaw. Ang taphaw nga pagpakigsulti puno sa gagmay nga istorya mahitungod sa mga iskedyul, sa klima, ug sa ubang gagmay nga mga isyu, apan wala maglakip sa pagpakigbahin og mga pagbati, mga pagtuo, mga tumong, ug mga kabalaka nga gikinahanglan aron sa paghimo og mas makahuluganong mga koneksyon. Ang Langitnong Amahan mipakita niini nga mas makahuluganong matang sa komunikasyon pinaagi sa pagpakigbahin sa iyang mga pagbati ug mga plano uban sa iyang Anak (tan-awa sa Juan 5:20) ug uban nato pinaagi sa iyang mga propeta (tan-awa sa Amos 3:7). Pinaagi sa pagpakigbahin sa adlaw-adlaw nga mga panghitabo ug sa

mga hagit sa kinabuhi sa usag usa ingon nga giniyahan sa Espiritu, makaangkon kita og pasalamat alang sa usag usa samtang makakita kita og komon nga mga interes ug gipakigbahin nga mga kasinatian.

Ang pagpaminaw mao ang usa ka kritikal nga bahin sa pagpakigsulti nga kamo nagpakabana.⁸ Kon kamo maminaw pag-ayo, ang inyong oportunidad sa pagtabang sa uban nga moduol ngadto kang Kristo magkadako samtang kamo makaangkon og pagsabut sa ilang mga panginahanglan ug samtang sila mobati nga gihigugma, gisabut ug luwas.

Pagdawat sa mga kala-inan ingon man usab ang pagkapareha.

“Ang pipila . . . nakapatuo sa uban nga ang Simbahan gustong mohimo sa kada miyembro nga parehas—kada usa kina-hanglang makita, mobati, maghuhahuna, ug molihok sama sa usag usa,” miingon si Elder Utchdorf. “Sukwahi kini sa kaalam sa Dios, nga milalang sa tawo nga lahi sa iyang igsoon, kada anak lahi sa iyang amahan. . . .

“Ang Simbahan malig-on kon pahimuslan nato kining panaglahi ug moawhag sa usag usa sa pagpalambo ug paggamit sa atong talento sa pagdasig ug paglig-on sa atong isigka disipulo.”⁹

Sa paghigugma sa uban sa paagi nga ang Dios nahigugma nato nagkinahanglan nga kita maningkamot sa pagtan-aw sa uban sa paagi nga sila gitan-aw sa Dios. Si Presidente Thomas S. Monson (1927–2018) mitudlo, “Atong palambo ang kapasidad sa pagtan-aw sa [uban] dili kon unsa sila karon apan kon unsa sila sa umaabut.”¹⁰ Makaampo kita alang sa panabang aron makita ang uban sa paagi sa pagtan-aw sa Dios kanila. Sa atong pagtagad sa uban base sa ilang potensyal alang sa pag-uswag, hayan nga sila molambo gayud.¹¹

Pagserbisyo kanila.

Pagmabination sa mga panginahanglan niadtong inyong gipangalagaran ug pangandam sa paghatag sa inyong panahon ug mga talento, bisan sa panahon sa panginahanglan o tungod lang kay kamo nagpakabana. Mahimong anaa kamo sa paghatag og kahupayan, suporta, ug sa gikinahanglan nga tabang kon dunay emerhensya, balatian, o dinalian nga sitwasyon. Apan sa daghan kaayo nga mga relasyon ulahi kaayo ang atong reaksyon. Ang Dios mihatag nato og kabubut-on aron nga kita makalihok kay sa aghaton sa pagpalihok (tan-awa sa 2 Nephi 2:14). Sama sa gitudlo ni Apostol Pablo nga kita nahigugma sa Dios tungod kay Siya unang nahigugma kanato (tan-awa sa 1 Juan 4:19), kon ang uban mobati sa atong tinuod nga gugma pinaagi sa atong mga buhat sa pagserbisyo, makapahumok kini sa mga kasingkasing ug makapadugang sa gugma ug pagsalig.¹² Makapahimo kini og malam-buon nga matang sa buhat nga makatukod og mga relasyon. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Sharon Eubank, sa "Humanitarian Acts Must Be Rooted in Relationship, Sharon Eubank Says," mormonnewsroom.org.
2. Tan-awa sa "Mga Baruganan sa Pagpangalagad: Motabang Uban sa Kalooy," *Liahona*, Hulyo 2018, 6–9.
3. Dieter F. Uchtdorf, "Kabahin sa mga Butang nga Labing Mahinungdanon," *Liahona*, Nob. 2010, 22.
4. Tan-awa sa Dieter F. Uchtdorf, "Kabahin sa mga Butang nga Labing Mahinungdanon," 22.
5. Tan-awa sa Ezra Taft Benson, "To the Home Teachers of the Church," *Ensign*, Mayo 1987, 50.
6. Tan-awa sa Charles A. Wilkinson and Lauren H. Grill, "Expressing Affection: A Vocabulary of Loving Messages," sa *Making Connections: Readings in Relational Communication*, ed. Kathleen M. Galvin, 5th ed. (2011), 164–73.
7. Richard G. Scott, "Ang Mahangturong mga Panalangin sa Kaminyoon," *Liahona*, Mayo 2011, 95.
8. Tan-awa sa "Mga Baruganan sa Pagpangalagad: Lima ka Butang nga Buhaton sa Maayong mga Tigpaminaw," *Liahona*, Hunyo 2018, 6–9.
9. Dieter F. Uchtdorf, "Upat Ka Tawag," *Liahona*, Mayo 2013, 59.
10. Thomas S. Monson, "Tan-awa ang Uban kon Unsa Sila sa Umaabut," *Liahona*, Nob. 2012, 69.
11. Tan-awa sa Terence R. Mitchell and Denise Daniels, "Motivation," sa *Handbook of Psychology*, vol. 12, ed. Walter C. Borman and others (2003), 229.
12. Tan-awa sa Edward J. Lawler, Rebecca Ford, ug Michael D. Large, "Unilateral Initiatives as a Conflict Resolution Strategy," *Social Psychology Quarterly*, vol. 62, nu. 3 (Sept. 1999), 240–56.

PAGPANGALAGAD SAMA SA PAGPANGALAGAD SA MANLULUWAS

Si Jesukristo mitukod og makahuluganong mga relasyon sa Iyang mga disipulo (tan-awa sa Juan 11:5). Nakaila Siya kanila (tan-awa sa Juan 1:47–48). Migahin siya og panahon uban kanila (tan-awa sa Lucas 24:13–31). Ang iyang pagpakigsulti dili taphaw (tan-awa sa Juan 15:15). Nagpasalamat Siya sa ilang mga kalainan (tan-awa sa Mateo 9:10) ug nakakita sa ilang potensyal (tan-awa sa Juan 17:23). Miserbisyo Siya sa tanan, bisan og Siya ang Ginoo sa tanan, nag-ingon Siya mianhi dili aron pagaalagaron kondili sa pag-alagad (tan-awa sa Marcos 10:42–45).

Unsay inyong buhaton sa pagtukod og mas lig-on nga mga relasyon diin kamo gitawag sa pagserbisyo?

**Ni Bishop Gérald
Caussé**
Presiding Bishop

ANG MGA ESPIRITUHANONG PUNDASYON SA Simbahan Bahin sa Pinansyal nga Pagpaningkamot sa Kaugalingon

Bag-o pa lang duna koy oportunidad sa pagbisita sa Kirtland, Ohio. Niining makasaysayanong dapit, diin daghang talagsaong mga kalihokan sa Pagpahiuli nahitabo, ang mga bisita gidapit sa pagpamalandong sa hugot nga pagtuo ug kabilin sa maisugong mga lalaki ug mga babaye kinsa mipahimutang sa mga pundasyon alang niining importanting buhat sa ulahing mga adlaw. Samtang ang panahon sa Kirtland mao ang higayon sa bag-o ug dili ordinaryong kauswagan ug espirituhanong kalamboan, kadaghanan sa unang mga Santos pobre kaayo ug nagpuyo sa malisud nga mga kondisyon. Misakripisyo sila sa tanan—sa kasagaran ang mabungahon nga mga uma ug maayong pagkaestablisar nga mga propesyon—aron mosunod ni Jesukristo ug sa Iyang propeta nga si Joseph Smith.

Samtang naglakaw ako niining sagrado nga mga yuta, wala nako kapugngi ang pagpamalandong sa talagsaong kalainan nga diha taliwala sa orihinal nga kakabus sa Kirtland ug sa karon nga kauswagan sa Simbahan ug sa iyang daghang henerasyon sa mga miyembro. Ang Ginoo mipanalangin sa Iyang Simbahan ug sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa talagsaong paagi!

Kining abunda nga temporal nga mga panalangin gitukod sa kanunay nga gibalik-balik nga saad sa Dios nga “sanglit kamo maghupot sa akong mga sugo kamo mouswag sa yuta.”¹

Kini nga saad importante sa istorya ug sa mga pagtulun-an sa Basahon ni Mormon. Makita kini sa 18 ka lain-laing mga bersikulo, ug sa pito sa 15 ka basahon. Bisan og ang panalangin sa kauswagan nga gihisgutan niini nga mga kasulatan kasagaran bahin sa espirituhanon, naglakip usab kini sa abilidad sa mga katawhan sa Dios nga makatagamtam sa ekonomikanhong kauswagan ug mahimong mapaningkamuton sa kaugalingon sa temporal nga paagi.

Isip mga lider sa Simbahan, padayon namong gibati ang among dakong responsibilidad sa paggamit sa sagrado nga mga ikapulo ug mga halad sa paagi nga ikahimuot kini sa Ginoo.

Ilabi na, ang temporal nga kauswagan nagagikan sa matinud-anong pagsunod sa pipila ka magiyahon nga mga baruganan nga gipadayag sa Ginoo pinaagi sa Iyang mga propeta ug nahimong kabahin sa inadlaw-adlaw nga kinabuhi ug kultura sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Kini nga mga baruganan naglakip sa balaod sa ikapulo, sa balaod sa puasa, ug sa panginahanglan sa edukasyon, panarbaho, ug pagpaningkamot sa kaugalingon. Ang mga miyembro sa Simbahan gitambagan usab nga magpuyo sumala sa ilang kinitaan, maglikay sa wala kinahanglana nga utang, ug mag-andam alang sa umaabut pinaagi sa pagtigum, lakip sa pagkaon ug kwarta.

Samtang gitudlo kining temporal nga mga baruganan ngadto sa mga miyembro, ang mga lider sa Simbahan miimplementar niini sa dinagko nga paagi alang sa tibuok Simbahan. Sa mga lagda sa panalapi ug pamuhunan, ang Simbahan yanong nagsunod sa doktrina ug mga lagda nga gitudlo ngadto sa mga miyembro niini. Hisgutan nako karon kining upat ka baruganan.

Unang Baruganan: Ang Balaod sa Ikapulo

Sa usa ka pagpadayag nga nadawat ni Joseph Smith niadtong Hulyo 8, 1838, ang Ginoo misugo nga “kinsa kadto nga adunay ikapulo mobayad sa ikanapulo sa ilang tanan nga mga tubo sa matag tuig.” Gipasabut usab nga kining maong instruksyon alang sa tanang mga Santos “ang balaod ngadto kanila hangtud sa kahangturan.”²

Ang balaod sa ikapulo nadawat nianang adlaw isip usa ka sugo gikan sa Ginoo ug sa pagka-establisar pag-usab sa balaan nga balaod nga gisunod kaniadto sa katawhan sa Israel. Timailhan kini sa pakigsaad nga gihimo sa Ginoo sa Iyang katawhan—nga kon sila magpabilin nga matinud-anon ngadto niini, Siya mopanalangin kanila sa espirituhanon ug sa temporal nga paagi. Karon, ang balaod sa ikapulo padayon nga importante nga gisunod sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, bisan asa pa sila magpuyo, sa ilang sosyal nga kahimtang, o sa ilang materyal nga mga sirkumstansya. Mao usab kini ang pundasyon sa pinansyal nga kalig-on sa Simbahan.

Sukad sa akong pagkatawag ngadto sa Presiding Bishopric, wala gayud mohunong ang akong katingala sa hugot nga pagtuo ug pagkamaunungon sa mga miyembro sa Simbahan sa ilang pagsunod niini nga balaod. Kon wala ang ikapulo, dili makahimo ang Simbahan sa pagtuman sa balaan nga misyon niini. Sa usa ka pakigpulong sa halandumong kinatibuk-ang komperensya, si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) mipahayag: “Mapasalamaton kaayo ko sa balaod sa ikapulo. Alang kanako, kanunay kini nga nagbalik-balik nga milagro. Nahimong posible kini pinaagi sa hugot nga pagtuo sa mga tawo. Mao kini ang plano sa Ginoo sa paggahin og kwarta alang sa Iyang gingharian.”³

Ang mga miyembro nga nagpuyo duol nga mga uma nga gipanag-iya sa Simbahan adunay oportunidad sa pagboluntaryo sa pagpamu-po og mga prutas ug utanon. Ang mga abut gikan sa mga uma sa Simbahan nagsuplay sa mga cannary [mga pabrika diin ang pagkaon giproseso og gibutang sa lata] ug sa mga bishop storehouse sa pagtabang sa mga miyembro nga nanginahanglan.

Nianang sama nga adlaw niadtong 1838, si Joseph nakadawat og laing pagpadayag diin ang Ginoo miklaro nga ang paagi sa paggamit sa ikapulo kinahanglang aprobahan ug ipangalagad. Mipahayag Siya, “Ipahigayon na kini pinaagi sa usa ka konseho, nga naglangkob sa Unang Kapangulohan sa akong Simbahan, ug sa obispo ug sa iyang konseho, ug pinaagi sa akong halangdon nga konseho; ug pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog ngadto kanila, miingon ang Ginoo.”⁴ Ang “obispo ug sa iyang konseho” ug ang “akong halangdon nga konseho” nga gipasabut niining gipadayag mao ang Presiding Bishopric karon ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.

Sa atong panahon, kini nga mga instruksyon nga anaa sa seksyon 120 sa Doktrina ug mga Pakigsaad padayon nga gitarung sa paggamit. Matag unang Biyernes sa Disyembre, ang Unang Kapangulohan, ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ug ang Presiding Bishopric magmiting aron susihon ug aprobahan ang pag-apud-apod sa sagra-dong mga pundo sa Simbahan gikan sa gibana-bana nga mga ikapulo ug mga halad alang sa mosunod nga tuig. Ang pagpahigayon sa mao nga konseho nagsiguro nga ang mga desisyon nahimo pinaagi sa espiritu sa pagtinambagay, pagpadayag, ug panaghiusa.

Isip mga lider sa Simbahan, padayon namong gibati ang among dakong responsibilidad sa paggamit sa sagrado nga mga ikapulo ug mga halad sa paagi nga angay ug makapahimuot sa Ginoo. Sa gipahayag pag-ayo ni Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Kami naghunahuna gayud sa kasagrado sa diyot sa baba-yeng balo.”⁵ Si Presidente Hinckley midugang:

“Ang kwarta nga nadawat sa Simbahan gikan sa matitud-anong mga miyembro gipahinungod. Mao kini ang panudlanan sa Ginoo. . . . Ang mga pundo diin kami responsable naglakip sa sagrado nga pagsalig nga pagadumalahon uban sa hingpit nga pagkamatinuoron ug kaligdong, ug uban sa hilabihan nga pagbantay isip gipahinungod sa mga tawo.

“Gibati namo ang dakong responsibilidad nganha kaninyo kinsa mihatag niini nga mga kontribusyon. Gibati gani usab namo ang mas dakong responsibilidad ngadto sa Ginoo nga tag-iya niini nga kwarta.”⁶

Dili kita institusyon sa panalapi o komersyal nga korporasyon. Kita ang Simbahan ni Jesukristo, ug kini nga Simbahan walay laing tumong kay sa gitudlo sa Ginoo Mismo ngadto niini—sa ato pa, sa pagdapit sa tanan sa “pagduol ngadto kang Kristo, ug paghingpit diha kaniya,”⁷ pinaagi sa “pagtabang sa mga miyembro nga motuman sa ebanghelyo ni Jesukristo, mopundok sa Israel pinaagi sa misyonaryo nga buhat, moatiman sa kabus ug sa timawa, ug pagtabang sa kaluwasan sa mga patay pinaagi sa pagtukod og mga templo ug pagpahigayon sa puli nga mga ordinansa.”⁸

Pinaagi sa lagda, ang sagrado nga mga pundo sa ikapulo giaprobahan ug gigahin sa pagsuporta sa espirituhanon ug relihiyoso nga misyon sa Simbahan. Gastuhon kini sa pagsuporta sa unom ka importante nga mga bahin: (1) pagsangkap ug pagmintinar sa mga dapit sa pagsimba alang sa labaw sa 30,000 ka mga kongregasyon sa tibuok

Niadlong Hulyo 2016, ang LDS Charities midonar og 280 ka wheelchair ug hand-powered nga mga tricycle sa Karimnagar, India. Sukad niadtong 2001, ang LDS Charities miapud-apod og sobra sa 500,000 wheelchairs sa 133 ka nasud.

kalibutan; (2) pagpangalagad sa mga programa sa Simbahan sa welfare ug humanitarian nga tabang, lakip sa labaw sa 2,700 ka proyekto niadtong 2017; (3) pagsangkap sa mga programa sa edukasyon, lakip sa mga eskwelahan sa Simbahan, unibersidad, ug sa mga programa sa seminary ug institute; (4) pagsuporta sa atong tibuok kalibutan nga misyonaryo nga mga kalihokan, lakip sa 420 ka misyon ug sa mga kapanguhaan nga gikinahanglan sa gibana-bana nga 70,000 ka misyonaryo; (5) pagtukod ug pagdumala sa dul-an 160 ka templo sa tibuok kalibutan, uban sa daghan pa nga umaabut, ug sa pagpangalagad sa nagkadako nga family history ug programa sa pagpreserbar sa mga rekord; ug (6) pagsuporta sa kinatibuk-ang administrasyon sa Simbahan.

Mapasalamaton ko sa balaod sa ikapulo. Tinubdan kini sa mga panalangin, sa espirituhanon ug temporal, alang sa Simbahan ug alang sa matag miyembro niini.

Ikaduhang Baruganan: Pagpaningkamot sa Kaugalingon ug Kaugalingnan

Ang personal nga kabubut-on mao ang usa sa labing mahinungdanon nga mga gasa sa Dios. Importante kini sa atong yutan-ong kauswagan ug sa atong mahangturong kaluwasan. Pinaagi sa pagpaningkamot sa kaugalingon sa temporal ug sa espirituhanong paagi, ang mga anak sa Dios mouswag sa ilang abilidad sa paghimo og mga pagpili nga kinaugalingon ug sa ingon makatuman sa tumong sa ilang pagkalalang.

Busa, dili ikatingala nga ang mga propeta sa atong dispensasyon walay hunong nga midapit sa mga miyembro sa Simbahan nga mahimong mapaningkamuton sa kaugalingon. Ang mga pulong ni Presidente Hinckley maayo kaayo pagkasulti:

“Nag-awhag ko kaninyo . . . nga tan-awon ang kahimtang sa inyong mga panalapi. Awhagon ko kamo sa paghinay-hinay sa inyong mga galastuhan, disiplinaha ang inyong mga kaugalingon sa inyong mga pagpamalit aron kutob sa mahimo makalikay sa utang. Bayari ang utang sa labing daling panahon, ug himoa ang inyong kaugalingon nga gawasnon gikan sa pagkaulipon.

“Kabahin kini sa temporal nga ebanghelyo nga atong gituohan. Unta ang Ginoo mopanalangin kaninyo . . . nga han-ayon ang inyong mga panimalay. Kon nabayaran na ninyo ang inyong mga utang, kon aduna kamoy kwarta nga natigum, bisan og gamay lamang kini, dayon kon ang mga unos maghaguros sa inyong palibut, aduna kamoy kasilongan alang sa inyong [pamilya] ug kalinaw sa inyong mga kasingkasing.”⁹

Si Presidente Russell M. Nelson mihatag usab og gibugaton sa mga panalangin sa pagpaningkamot sa kaugalingon sa dihang miingon siya: “Sa pagtrabaho nga dunay

tumong, ang mga Santos makaangkon og bag-ong pag-tamud kon kinsa sila ug sa ilang mahangturong bili. Ang pagkamatarung, kaugalingnan, pagdaginot, kakugi, ug pagpaningkamot sa kaugalingon mahimong personal nga mga tumong. Kini nga mga hiyas makausab og mga kinabuhi.”¹⁰

Sama sa maalamon nga pagbadyet diha sa panimalay nga makapahimo sa indibidwal nga mga miyembro ug sa mga pamilya nga mamintinar ang kaugalingnan, ang mabinantayon nga pagdumala sa panalapi mao ang yawe sa abilidad sa Simbahan nga maglihok nga magkinaugalingon. Kini nagsunod sa balaan nga sugo nga gihatag pinaagi ni Joseph Smith nga “pinaagi sa kaalam [sa Ginoo], . . . ang simbahan unta mobarug ibabaw sa tanan nga mga linalang nga ubos sa celestial nga kalibutan.”¹¹

Kini nga kaalam makita kaayo sa atong panahon. Nagmaya kita sa kamatuoran nga ang Simbahan nakakab-ot og hingpit nga kaugalingnan sa panalapi ug nakatuman sa iyang misyon nga walay bisan unsa nga matang sa utang. Sama sa gipahayag ni Presidente Hinckley: “Kon dili kita makapadayon sa atong buhat, atong minusan ang atong mga programa. . . . Dili kita manghulam.”¹²

Ang mga lagda sa pagdumala sa panalapi gitino sa mga lider sa Simbahan ug mabinantayon nga gigamit sa paghimo sa tinuig nga badyet ug pag-apud-apod sa mga galastuhan. Kini nga mga lagda naglakip sa duha ka yano ug klaro nga baruganan:

- Una, ang total nga mga galastuhan dili molapas sa gibana-bana nga mga kinitaan.
- Ikaduha, ang badyet alang sa mga galastuhan sa kalihokan dili mosaka matag tuig nga mas kusog kay sa gipaabut nga mga kontribusyon sa ikapulo.

Ikatulo nga Baruganan: Madaginuton nga Pagpuyo

Ang mga miyembro sa Simbahan nakahibalo sa kamatuoran nga sila nagpuyo sa panahon sa mga kalamidad, tungod sa mga binuhatan sa tawo ug sa kabayolente sa kinaiyahan. Ang mga panagna mahitungod sa katapusang mga adlaw klaro, ug maalamon kaayo ang pagpangandam alang sa umaabut—bisan sa posible nga kagutom, katalagman, kanihit sa kwarta, o bisan unsang wala dahuma nga grabe nga sirkumstansya. Ang mga lider sa Simbahan kanunay nga mitambag sa mga miyembro nga magdaginot sa pagpuyo pinaagi sa paghimo og home storage, lakip ang sobra nga tubig, mga pagkaon, tambal, sinina, ug ubang mga suplay nga mahimong kinahanglanon kon dunay emerhensya. Ang mga miyembro gitambagan usab sa “paghinay-hinay sa pagpundo og kwarta pinaagi sa kanunay nga pagtigum og gamay nga bahin sa ilang kinitaan.”¹³

Kining sama nga baruganan sa temporal nga pagpangandam gigamit usab sa kinatibuk-an sa habig sa

Ang mga miyembro nakakuha og tabang sa pagpreserbar sa mga litrato sa pamilya sa ilang lokal nga sentro sa family history. Ang mga donasyon sa ikapulo nagtabang sa paghatag og pundo sa mga paningkamot sa Simbahan sa family history sa tibuok kalibutan.

Simbahan. Pananglitan, ang mga tipiganan sa mga lugas ug mga bodega nga puno sa mga gikinahanglan sa emerhensya natukod sa tibuok North America. Ang Simbahan nagsunod usab og sistema sa paggahin og porsyon sa mga kapanguhaan niini matag tuig sa pagpangandam sa bisan unsang posible nga mga panginahanglan sa umaabut.

Ang kwarta nga gitigum gidugang ngadto sa mga investment nga gireserba sa Simbahan. Gipuhunan kini ngadto sa mga stock ug bond; sa mga dagkong negosyo nga adunay buhis (ang pipila gikan pa sa unang kasaysayan sa Simbahan sa Utah); komersyal, industriyal, ug residensyal nga kabtangan; ug mga panalapi sa agrikultura. Ang mga reserba sa Simbahan gidumala sa propesyonal nga grupo sa mga empleyado ug mga tigtambag sa gawas. Ang mga risgo gikatag-katag, sumala sa maalamon ug madaginuton nga pagkatinugyanan ug mga baruganan sa moderno nga pagdumala sa investment.

Sa sambingay sa mga talento, ang Ginoo kinsa misugo sa iyang mga sulugoon nga maghimo og subay mipanton

sa usa nga wala mamuhunan sa kwarta nga gisalig ngadto kaniya hinoon gitagoan kadto nga kwarta diha sa yuta. Iyang giingnan ang sulugon nga “dautan ug taspukan”¹⁴ nga wala mamuhunan niana nga kwarta alang sa resonable nga ganansya. Subay niini nga espirituhanong baruganan, ang reserba nga kwarta sa Simbahan wala ra patulga diha sa banko apan hinoon kini gigamit diin adunay mobalik nga ganansya.

Kining gipuhunan nga mga pundo mahimong magamit sa mga panahon sa kalisud aron sa pagsiguro nga magpadayon, dili mabalda nga buhat sa misyon, mga programa, ug mga kalihokan sa Simbahan ug sa pagtubag sa emerhensya nga mga panginahanglan sa panalapi. Ang mga pundo gikinahanglan usab sa paghatag og dugang nga mga kapanguhaan sa panalapi sa pagsuporta sa misyon sa Simbahan sa pagpangandam sa Ikaduhang Pag-anhi sa Ginoo. Makatabang kini sa pagpadayon sa pagtubo sa Simbahan samtang ang panagna matuman nga ang ebanghelyo ni Jesukristo itudlo ug ang Simbahan matukod sa tanang mga nasud sa yuta. Gipaabut nato nga ang dakong bahin niini nga pagtubo mahitabo sa mga nasud sa kalibutan nga malamboon ug daghan og mga tawo. Ang nagkadako nga panginahanglan sa panalapi gikinahanglan aron sa pagtukod og liboan ka mga meetinghouse, dugang nga mga templo, ug ubang importante nga mga kapanguhaan aron sa pagpanalangin sa mga kinabuhi sa mga miyembro bisan asa man sila. Sa laktud, kining tanang mga pundo anaa nga walay laing rason kon dili ang pagsuporta sa balaang gitudlo nga misyon sa Simbahan.

Ikaupat nga Baruganan: Sa Kaugalingong Pamaagi sa Ginoo

Gipasidan-an ni Pablo ang mga Santos sa Corinto nga ang ilang “pagtuo magasukad dili diha sa kaalam sa mga tawo kondili diha sa gahum sa Dios.”¹⁵ Mas nasabtan nako ang kaimportante niini nga baruganan sa dihang ako gitawag nga moserbisyo sa Presiding Bishopric sa Simbahan.

Isip Bishopric, magtinambagay kami sa pagtuon sa mga isyu, mogamit sa among personal nga mga kahibalo, mga kasinatian ug sa mga bahin nga naantiguhan. Apan sa katapusan ang among mga desisyon gihimo pinaagi sa espiritu sa pag-ampo ug sa kanunay nga pagtinguha sa pagpadayag sa kabubut-on sa Ginoo. Samtang among ikonsiderar ang maong mga butang sama sa dinagko nga mga timailhan sa ekonomiya ug pag-analisar sa panalapi, ang among pinaka-importante nga tumong mao ang pagtuman sa among mga responsibilidad sa paagi nga makapadayon sa mga plano sa Ginoo ug sa sagrado nga misyon sa Simbahan sa pagdapit sa tanan sa pagduol ngadto ni Kristo. Kini nga tumong makab-ot lamang ug maimplementar pinaagi sa inspirasyon ug sa gahum sa Iyang priesthood. Gihatagan sa sugo

sa pagbuhat sa mga butang sa pamaagi sa Ginoo, kini nga calling mipuno nako sa pagpaubos sa matag adlaw.

Panapos

Pipila ka mga tawo usahay mohulagway sa Simbahan karon nga usa ka gamhanan ug mauswagon nga institusyon. Tingali tinuod kini, apan ang kalig-on sa Simbahan dili lamang masukod sa gidaghanon o sa kaanindot sa mga building niini o sa gihuptan niini nga kwarta ug real estate. Si Presidente Gordon B. Hinckley sa makausa miingon, “Kon ang tanan nasulti ug nabuhat na, ang mao lamang tinuod nga katigayunan sa Simbahan mao ang hugot nga pagtuo diha sa mga tawo niini.”¹⁶ Ang yawe sa pagsabut sa Simbahan “mao ang pagtan-aw niini dili usa ka tibuok kalibutan nga korporasyon, apan ang minilyon nga matitud-anon nga miyembro sa liboan ka mga kongregasyon sa tibuok kalibutan nga nagsunod ni Kristo ug sa pag-atiman sa usag usa ug sa ilang mga silingan.”¹⁷

Sa laing pagkasulti, ang Simbahan mahitungod sa tanang tawo. Mahitungod kini sa indibidwal nga mga miyembro nga nabugkos sa komon nga mga pagtuo ug mga pakigsaad. Sila mao ang kusog ug umaabut niini. Mapasalama-ton kaayo ko sa mga pagpadayag nga gihatag sa Ginoo panahon sa unang mga adlaw sa Pagpahiuli mahitungod sa balaod sa ikapulog, pagpaningkamot sa kaugalingon ug kaugalingnan, madaginuton nga pagpuyo alang sa mga Santos sa kaugalingong pamaagi sa Ginoo. Mopamatuod ko nga kini nga mga baruganan mao ang tinubdan sa dakong espirituhanon ug temporal nga mga panalangin sa mga miyembro sa Simbahan, sa ilang mga pamilya, ug sa Simbahan sa kinatibuk-an. Kini nga mga baruganan magpadayon sa paggiya sa atong mga lakang ug pagsuporta sa misyon sa Simbahan hangtud mobalik ang Manluluwas. ■

Gipahiangay gikan sa pakigpulong nga gihatag sa 2018 nga Simposium sa Kasaysayan sa Simbahan “Financing Faith: The Intersection of Business and Religion,” sa Brigham Young University niadtong Marso 2, 2018.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa, pananglit sa, 2 Nephi 1:20.
2. Doktrina ug mga Pakigsaad 119:4.
3. Gordon B. Hinckley, “Of Missions, Temples, and Stewardship,” *Ensign*, Nob. 1995, 53.
4. Doktrina ug mga Pakigsaad 120:1.
5. David A. Bednar, “Ang mga Tamboanan sa Langit, *Liahona*,” Nob. 2013, 20.
6. Gordon B. Hinckley, “Latter-day Saints in Very Deed,” *Ensign*, Nob. 1997, 85.
7. Moroni 10:32.
8. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 2.2.
9. Gordon B. Hinckley, “To the Boys and to the Men,” *Ensign*, Nob. 1998, 54.
10. Russell M. Nelson, “In the Lord’s Own Way,” *Ensign*, Mayo 1986, 27.
11. Doktrina ug mga Pakigsaad 78:14.
12. Gordon B. Hinckley, “To the Boys and to the Men,” 54.
13. *Handbook 2*, 6.1.1.
14. Tan-awa sa Mateo 25:14–30.
15. 1 Mga Taga-Corinto 2:5.
16. Gordon B. Hinckley, “The State of the Church,” *Ensign*, Mayo 1991, 54.
17. “The Church and Its Financial Independence,” Hulyo 12, 2012, mormonnewsroom.org.

NANINGKAMOT NGA MAHIMONG INTELIHENTE UG HALANGDON NGA INAHAN

Ni Lilian Pagaduan-Villamor

Nakigbisog ko sa pagpangita sa katuyoan sa pagkainahan.

Dayon ang sulod sa usa ka karaang journal nakapausab sa akong panglantaw.

Gusto gyud nako nga makasal-mot sa siyensya. Atol sa akong pag-eskwela sa Brigham Young University–Hawaii, si Dr. Douglas Oba, usa ka propesor nga maayong mosuporta, mitudlo ug mibansay nako sa molecular biology ug biotechnology. Nakakuha gani ko og oportunidad nga makatrabaho sa molecular laboratory sa Brigham Young University sa Provo, Utah, USA, alang sa summer internship.

Sa dihang mipauli ko sa Pilipinas, nakatrabaho ko sa DNA Analysis Laboratory sa University of the Philippines. Ang mga highlight sa akong panarbaho naglakip sa pagtrabaho sa lain-laing mga proyekto sa komunidad, pagtambong sa mga training ug mga komperensya, ug pagkainila sa lokal ug internasyonal nga mga komunidad sa siyensya tungod sa akong mga scientific publication. Nagsugod usab ko sa akong graduate program. Gibati nako nga kontento sa akong bag-ong trabaho.

Human sa duha ka tuig nga pagtrabaho, naminyo ko sa akong amigo sa pagkabata didto sa templo. Sa wala madugay, miabut ang among unang anak ug sa unang higayon akong nakaplagaan ang akong kaugalingon nga nagkalisud. Wala ko kahibalo

unsaon sa pagbalanse sa pag-atiman sa bata, paggahin og panahon sa akong bana, pagsulod sa mga klase sa akong graduate program, sa daghang mga proyekto ug mga papeles sa trabaho, ug sa pagtuman sa mga calling sa Simbahan. Nakigsulti ko sa akong bana mahitungod sa akong kalisud, ug malumo siyang miingon nga akong ikonsiderar ang pag-undang sa akong trabaho. Nakakita ko sa kaalam sa iyang tambag, apan dili pa ko andam nga mobiya sa akong propesyunal nga kinabuhi.

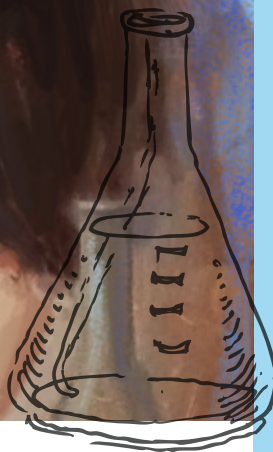
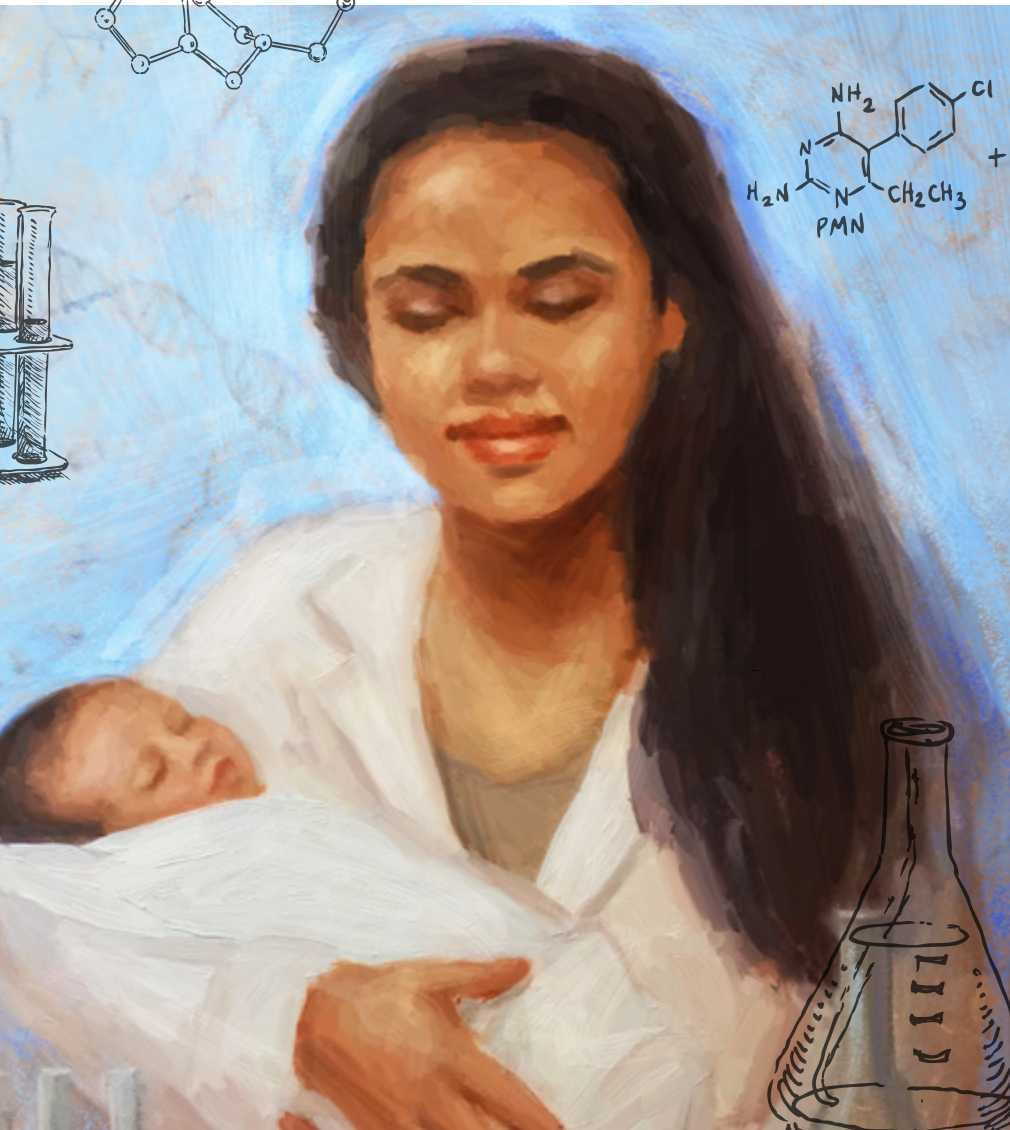
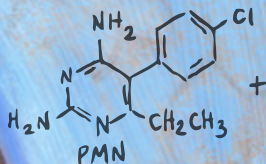
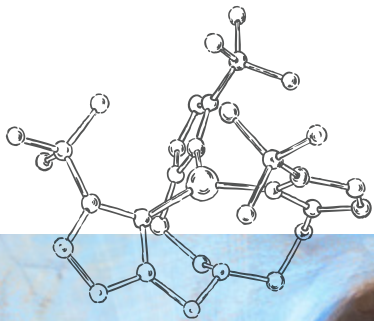
Sa dihang nagmabdos ko sa among ikaduhang anak, sayo ko nga nag-labor nga kinahanglan nga mopahulay ko. Sa katapusan nakamgo ko nga dili nako mabuhay ang tanan. Nasayud ko nga kinahanglan ko nga mopili sa labing maayo alang nako ug sa akong pamilya. Human sa daghang pagpamalandong ug pagampo, nakahukom ko nga mobiya sa akong trabaho sa siyensya ug ihalad ang akong tibuok panahon sa akong mga anak.

Duna koy plano sa pagkainahan sa akong tibuok kinabuhi, apan wala gyud ko makaamgo unsa ka dako nga sakripisyo niini nga pagpili. Nangingkamot ko pag-ayo nga makabaton og positibo nga kinaiya,

apan naguol ko pirme nga ang akong trabaho ug graduate program sayo nga naundang. Nag-ampo ko sa Langitnong Amahan alang sa espirituhanong kalig-on sa pagtuman sa kinasingkasing sa akong tahas isip usa ka inahan. Mapailubong namina ang akong bana sa akong mga kabalaka. Giawhag ko niya sa pagsulat sa akong mga hunahuna ug mga pagbati sa akong journal, nga taudtaod na nakong wala masulati tungod sa ka-busy sa akong iskedyul.

Usa ka adlaw, samtang ang akong mga anak natulog, nakahukom ko nga mobasa sa akong karaang mga journal. Samtang nagribyu ko niini, nadani ko nga kanunay kong nagsulat mahitungod sa akong dakong tinguha nga mahimong usa ka inahan sa dihang batan-on ug young single adult pa ko. Usa ka lahing pamahayag nga nakapatandog nako: “Maningkamot ko nga molampus sa akong akademik ug espiirituhanong pagkat-on aron ako mahimong intelihente ug halangdong inahan sa akong mga anak.”

Kana nga kahayag mao ang akong labing gikinahanglan! Gibati nako nga ang Espiritu mipamatuod nako nga ako nakahimo og sakto nga pagpili alang sa akong pamilya. Nakamgo ko nga ang akong kasinatian

sa edukasyon ug trabaho dili lang alang sa akong kaayohan apan alang sa akong mga anak. Gibago niini ang akong pagpamatuod ug mahangturong panglantaw sa pagkainahan.

Nagpuyo ra ko sa balay sulod sa lima ka tuig. Sa katapusan, nakahuman ko sa akong graduate program ug mibalik sa pagtrabaho sa dihang midagko na ang among mga anak. Nagpadayon ko sa pagkat-on sa

pagbalanse sa akong limitado nga oras sa paghimo sa akong mga katungdanan sa trabaho, balay, ug simbahan, apan nasayud ko nga nahimo kining tanan tungod sa tabang sa Ginoo. Nagpadayon ko sa pag-angkon og bililhong kasinatian sa “laboratoryo sa kinabuhi” ug nakakita og kalipay ug katuyoan sa pagkainahan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Metro Manila, Philippines.

DINASIG NGA MGA PAGPILI

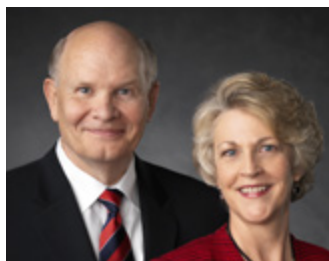
“Kon makahibalo ka na sa kabubut-on sa Ginoo, maka-

padayon ka pinaagi sa pagtuo sa pagtuman sa imong indibidwal nga katuyoan. Usa ka sister mahimong madasig sa pagpadayon sa iyang edukasyon ug moeskwela sa medical school, magtugot niya nga makahimo og importante nga epekto sa iyang mga pasyente ug sa pagpalambo pa sa medical research. Alang sa laing sister, ang inspirasyon mahimong mogiya kaniya nga dili mopadayon sa usa ka scholarship sa usa ka inila nga institusyon ug hinoon magsugod og usa ka pamilya sa bata-ong pangidaron nga nahimong komon niini nga henerasyon, magtugot niya sa pahimo og importante ug mahangturong epekto sa iyang mga anak karon.

“Posible ba alang sa duha ka susama nga matinud-anong babaye nga makadawat og lain-lain nga tubag sa samang pangutana? Sigurado gayud! Unsay saktong sa usa ka babaye mahimong dili saktong sa laing babaye. Mao nga importante kaayo nga kita kinahanglang dili mokwestyon sa mga pagpili sa usag usa o sa inspirasyon nga nagpaluyo niini.”

Presidente M. Russell Ballard, Aktong Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Women of Dedication, Faith, Determination, and Action” (Brigham Young University Women’s Conference address, Mayo 1, 2015), 4, womensconference.byu.edu.

**Ni Elder Dale G.
Renlund ug
Sister Ruth L. Renlund**

Si Elder Renlund usa
ka Sakop sa Korum sa
Napulog Duha ka mga
Apostoles

Ang Matahum nga Gasa sa Sakrament

*Pag-ampo nga kamo mabag-o samtang kamo moambit
sa sakrament ug mahinumdom sa Manluluwas.*

Niadtong Abril 2017, duna mi oportunidad sa pagtabang sa open house sa Paris France Temple sa wala pa kini ipahinungod niadtong Mayo 21, 2017. Nahimutang sa mga nataran mao ang maanindot nga estatuwa sa *Christus*. Kopya kini sa 1838 nga orihinal nga masterpiece sa Danish sculptor nga si Bertel Thorvaldsen. Kini nga estatuwa naghatag og importante nga bahin sa mga tanaman ug namahayag ngadto sa tanan kinsa moanhi sa atong pagtuo ni Jesukristo. Ang pagkahalangdon, gidak-on, ug ang pagkapahimutang makapadani. Ang mga bisita makabig niining pagpasundayag sa nabanhaw nga Ginoo ug mobarug kanunay diha niini aron sa pagpalitrato.

Ang estatuwa gitawag nga *Christus Consolator*. Ang consolator mao ang usa nga mohupay.¹ Sa paglipay mao ang paghupay sa laing tawo sa panahon sa kasubo o kahigawad, sa paghatag og tabang, simpatiya, sa pagpadayag sa kasubo sa usa ka tawo, o sa pagpakita og kapuangod alang sa lain.² Alang kanato, ang *Christus* nagpadayag niining balaang mga hiyas sa Manluluwas.

Ang orihinal nga *Christus Consolator* nahimutang sa *Vor Frue Kirke*, sa Church of Our Lady, sa Copenhagen, Denmark. Gilibutan sa mga estatuwa sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ang *Christus* anaa sa bongbong nga gilibutan sa duha ka kolum. Sa ibabaw ug ubos sa estatuwa mao ang mga kinulit sa naila na nga mga bersikulo gikan sa Biblia.

Christus Consolator sa Church of Our Lady, in Copenhagen, Denmark.

Gikult sa ibabaw, sa panel ibabaw sa duha ka kolum, mao kini nga mga pulong sa Danish: “DENNE ER MIN SØN DEN ELSKELIGE HØRER HAM.” Sa Iningles: “This is my beloved Son: hear him.”

Kini nga mga pulong gisulti sa Dios, ang atong Langitnong Amahan, samtang nausab ang dagway ni Jesus sa usa ka bukid atubangan nila ni Pedro, Santiago, ug Juan. Ang kompleto nga bersikulo nag-ingon, “Ug unya usa ka panganud mitabon kanila, ug gikan sa panganud migula ang usa ka tingog nga nag-ingon, Mao kini ang akong Anak nga pinalangga: patalinghugi ninyo siya” (Marcos 9:7).

Sa gitungtungan diin magbarug ang *Christus Consolator* anaa kini nga mga pulong sa Danish: “KOMMER TIL MIG.” Sa Iningles: “Come unto me.” Sa tanang mga pulong nga gipamulong sa Manluluwas, walay mas nangamuyo ug importante alang nato kay sa “umari kanako.”

Ang kompleto nga bersikulo, “Umari kanako, kamong tanan nga nabudlay ug nabug-atan, ug papahulayon ko kamo” (Mateo 11:28).

Uban niining orihinal nga estatuwa sa *Christus Consolator*, atong naangkon ang duha ka imbitasyon

sa Amahan sa pagpaminaw sa Iyang Bugtong Anak ug sa imbitasyon sa Anak sa pagduol ngadto Kaniya. Sa hingpit nga panaghiusa, ilang gidapit ang tanan sa pagpaminaw ug sa pagduol.

Mao kini ang atong dalan balik sa atong langitnong panimalay. “Kami nagtuo nga pinaagi sa Pag-ula ni Kristo, ang tanan nga mga katawhan mahimo nga maluwas, pinaagi sa pagsunod sa mga balaod ug mga ordinansa sa Ebanghelyo” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3). Ang matag tawo makaduol ngadto ni Jesukristo sa hingpit pinaagi sa pagdawat sa gipahiuli nga ebanghelyo. Kita “makadawat sa gipahiuli nga ebanghelyo pinaagi sa pagbaton og hugot nga pagtuo kang Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula, paghinulsol, pagpabunyag, pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo, ug paglahutay hangtud sa katapusan.”³

Ang Doktrina ni Kristo

Mao kini ang hiniusa nga mensahe sa Amahan ug sa Anak. Gusto Nila nga ang tanang mga anak sa Langitnong Amahan mosunod sa doktrina ni Kristo. Karon, aron nga walay kalibug, ang mga pulong “ang doktrina ni Kristo” nagpasabut nga pareha sa ebanghelyo ni Kristo.

	2 Nephi 31	3 Nephi 9	3 Nephi 11	3 Nephi 27	Total
Hugot nga Pagtuo	1	2	4	1	8
Paghinulsol	5	4	4	3	16
Bunyag	10	0	13	3	26
Espiritu Santo	8	2	6	1	17
Paglahutay	3	0	0	3	6
Amahan	14	5	20	25	64

Sa paghatag og gibug-aton sa panaghiusa sa Amahan ug sa Anak sa Ilang mensahe kabahin sa doktrina ni Kristo, atong tan-awon kini nga tsart.

Nasayud kita nga ang mga kapitulo nga gihisgutan dinhi ang (2 Nephi 31; 3 Nephi 9; 3 Nephi 11; ug 3 Nephi 27) naglakip sa doktrina ni Kristo. Kini nga mga kapitulo naghigot kanunay sa hugot nga pagtuo, paghinulsol, bunyag, ang Espiritu Santo, ug paglahutay hangtud sa katapusan. Ang gidaghanon sa mga higayon nga kini gihisgutan gikalkulo. Sa inyong makit-an, ang hugot nga pagtuo gihisgutan og 8 ka higayon; paghinulsol, 16 ka higayon; bunyag, 26 ka higayon; ang Espiritu Santo, 17 ka higayon; ug paglahutay hangtud sa katapusan, 6 ka higayon.

Unsay makapasurprisa, hinoon, mao nga makita usab nato nga ang Amahan gihisgutan makadaghan niini nga mga kapitulo. Gani, gihisgutan gayud siya og 64 ka higayon, labaw kay sa paghisgot sa bunyag.⁴ Gikan niini, makahibalo kita nga ang doktrina ni Kristo mao ang doktrina sa Amahan ug sa Anak.

Tan-awon nato ang duha ka mga pakisayran ngadto sa Amahan:

“Ug ang Amahan miingon: Paghinulsol kamo,

paghinulsol kamo, ug pagpabunyag sa ngalan sa akong Hinigugmang Anak.

“Ug usab, ang tingog sa Anak midangat ngari kanako, nag-ingon: Siya nga gibunyagan sa akong ngalan, ngadto kaniya ihatag sa Amahan ang Espiritu Santo, sama ngari kanako; busa, sunod kanako, ug buhata ang mga butang diin kamo nakakita kanako nga mibuhat. . . .

“Ug ako [Nephi] nakadungog og usa ka tingog gikan sa Amahan, nag-ingon: Oo, ang mga pulong sa akong Hinigugma tinuod ug matinud-anon. Siya kinsa molahutay hangtud sa katapusan, ang mao maluwas” (2 Nephi 31:11–12, 15).

Ang Amahan, ang Anak, ug ang Espiritu Santo nagpamatuod nga mao kini ang bugtong paagi.

Ang pagbalik-balik sa mga pulong gikan sa Mateo, ang Amahan ug ang Anak nagsulti nato nga kita kinahanglang moduol ngadto ni Kristo ug isangon ang Iyang yugo ngari kanato tungod kay ang kabudlay nga atong gidala mahimong magaan ug kita makapahulay. Kitang tanan nagdala og sagubangunon. Tingali kita nagsagubang sa sala, kasubo, adiksiyon, sakit, kasaypanan, o kaulawan. Niini nga mga kalisud, ang pagtan-aw ngadto ni Kristo makahatag og kaayohan ug paglaum ug kahupayan.

Ang doktrina ni Kristo—hugot nga pagtuo, paghinulsol, bunyag, ug ang gasa sa Espiritu Santo—wala himoa aron lang masinati kana nga kalihokan sa usa ka higayon. Ang atong teyolohiya nagtudlo nato nga kita mahimong hingpit pinaagi sa pagbalik-balik nga “mosalig sa hingpit diha” sa doktrina ni Kristo. (2 Nephi 31:19). Nagpasabut kini nga atong balikon ang mga lakang sa doktrina ni Kristo sa atong tibuok kinabuhi. Ang matag lakang naghimo sa nag-unang lakang, ug ang pagpasunod gitumong nga masinati pagbalik-balik.

Sa atong pagpakita og hugot nga pagtuo, mas molig-on kini. Samtang magpadayon kita sa paghinulsol, molambo kita. Kita mouswag, pinaagi sa atong kaugalingong mga paningkamot, gikan sa panagsa nga mga kasinatian uban sa Espiritu Santo ngadto sa paghimo Kaniya nga kanunay nga kauban. Agi og dugang, samtang kita moagi sa kinabuhi, makakat-on kita sa mga hiyas ni Jesukristo ug makapalambo niining maong mga kalidad.⁵ Samtang kita mahimong mas sama Kaniya, ang atong mga kasingkasing mausab ug kita makahimo sa paglahutay hangtud sa katapusan (tan-awa sa, pananglitan, 2 Nephi 31:2–21; 3 Nephi 11:23–31; 27:13–21; Moroni 4:3; 5:2; 6:6; D&P 20:77, 79; 59:8–9).

Sayon nga makita kon sa unsa nga paagi nga ang mga lakang sa doktrina ni Kristo mabalik-balik ug matukod

sa tibuok kinabuhi. Apan unsa man ang mahitungod sa bunyag? Kita, human sa tanan, nabunyagan alang sa atong kaugalingon og kausa.

Ang Sakrament sa Panihapon sa Ginoo

Sa pagtubag niini nga pangutana, kinahanglan natong ikonsiderar ang bantugang libro sa teyolohiya nga gisulat ni Elder James E. Talmage (1862–1933) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nga giulohan og *The Articles of Faith [Ang mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo]*. Una kining gimantala niadtong 1899 ug nakatubag sa mga pangutana mahitungod sa Simbahan ug sa pundasyon nga mga pagtulun-an alang sa mosunod nga mga henerasyon kinsa nakabasa ug nagtuon niini.

Sa talaan sa mga sulod, makita nato nga sa matag kapitulo, gawas sa pasiuna, may kalabutan sa usa sa ikapulog tulo nga mga artikulo sa hugot nga pagtuo.⁶ Ang pipila ka mga artikulo sa hugot nga pagtuo gipasabut sa sobra sa usa ka kapitulo, apan ang matag kapitulo may kalabutan sa usa ka artikulo sa hugot nga pagtuo.

Makapaikag, ang kapitulo 9, nga giulohan nga “Ang Sakramento sa Panihapon sa Ginoo,” makita sunod sa kapitulo mahitungod sa Espiritu Santo.⁷ Gikonektar kini ni Elder Talmage sa ikaupat nga artikulo sa hugot nga pagtuo.

Sa sinugdanan sa kapitulo 9, si Elder Talmage misulat, “Sa atong pagtuon sa mga baruganan ug mga ordinansa sa

Ebanghelyo, sumala sa gipasabut sa ikaupat nga mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo, ang hilisgutan sa Sakrament sa Panihapon sa Ginoo nga angay nga hatagan og atensyon, ang pagsunod niini nga ordinansa nga gikinahanglan gikan sa tanan kinsa nahimong mga miyembro sa Simbahan ni Kristo pinaagi sa pagsunod sa mga kinahanglanon sa hugot nga pagtuo, paghinulsol, ug bunyag pinaagi sa tubig ug sa Espiritu Santo.”⁸

Uban niadtong mga pulong sa hunahuna, makita nato ngano nga si Elder Talmage milambigit sa sakrament sa ikaupat nga artikulo sa hugot nga pagtuo. Ang sakrament mao ang sunod nga ordinansa nga gikinahanglan sa tanan human makumpirmahi nga miyembro sa Simbahan.

Ang sakrament mao ang sunod nga ordinansa nga gikinahanglan sa tawo human makadawat sa Melchizedek Priesthood.

Ang sakrament mao ang sunod nga ordinansa nga gikinahanglan sa mga indibidwal human ma-endowed sa templo.

Ang sakrament mao ang sunod nga ordinansa nga gikinahanglan sa magtiayon human ma-seal.

Ang sakrament mao ang sunod nga ordinansa nga atong gikinahanglan. Ang sakrament mao ang yawe sa pagbaton og hugot nga pagtuo kang Jesukristo, sa paghinulsol sa sala, ug sa pagbati sa impluwensya sa Espiritu Santo sa atong kinabuhi. Mao kini ang mekanismo diin

kita makabag-o sa atong mga pakigsaad ug mga panalangin sa bunyag.

Ang *Handbook 2* nag-ingon, “Ang mga miyembro sa Simbahan gisugo nga magpundok kanunay aron moambit sa sakrament sa paghinumdom kanunay sa Manluluwas ug sa pagbag-o sa mga pakigsaad ug mga panalangin sa bunyag.”⁹ Mangutana mo, “Unsa nga mga panalangin?” Sa tinuod, ang nagpadayon nga paghatag sa Espiritu Santo mao ang usa ka panalangin sa bunyag. Apan ang makalimpyo nga epekto sa bunyag, usa sa labing talagsaong mga panalangin niini, nabag-o ba usab?

Ikonsiderar kini nga pamahayag ni Presidente Dallin H. Oaks, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan: “Gisugo kita sa paghinulsol sa atong mga sala ug sa pagduol ngadto sa Ginoo uban sa masulub-on nga kasingkasing ug mahinulsulon nga espiritu ug moambit sa sakrament. . . . Kita mosaksi nga kita andam sa pagdala diha kanato sa ngalan ni Jesukristo, ug sa kanunay mohinumdom Kaniya, ug maghupot sa Iyang mga sugo. Kon kita motuman niini nga pakigsaad, ang Ginoo mobag-o sa epekto sa paglimpyo sa atong bunyag. Nahimo kita nga limpyo ug makabaton kanunay sa Iyang Espiritu uban kanato.”¹⁰

Mopasidaan kita nga “ang sakrament wala maestablisar isip piho nga paagi sa pagdawat og kapasayloan sa mga sala.”¹¹ Sa laing mga pulong, dili nato tuyuon nga magpakasala sa Sabado sa gabii ug magpaabut nga milagrosong mapasaylo pinaagi sa pag-ambit sa piraso sa pan ug pag-inom sa tubig sa Dominggo. Ang paghinulsol mao ang usa ka proseso nga nagkinahanglan og pagbasol ug pagsalikway sa sala. Ang giplano nang daan nga paghinulsol dili madawat sa Manluluwas.

Mokwalipay kita sa makalimpyo nga gahum ni Jesukristo kon kita takus nga moambit sa sakrament.¹² Mao kini ang paagi nga moamping sa atong kaugalingon nga “walay buling gikan sa kalibutan” (D&P 59:9). Ang sakrament sa Panihapon sa Ginoo tukma human sa bunyag sa balik-balik nga paggamit sa doktrina ni Kristo sa kauswagan sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw paingon sa kahingpitan.

Kinahanglan nga mosunod kita niini nga dalan, uban sa sakrament nga mahimong sunod nga ordinansa sa bunyag ug sa pagdawat sa Espiritu Santo. Ang pagpangandam alang sa sakrament nagkinahanglan og konsiderasyon ug atensyon. Dili kamo makapaabut sa sakrament nga mahimong espirituhanong kasinatian kon kamo nagdali-dali, nag-text sa inyong telepono, o kon dili ba nabalda.

Mao nga sayo og adto sa simbahan. Samtang magsugod ang himno sa sakrament, siguroha nga ang inyong

hunahuna nakatutok sa Manluluwas, sa Iyang Pag-ula, sa Iyang gugma, ug sa Iyang kapuangod. Pag-ampo nga kamo mabag-o samtang moambit kamo sa sakrament ug mohinumdom Kaniya.

Usa ka Leksyon gikan sa Rwanda

Niadtung 1994 usa ka makalilisang nga dinaghan nga pagpamatay nahitabo didto sa Rwanda. Mga 600,000 ug 900,000 ka tawo ang gipatay sulod lang sa 60 ngadto sa 90 ka adlaw.

Sa katapusan, ang Simbahan nakaestablisar og branch sa kapital sa siyudad sa Kigali. Maayo ra ang kahimtang sa branch—nga walay full-time nga mga misyonaryo. Niadtung 2011 nagserbisyo kami sa Africa Southeast Area sa dihang among nahibaloan, subo lang, nga ang atong rehistrasyon isip usa ka simbahan sa nasud sa Rwanda dili balido, nga nagpasabut nga ilegal ang atong gibuhat isip usa ka simbahan. Nahibaloan usab namo nga ang atong meetinghouse, ang giusab nga duha ka andana nga building, wala matudlo sa lokal nga gobyerno isip dapit alang sa mga miting sa Simbahan. Ang Area Presidency, nga mikonsulta sa atong unang kontak sa Korum sa Napulog Duha ka Apostoles, mihimo og makapasubo nga desisyon sa pagsira sa branch. Ang atong mga miyembro dili na makahimo og mga miting sa Simbahan.

Ang mga abogado sa Kigali, Salt Lake City, ug Johannesburg, South Africa, nagsugod sa pagpaningkamot sa pagsulbad sa mga problema. Niining higayuna, ang mga Santos nagsige og pangutana kon kanus-a sila magkapundok pag-usab. Milabay ang mga bulan nga walay nahimo o kauswagan.

Human sa mga 10 ka bulan, miadto kami sa Kigali aron sa pagbisita sa mga Santos didto ug sa pagpaningkamot sa pag-awhag kanila. Sa wala pa namo buhata mihangyo mi nga kini ibutang sa prayer roll sa templo sa sinemana nga miting sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.

Sa Martes sa wala pa ang among nakaiskedyul nga biyahe gikan sa Johannesburg ngadto sa Kigali, gipahibalo kami nga, sa makasurpresa nga lihok, ang gobyerno mihatag og temporaryo nga rehistrasyon didto sa Kigali. Dayon sa pagka-Huwebes sa samang semana, ang zoning commission mihatag og eksemasyon gikan sa ordinansa sa zoning. Ang mga Santos sa Kigali sa makausa makamiting na sa atong building nga wala makasupak sa balaod.

Usa kini ka milagro! Ang mga miyembro dali nga gipahibalo nga ang branch magmiting sa Dominggo. Miabut kami

sa Biyernes ug midapit sa mga miyembro nga mosimba. Pag-abut sa Dominggo, ang tanang mga miyembro—*tanang* sila—ug daghan sa ilang higala ang misimba. Sayo silang miabut, madasigon sila nga nagkapundok pag-usab. Samtang ang sakrament gipanalanginan ug gipaambit, kaming tanan nakasinati og dili ordinaryo nga pagbag-o, pagkalagsik, ug pagkalimpyo sa espiritu.

Nahinumduman namo, sa miting, natingala ngano nga wala namo mabati ang sama nga espiritu matag semana samtang miambit kami sa sakrament. Gitan-aw namo ang mga Santos ug nakabantay nga mianhi sila gigutom ug giuhaw sa sakrament. Ang ilang hugot nga pagtuo, kakugi, ug pailub nakahatag natong tanan og mga panalangin. Misaad mi nga bisan asa kami makaambit sa sakrament pag-usab, hinumduman namo kini nga kasinatian uban sa mga Santos sa Kigali. Mapasaligon kami nga kami usab gutumon sa mga panalangin sa pagambit sa sakrament.

Mahinumduman ninyo nga human pasiugdahi sa Manluluwas ang sakrament taliwala sa mga Nephite, giingnan Niya sila nga ang sakrament mao ang yawe sa pag-establisar sa ilang kaugalingon diha sa Iyang sukaranan. Siya miingon:

“Ako mohatag nganha kaninyo og usa ka sugo nga kamo magbuhat niini nga mga butang [ang pag-ambit sa sakrament]. Ug kon kamo sa kanunay magbuhat niini nga mga butang bulahan kamo, kay kamo natukod diha sa ibabaw sa akong lig-on nga sukaranan.

“Apan kon kinsa diha kaninyo magbuhat kapin ug kulang niini wala matukod sa akong lig-on nga sukaranan, apan natukod sa usa ka balason nga tukuranan; ug sa pagbundak sa ulan, ug sa pag-abut sa mga lunop, ug sa paghuros sa mga hangin, ug mohampak diha kanila, sila matumba” (3 Nephi 18:12–13).

Ang sakrament mao ang usa ka maanindot nga gasa nga atong madawat matag Dominggo nga makatabang nato sa atong yutan-ong kauswagan. Pinaagi sa sakrament, maka-sinati ta og importante nga elemento sa doktrina ni Kristo, magpaduol nato ngadto sa atong Manluluwas ug maka-sinati sa Iyang gugma ug kapasayloan sa atong kinabuhi. Mapasalamaton kita alang niining mga higayuna matag semana, nga makatabang nato nga magpabiling nakatutok sa Manluluwas.

“Alang lang Kanako”

Usa namo ka higala sa South Africa mipakigbahin kon giunsa niya pagkaamgo niini. Sa dihang bag-o pa nga

kinabig si Diane, mitambong siya og usa ka branch sa gawas sa Johannesburg. Usa ka Dominggo, samtang naglingkod siya diha sa kongregasyon, ang desinyo sa chapel nakahimo nga wala siya makit-i sa deacon sa dihang gipaambit ang sakrament. Nasagmuyo si Diane apan walay gisulti. Ang laing miyembro nakabantay nga wala siya mapaambiti sa sakrament ug gisulti kini ngadto sa branch president human sa miting. Sa dihang misugod na ang Sunday School, si Diane gidala ngadto sa usa ka klasrom nga walay tawo.

Usa ka tighupot sa priesthood misulod. Miluhod siya, mipanalangin og pipila ka tinapay, ug gihatagan si Diane og usa ka piraso. Iya kining gikaon. Miluhod siya pag-usab ug mipanalangin sa tubig ug mihatag kaniya og usa ka gamay nga kopa. Iya kining giinom. Si Diane adunay duha ka paspas nga nagsunod nga mga hunahuna: “Oh, siya [ang tighupot sa priesthood] mihimo niini para lang gayud kanako,” ug dayon, “Oh, Siya [ang Manluluwas] mihimo niini para lang gayud kanako.” Pinaagi sa sakrament, gibati ni Diane ang gugma sa Langitnong Amahan.

Ang iyang pagkaamgo nga ang sakripisyo sa Manluluwas alang gayud kaniya nakatabang kaniya nga mobati nga duol kaniya ug mimugna og dakong tinguha nga ipabilin kini nga pagbati diha sa iyang kasingkasing, dili lang sa Dominggo apan sa matag adlaw. Iyang naamguhan nga bisan tuod naglingkod siya diha sa kongregasyon aron sa pag-ambit sa sakrament, ang mga pakigsaad nga iyang gibag-o matag Dominggo ang iyaha ra gayud. Ang sakrament nakatabang—ug padayon nga nagtabang—ni Diane nga mabati ang gahum sa diosnong gugma, moila sa impluwensya sa Ginoo diha sa iyang kinabuhi, ug mas mapaduol ngadto sa Manluluwas.¹³

Ang among imbitasyon pareha ra sa kang Moroni: “Oo, duol ngadto kang Kristo, ug paghingpit diha kaniya, ug ilimud ang inyong mga kaugalingon sa tanan nga dili diosnon; ug kon kamo molimud sa inyong mga kaugalingon sa tanan nga dili diosnon, ug mohigugma sa Dios uban sa tibuok ninyo nga gahum, hunahuna ug kusog, niana ang iyang grasya igo alang kaninyo, nga pinaagi sa iyang grasya kamo mahimo nga hingpit diha kang Kristo; ug kon pinaagi sa grasya sa Dios kamo mahingpit diha ni Kristo, kamo dili makahimo sa paglimud sa gahum sa Dios.

“Ug usab, kon kamo pinaagi sa grasya sa Dios mahingpit diha ni Kristo, ug dili maglimud sa iyang gahum, niana kamo pagasantoson diha ni Kristo tungod sa grasya sa

Dios, pinaagi sa pagpaagas sa dugo ni Kristo, nga anaa sa pakigsaad sa Amahan ngadto sa kapasayloan sa inyong mga sala, nga kamo mahimo nga balaan, nga walay lama.” (Moroni 10:32–33).

Kini mahitabo samtang atong gamiton ang doktrina ni Kristo, magtan-aw sa sakrament nga mao ang sunod nga ordinansa sa bunyag ug pagdawat sa Espiritu Santo. Niining paagiha, kita makasalig “sa hingpit diha sa mga maayo nga buhat kaniya kinsa gamhanan sa pagluwas” (2 Nephi 31:19). Mapasalamaton usab kami sa sakrament—nagtudlo kini ug nagpahinumdom kanato matag semana sa unsay gibuhad sa Manluluwas kanato. Mapasalamaton kaayo kita ngadto Kaniya tungod kay nasayud kita nga Siya miula alang sa matag usa kanato.

Sa dihang ang Manluluwas nakigsulti ngadto sa mga Nephite, miingon Siya *kon* ang ulan, hangin, ug mga baha moabut. Wala Siya moingon nga *kon*. Gani, ang ulan, hangin, ug mga baha moabut ngadto sa tanan. Apan Siya misulti kanato nga ang paagi nga kita naestablisar diha sa Iyang sukaranan mao ang pagtan-aw Kaniya samtang kita moambit sa sakrament (tan-awa sa 3 Nephi 15:9; 18:1).

Ang panahon moabut sa matag usa sa inyong kinabuhi nga adunay pagduha-duha nga moadto sa simbahan ug moambit sa sakrament. Kon wala pa kana mahitabo, mahitabo ra kana. Apan hibaloi kini: kon kamo mosunod

sa direksyon sa Manluluwas ug moambit sa sakrament uban sa masulub-on nga kasingkasing ug mahinulsulon nga espiritu, mabu-bu ang mga panalangin diha kaninyo nga maoy makahimo ninyo nga lig-on, solido, ug maestablisar sa lig-ong pundasyon nga mao si Jesukristo. Ang inyong desisyon sa pagbuhat sa ingon makaapekto sa kahangturan. Inyong maestablisar ang inyong kaugalingon diha kang Jesukristo ang mag-uugmad ug maghihingpit sa atong pagtuo. ■

Gikan sa pakigpulong sa debosyonal, “Come unto Christ,” nga gihatag didto sa Brigham Young University–Idaho niadtong Septyembre 26, 2017.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Merriam-Webster’s Collegiate Dictionary*, 11th ed. (2003), “consolator.”
2. Tan-awa sa *Merriam-Webster’s Collegiate Dictionary*, “console.”
3. *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad* (2004), 1.
4. Naglakip sa tanang dili masayop nga Him/He/His.
5. Tan-awa sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo*, kapitulo 6, 139–52.
6. Tan-awa sa James E. Talmage, *The Articles of Faith*, 12th ed. (1924), v–ix.
7. Tan-awa sa Talmage, *Articles of Faith*, vi.
8. Talmage, *Articles of Faith*, 171.
9. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 2.1.2.
10. Dallin H. Oaks, “Special Witnesses of Christ,” *Liahona*, Abr. 2001, 14.
11. Talmage, *Articles of Faith*, 175.
12. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Ang Miting sa Sakrament ug ang Sakrament,” *Liahona*, Nob. 2008, 17–20.
13. Gikan sa “Nga Ako Unta Makadala sa Tanan nga mga Tawo ngari Kanako” *Liahona*, Mayo 2016, 39–42.

PAGSIMBA

PANAHAON SA DIGITAL

Ni Adam C. Olson

Mga Magasin sa Simbahan

Usa ka Dominggo samtang ang sakrament gipaambit, usa ka presidente sa Relief Society sa ward mikuha sa iyang smartphone aron mobasa sa “Ang Buhi nga Kristo: Ang Pagpamatuod sa mga Apostoles.” Nadasig niining apostolikanhong pagpamatuod bahin sa Manluluwas, gibati niya nga nabag-o ang iyang pasalig sa paghinumdom Kaniya kanunay.

Hinoon, ang iyang positibo nga mga pagbati nahanaw paglabay sa pipila ka adlaw sa dihang nakadawat siya og sulat gikan sa miyembro sa ward nga wala magpaila. Ang nagsulat misaway niya sa pagpakita og dili maayo nga ehemplo pinaagi sa paggamit sa iyang smartphone sa miting sa sakrament. Naguol siya.

Sa tinuod, dili niya tuyo nga mopasilo ni bisan kinsa pinaagi sa paggamit sa iyang mobile device. Panagsa ra niya kini gamiton sa chapel, ug gamiton lang niya kon bation niya nga angay. Apan human makadawat sa sulat, nagsugod siya sa pagduha-duha sa iyang kaugalingon.

Usa ka Bag-o nga Hagit

Ang matag henerasyon adunay iyang mga hagit. Usa ka pagtuon nag-report nga inig 2020 adunay mas daghan pa nga mga tawo nga dunay mobile phone (5.4 billion) kay sa tubig (3.5 billion).¹ Dugangan pa sa mga tablet, “phablets,” ug ubang connected devices, ug ang kalibutan makigbisog sa pangutana: Unsa ang angay nga “digital nga kinaiya”?

Samtang ang mga ginikanan, mga lider, ug mga magtutudlo maningkamot sa paghukom unsay angay nga digital nga kinaiya diha sa mga miting sa Simbahan, lain-laing mga opinyon misangpot ngadto sa nagkasumpaki nga mga paagi sa paggamit sa mga digital device diha sa mga miting sa Simbahan.

Ang mga lider sa Simbahan mihatag og tambag sa mga panalangin ug mga kakuyaw sa paggamit sa teknolohiya. Hinoon, ang mga lider sa Simbahan dili mohatag kanunay sa angay nga buhaton o dili buhaton sa pagsunod sa ebanghelyo (tan-awa sa Mosiah 4:29–30). Gipaabut ang mga miyembro nga ilang tun-an ang maong butang sa ilang kaugalingon ug mangayo og giya sa Espiritu Santo sa paghimo og mga desisyon. Subo lang, sama sa sitwasyon nga gihulagway sa ibabaw, usahay mohimo ta og dili lang opinyon apan kinaiya usab nga manaway niadtong adunay lahi nga opinyon.

Dinasig sa Dios; Gipahimuslan ni Satanas

Ang Dios mihatag og mga panalangin sa teknolohiya alang sa atong kaayohan ug sa pagpalambo sa Iyang buhat.² Mao nga samtang ang ubang mga miyembro naggamit sa ilang mga digital device sa dili angay nga paagi, si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo nga “kinahanglan nga dili nato tugutan ang kahadlok sa mga sayop nga makapugong nato sa pagdawat sa daghang mga panalangin nga ikahatag niini nga mga himan.”³ Kinahanglan kitang makat-on sa paggamit niini sa angay

Ikonsiderar kining tulo ka mga baruganan sa tukmang paggamit sa mga device diha sa chapel.

nga paagi ug sa pagtudlo sa atong mga anak sa pagbuhat usab sa ingon.

Ang mga mobile device makatabang sa mga miyembro sa Simbahan sa pagtuon sa ebanghelyo, sa buhat sa family history ug sa templo, ug sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Pananglitan, ang sobra tulo ka milyon ka tawo naggamit sa Gospel Library app niadtong Enero 2018. Ang ilang hiniu-sang panahon sa pagtuon miabut og labaw sa liboan ka tuig.

Uban sa mga panalangin, ang mga lider sa Simbahan nagpasidaan usab mahitungod sa potensyal nga kakuyaw, lakip sa nausik nga panahon, naguba nga mga relasyon, ug nalit-ag sa sala.⁴ Sa Simbahan, ang dili angay nga paggamit makasamok kanato ug sa uban sa pagsimba ug pagkat-on nga importante sa pagpalambo sa atong relasyon sa Dios.

Hinoon, kini nga mga kakuyaw dili talagsaon sa mga digital device. “Ang pipila niini nga mga himan—sama sa bisan unsa nga himan diha sa usa ka wala mabansay o walay disiplina nga kamot—mahimong delikado,” gitudlo ni Presidente M. Russell Ballard Akting Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “. . . Walay kalainan sa unsang paagi mopili ang mga tawo sa paggamit sa telebisyon o mga sine o bisan sa librarya. Si Satanas kanunay gayud nga abtik mogamit sa negatibo nga gahum sa bag-o nga mga imbensyon, sa pagdaot ug pagpakaubos, ug sa pagsanta sa bisan unsang epekto alang sa kaayohan.”⁵

Mga Mobile Device sa Miting sa Sakrament

Gihatagan niining potensyal nga mga panalangin—ingon man usab sa potensyal nga makasamok—niining mga digital device, unsaon sa mga miyembro paghukom unsay buhaton? Misugyot si Joseph Smith sa gahum nga gibase sa baruganan nga paagi sa dihang miingon siya, “Ako mitudlo kanila sa husto nga mga baruganan, ug gidumala nila ang ilang mga kaugalingon.”⁶

Dinhi, susihon nato ang mga baruganan nga makatabang sa paghimo og mga desisyon mahitungod sa paggamit sa mga mobile device sa miting sa sakrament. Alang sa panaghisgot sa angay nga paggamit sa mga digital device diha sa classroom, tan-awa sa “Pagtudlo sa Tech: Pagpaapil sa Kabatan-onan sa Panahon sa Digital,” ni Brother Brian K. Ashton, Ikaduhang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Sunday School, sa pahina 30 niini nga isyu.

Baruganan 1: Ang akong mga pagpili nagsuporta sa pagsimba.

Ang miting sa sakrament alang sa “[paghalad sa atong] debosyon ngadto sa Labing Halangdon” (D&P 59:10). Si Presidente Dallin H. Oaks, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mitudlo nga ang atong tutukan mao ang pagbag-o sa atong mga pakigsaad ug sa atong pagtuo ni Ginoong Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula.⁷ Unsay atong gipili nga buhaton sa miting sa sakrament kinahanglang makatabang nato sa pagbuhat niadtong mga butanga.

Gihatagan niana nga pagtutok, kon moabut ang panginahanglan, mahimong gamiton nato sa angay nga paagi ang atong mga device sa:

- *Pagpalambo sa atong pagsimba.* Ang usa ka miyembro mahimong mogamit sa digital device panahon sa miting sa sakrament aron motan-aw sa mga kasulatan, mokanta og mga himno, o mosulat bahin sa espirituhanon nga mga impresyon.
- *Mangalagad.* Ang bishop tingali makakita og bag-o o dili kaayo aktibo nga adto molingkod sa luyo nga bahin sa chapel atol sa miting sa sakrament ug kon nadasig, i-text ang ward mission leader nga mo-welcome sa indibidwal ug modapit kanila ngadto sa klase sa Mga Baruganan sa Ebanghelyo human sa miting.
- *Makapasayon sa importante nga koneksyon.* Ang mga doktor, mga first-responder [unang motabang], ug ubang on-call nga mga propesyunal makaapil sa

mga tulumanon sa pagsimba tungod kay nahibalo sila nga makontak ra sila kon gikinahanglan pinaagi sa ilang mga mobile device.

Kon maningkamot kita nga motutok sa Manluluwas, importante nga mahinumdom nga ang atong mga device makapasayon sa atong pagtuo, apan dili kini makahimo sa atong pagkat-on. Makahatag kini nato og butang nga pamalandungan, apan dili kini makahunahuna alang nato. Makatabang gani kini nato sa paghinumdom sa pag-ampo, apan ang pag-ampo kinahanglan nga atong buhaton sa atong kaugalingon.

Si Elder Bednar mitudlo nga ang atong relasyon uban sa Dios tinuod, dili virtual.⁸ Dili kini ma-double-click o ma-download.⁹ Mao nga ang presidente sa Relief Society sa sinugdanan niini nga artikulo migamit sa iyang telepono aron matabangan siya nga masentro ang iyang mga hunahuna kang Kristo, ang pakigsaad nga iyang gibag-o dili ang iyang telepono; kon dili kang Kristo. Ang panaw nga gitabang sa iyang device kaniya nga makasugod kinahanglan tapuson sa iyang mga hunahuna, sa iyang mga pag-ampo, ug sa iyang mga aksyon.

Baruganan 2: Akong giminusan ang mga makasamok.

Kinahanglan nga maningkamot kitang tanan alang sa kahimtang nga makapalambo sa atong pagtutok sa pagsimba ug pagkat-on. Ang pagpaminus sa mga makasamok importante. Kini nga baruganan magamit sa daghang mga sitwasyon, gikan kon unsaon nato sa pagpakig-istoryahanay o pagdumala sa samukan nga mga bata ngadto sa unsa nga paagi nato gamiton ang atong mga digital device.

Adunay daghan kaayong mga paagi nga ang device makasamok apan gidisenyo sa paghimo og daghan kaayong mga butang. Klaro nga ang pagtan-aw og mga video, pagpaminaw sa musika, o pagdula makapalisud sa pagtutok sa mga tulumanon sa sakrament. Apan mao usab ang pagsusi sa email, mga text message, social media, mga sports score, ug sa daghang mga saba, ug mga badge nga mobira nato ngadto sa mga panghitabo, mga relasyon, mga panag-istoryahanay nga anaa sa gawas sa miting. Kining tanan ug uban pa makasamok nato ug sa uban, bisan kadtong tua sa layo-layo nga lingkuranan.

Alang niadtong gusto nga mawala sa hingpit ang digital nga mga kasamok, ang pagbilin sa ilang mga device sa balay o pagpalong niini mao ang angay. Alang niadtong kinsa mogamit sa ilang mga device sa pagsuporta

sa ilang pagsimba apan gustong makalikay nga masamok ang uban, tingali igo na nga ibutang sa silent ang device, ibutang kini sa do not disturb, o sa airplane mode.¹⁰

Baruganan 3: Nakatutok ko sa akong kaugalingong pagsimba.

Aduna gayuy makasamok kanunay, ug dili tanan niini digital. Tingali maglakip kini sa langas nga bata, tingog sa insekto, o ang kasaba sa trapiko sa gawas. Kita ang adunay responsibilidad sa unsay atong makuha sa atong pagsimba. Mao nga kon dunay nakalimot sa pagbutang sa ilang telepono sa airplane mode, maningkamot ta sa pagbutang sa atong kaugalingon sa “pagbaliwala sa mga kasamok” mode.

Si Presidente Russell M. Nelson, mitudlo, “Ang matag miyembro sa Simbahan adunay responsibilidad alang sa espirituhanong kalamboan nga moabut gikan sa miting sa sakrament.”¹¹

Kon makamatikod ta sa uban sa atong palibut nga naggamit sa ilang mga device, kinahanglan nga magbantay kita mahitungod sa pag-asumir nga unsay ilang gibuhat dili angay tungod kay anaa kini sa digital device. Kon ang indibidwal usa ka bata o laing tawo aduna kitay responsibilidad, tingali angay nga susihon ang ilang paggamit sumala sa giya sa Espiritu. Kon dili, maningkamot ta sa atong kaugalingong pagsimba.

Magdungan sa Pagkat-on

Sa usa ka pamahayag nga naglakip niini nga mga baruganan, si Presidente Oaks mitambag, “Panahon sa miting sa sakrament—ug ilabi na atol sa pagpahigayon sa sakrament—kinahanglan nga kita maghunahuna og maayo sa pagsimba ug likayan ang tanang lain nga mga kalihokan, ilabi na sa pamatasan nga makabalda sa pagsimba sa uban.”¹²

Adunay daghang laing mga baruganan nga makatabang sa paggiya sa atong paggamit. Samtang ang mga digital device nahimong dugang nga normal nga kabahin sa atong kultura, kinahanglan kitang makigbisog sa mga pangutana mahitungod kon unsay angay. Tungod kay ang matag sitwasyon talagsaon ug ang teknolohiya magpadayon sa pagkausab, kinahanglan kita mopadayon sa pagsusi sa atong kaugalingong paggamit, mokonsiderar og bag-o o lahi nga mga panglantaw, ug andam nga mopasaylo sa uban samtang magdungan kita sa pagkat-on. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa “10th Annual Cisco Visual Networking Index (VNI) Mobile Forecast Projects 70 Percent of Global Population Will Be Mobile Users,” Feb. 3, 2016, newsroom.cisco.com.
2. Tan-awa sa David A. Bednar, “Apostol Nagtanyag og Tambag Mahitungod sa Social Media,” *Liahona*, Ene. 2015, 17; *Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe [1954], 18–19.
3. Sa Sarah Jane Weaver, “Elder Bednar Tells 2016 Mission Presidents Not to Fear Technology,” Hulyo 6, 2016, news.lds.org.
4. Tan-awa sa “Elder Bednar Tells 2016 Mission Presidents.”
5. M. Russell Ballard, “Pagpaambit sa Ebanghelyo Gamit ang Internet,” *Liahona*, Hunyo 2008, B2.
6. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 343–344.
7. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Ang Miting sa Sakrament ug ang Sakrament,” *Liahona*, Nob. 2008, 17–20.
8. David A. Bednar, “Mga Butang ingon nga Sila Gayud Mao,” *Liahona*, Hunyo 2010, 22–31.
9. Tan-awa sa Scott D. Whiting, “Digital Detachment and Personal Revelation,” *Ensign*, Mar. 2010, 16–21.
10. Tan-awa sa M. Russell Ballard, “Humilom Kamo, ug Ilhon Ninyo nga Ako Mao ang Dios” (Church Educational System devotional, Mayo 4, 2014); lds.org/broadcasts.
11. Russell M. Nelson, “Worshiping at Sacrament Meeting,” *Liahona*, Ago. 2004, 14.
12. Dallin H. Oaks, “Ang Miting sa Sakrament ug ang Sakrament,” 18–19.

Ni Brian K. Ashton

Ikaduhang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang
Kapanguloan sa
Sunday School

Pagtudlo sa Tech: **PAGPAAPIL SA KABATAN-ONAN SA PANAHON SA DIGITAL**

*Sa unsa nga paagi nga ang teknolohiya makatabang
kay sa mahimong babag diha sa classroom?*

Sa akong pagbisita sa mga ward ug mga stake sa tibuok simbahan, ang mga magtutudlo ug mga lider sa kabatan-onan sa kanunay mangutana, “Unsaon nato nga ang digital nga mga device dili makasamok sa klase?” Sa samang higayon, daghan sa labing maayong mga magtutudlo sa kabatan-onan nga akong naobserbahan mosugod sa ilang mga klase sa mga pulong nga “Kuhaa ang inyong mga telepono ug tan-awa ang . . .” Tungod niini, gusto kong mopakigbahin og pipila ka butang nga akong nakat-unan mahitungod sa paggamit sa kabatan-onan sa teknolohiya sa matarung ug mabungahon nga mga paagi diha sa classroom sa ebanghelyo.

Mga Panagna mahitungod sa Teknolohiya

Ang mga propeta ug mga apostoles namulong ngari kanato mahitungod sa mga panalagin sa teknolohiya, nagsulti kanato kon giunsa sa Langitnong Amahan sa paghatag nato sa teknolohiya aron matabangan kita sa pagpadayon sa Iyang buhat nga magkakusog. Niadtong 1862 si Presidente Brigham Young (1801–77) miingon: “Ang tanang nadiskobrehan sa siyensya ug art, nga tinuod gayud ug mapuslanon sa katawhan gihatag pinaagi sa direktang pagpadayag gikan sa Dios. . . . Gipanglantawan kini nga moandam alang sa katapusang kadaugan sa kamatuoran, ug ang katubsan sa yuta gikan sa gahum sa sala ug ni Satanas. Kinahanglan natong pahimuslan kining tanang

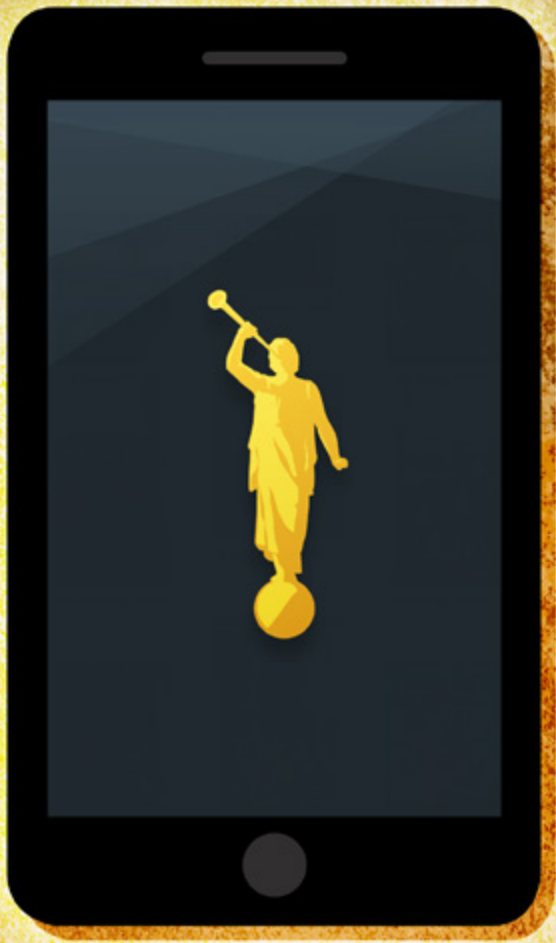
importanting mga nadiskobrehan . . . ug mohatag ngadto sa atong mga anak sa benepisyo sa matag sanga sa mapuslanong kahibalo, sa pag-andam kanila sa pagpadayon ug maayong pagkabuhat sa ilang bahin sa talagsaong buhat.”¹

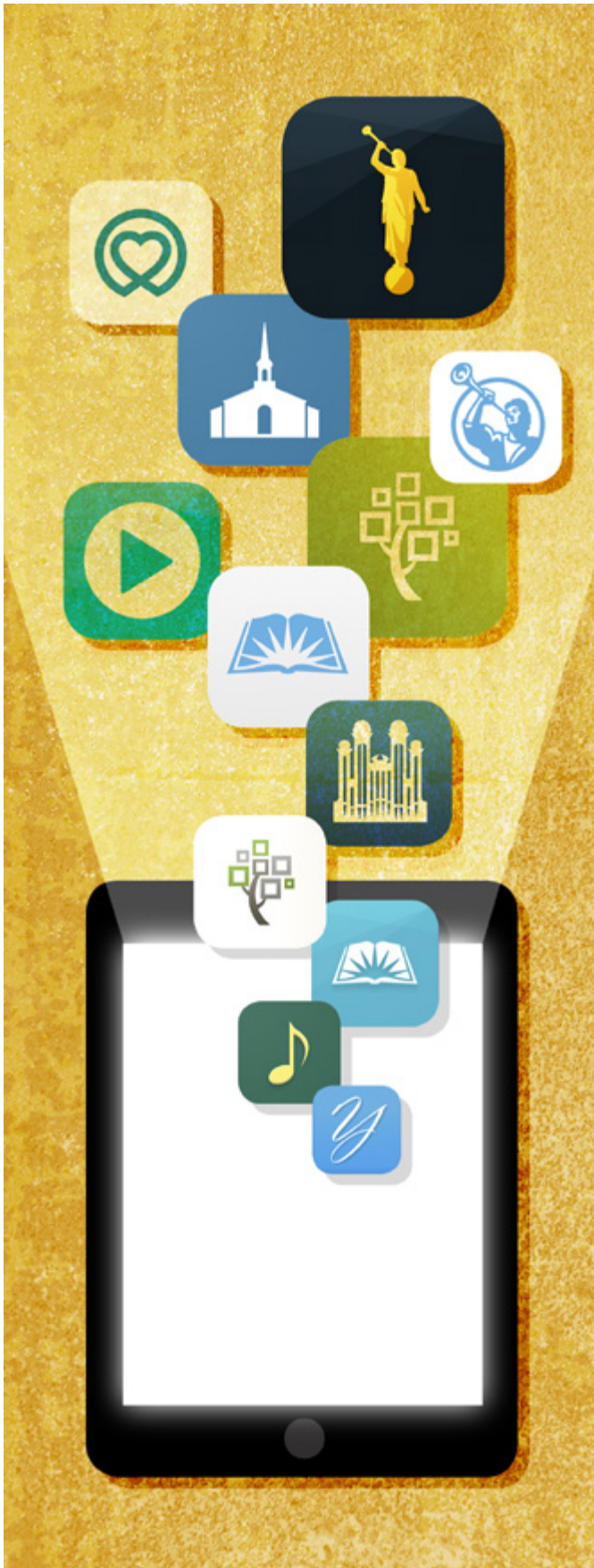
Paggamit sa Digital nga mga Device sa Matarung nga mga Kalihokan

Sa akong kaugalingong kinabuhi, ang akong pagtuon sa ebanghelyo napalambo pag-ayo pinaagi sa paggamit sa mga kasulatan ug ubang mga kapanguhaan sa Gospel Library mobile app.

Ang atong kabatan-onan nakaandam sa pagtuon, pagtudlo, ug pagsangyaw sa ebanghelyo sa kada adlaw nga kinabuhi ug isip full-time nga mga misyonaryo nga naggamit og teknolohiya sa mga paagi nga nasugdan pa lang nato sa pagdiskobre. Tungod kay ang kaaway naningkamot sa paggamit sa tanang maayo ug mapuslanon nga imbento alang sa iyang dautan nga mga katuyoan, responsibilidad nato isip mga ginikanan, mga lider, ug mga magtutudlo sa pagtabang sa kabatan-onan sa paggamit sa teknolohiya sa matarung ug mabungahon nga mga paagi sa sayo pa nga pangidaron.

Ang panimalay mao ang labing maayong dapit nga mahitabo kini. (Ang mga ginikanan nga nangita og mapuslanong mga kapanguhaan mahimong mokonsiderar sa paggamit sa pipila ka mga materyal sa Simbahan nga gilista sa nag-uban nga sidebar.) Ang classroom sa

ebanghelyo nagtanyag usab og importante nga mga oportunidad sa pagtabang sa kabatan-onan nga malam-bigit ang ilang digital nga mga device uban sa matarung nga mga kalihokan ug pagbati sa Espiritu Santo. Ania ang pipila ka paagi nga ang mga magtutudlo ug mga lider makatabang nga mahitabo kini.

Paghimo og Baruganan nga gibase sa mga Lagda

Paghimo og mga lagda mahitungod sa paggamit sa teknolohiya diha sa classroom base sa mga baruganan. Usa ka importante nga baruganan tingali “Ang atong katuyoan sa klase mao ang pagkat-on sa ebanghelyo pinaagi sa Espiritu Santo. Ang atong paggamit sa digital nga mga device kinahanglang makatabang niini nga paningkamot, dili makabalda niini.” Mas epektibo kini kay sa lagda nga sama sa “Dili kita mogamit og social media panahon sa klase.” Kini nga lagda nagpadala og mensahe nga ang social media dili maayo, samtang ang baruganan nagbilin og bukas nga posibilidad sa paggamit sa social media diha sa klase sa angay nga mga paagi, sama sa pagtabang niadtong wala motabong sa pagpahibalo kanila nga sila gikamingawan ug sa pagdapit nila sa pagtambong sa sunod semana.

Atong gidaut ang kabatan-onan sa mga lagda nga nagsugyot og kinaiya nga sayop nga dili man unta. Naghatag kini og kalibug mahitungod sa paggamit sa teknolohiya sa ubang mga kahimtang ug wala makapahimulos sa oportunidad sa pagtudlo kon unsaon sa paggamit sa teknolohiya sa angay nga paagi. Ang mga lagda nga atong gihimo uban sa tabang sa kabatan-onan sa atong mga klase kinahanglan nga pinasubay sa ilang edad ug kahingkod.

Pagkat-on mahitungod sa Teknolohiya

Ayaw himoa ang inyong kaugalingon nga kahadlok o kakulang sa pagsabut mahitungod sa teknolohiya makababag sa kabatan-onan sa paggamit sa digital nga mga device sa angay nga mga paagi. Usa ka ward ang mi-report nga sila naghimo og training alang sa mga magtutudlo kon unsaon sa paggamit sa digital nga device sa pagtuon sa ebanghelyo. Ilang nakaplagan nga isip mga magtutudlo nahimo silang mas hanas sa paggamit sa teknolohiya, mas nadasig usab sila mahitungod sa paggamit sa digital nga mga device sa pagtuon sa ebanghelyo, ug ang isyu sa digital nga mga device diha sa classroom nawala.

Paghimo sa mga Leksyon nga Interactive

Akong nakaplagan nga ang labing maayong paagi sa pagtabang sa mga estudyante sa paggamit sa teknolohiya sa matarung nga paagi mao ang paghimo sa mga leksyon nga interactive ug iapil ang digital nga mga device diha sa plano sa leksyon. Talagsa ra ko makakita og mga estudyante nga mogamit sa ilang mga cell phone sa dili angay nga paagi diha sa klase diin ang mga magtutudlo mangutana

og makadasig nga mga pangutana, ang mga estudyante moapil diha sa leksyon ug mobati nga ang magtutudlo nagmahal kanila, ug ang Espiritu Santo anaa.

Diin kini mahitabo, ang magtutudlo kanunay nga mosugod sa klase pinaagi sa pagpangutana og makadasig nga pangutana ug dayon ang kabatan-onan, sa kasagaran sa ginagmay nga mga grupo, mangita sa tubag sa pangutana diha sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa mga propeta. Sa tibuok leksyon, ang magtutudlo mipapangita sa klase sa mga kasulatan, nagtuon sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya, nagtan-aw sa mga video nga hinimo sa Simbahan, ug naghigot unsay ilang nakat-unan. Kon ang kabatan-onan mas nakaapil sa proseso sa pagkat-on, mas dako ang kahigayunan nga sila mogamit sa ilang digital nga mga device sa angay nga paagi.

Pangita og Balanse

Sa atong paggamit sa teknolohiya sa atong mga leksyon, importante nga mahinumduman nga ang atong paggamit sa teknolohiya nagkinahanglan og balanse. Kinahanglan nga kita mabinantayon sa pagsiguro nga ang teknolohiya dili mahimo nga mao ang leksyon o makababag nga mobati sa Espiritu Santo.

Agig dugang, ang pipila ka estudyante walay digital nga mga device ug kinahanglang dili mobati nga sinalikway. Gawas sa pagtan-aw sa mga video nga hinimo sa Simbahan, ang mga kalihokan nga mahimo sa digital nga mga device diha sa classroom kinahanglan nga mahimo usab sa mga kasulatan nga anaa sa papel ug sa mga kopya sa mga magasin sa Simbahan.

Dugang pa, adunay mga panahon nga ang mga digital nga mga device dili angay. Pananglitan, kon ang mga estudyante o mga magtutudlo naghatag og pagpamatuod, angay ra usab alang sa mga magtutudlo sa mahigugmaong paagi sa pagdapit sa mga estudyante sa paghipos sa ilang mga cell phone ug mobati unsay gitudlo sa Espiritu kanila.

Pakita og Pailub

Sa katapusan, alang sa pipila ka kabatan-onan, ang pagkat-on sa paggamit sa digital nga mga device sa angay nga paagi diha sa klase tingali magkinahanglan pa og panahon. Ang Kristohanong mga magtutudlo sa bisan hain nga classroom magpakita og pailub uban sa gugma ngadto niadtong nakigbisog.

Teknolohiya: Usa ka Kalamboan Dili usa ka Hulga

Ang pagtabang sa kabatan-onan sa paggamit sa teknolohiya sa angay nga paagi makapanalangin kanila sa ilang tibuok kinabuhi, ug kini makapalambo sa atong mga klase. Sama sa gipakigbahin ni Elder Richard G. Scott (1928–2015) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang teknolohiya, kon masabtan ug gamiton sa matarung nga

mga katuyoan, dili hulga apan kalamboan ngadto sa espi-rituhanong komunikasyon.”²

Isip Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Sunday School, among gidapit ang mga magtutudlo sa paggamit sa teknolohiya diha sa ilang mga leksyon ug sa paghimo sa tanang paningkamot sa pagtabang sa kabatan-onan nga makat-on sa paggamit sa teknolohiya sa matarung nga mga katuyoan. Kon kamo mangayo og tabang sa Langitnong Amahan sa inyong mga paningkamot, Siya motubag niadto nga mga pag-ampo. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe (1954), 18–19.
2. Richard G. Scott, “Alang sa Kalinaw sa Panimalay,” *Liahona*, Mayo 2013, 30.

PAGGAMIT SA TEKNOLOHIYA SA ANGAY NGA PAAGI

Si Brother Brian K. Ashton nagsulti nato nga ang Spanimalay mao ang dapit nga magkat-on sa paggamit sa teknolohiya sa matarung nga paagi. Ang mosunod nga mga kapanguhaan makatabang sa mga indibidwal, mga ginikanan, ug mga pamilya nga mohukom unsaon sa paggamit sa kasamtangang mga teknolohiya sa angay nga mga paagi:

- *Mga Pag-amping sa Paggamit sa Teknolohiya.* Bisn og gisulat alang sa mga misyonaryo, ang mga sumbanan niini nga booklet mahimong gamiton sa panimalay. Anaa kini sa 28 ka pinulongan sa Gospel Library app o sa giimprinta pinaagi sa mga distribution center o sa online store.
- Ang lista sa mga leksyon sa family home evening sa paglikay sa pornograpiya, lakip kon unsaon sa pagpili og maayo nga media, makita sa overcomingpornography.org/resources (anaa sa 10 ka pinulongan).
- Mga sumbanan sa mga panaghisgutan sa pamilya kabahin sa social media anaa sa “Families Should Discuss How to Use Social Media in Righteous Ways,” sa lds.org/go/81833a (anaa sa 10 ka pinulongan), o sa usa ka artikulo ni Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Paglukop sa Yuta pinaagi sa Social Media,” sa Agosto 2015 *Liahona*.

KAPITULO 6

Ang Gasa ug Gahum sa Dios

Mao kini ang kapitulo 6 sa bag-ong upat ka volume nga gisugilon nga kasaysayan sa Simbahan nga giulohan og Mga Santos: Ang Sugilanon sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang basahon sa dili madugay maimprinta sa 14 ka pinulongan, anaa na unya sa Church History [Kasaysayan sa Simbahan] nga seksyon sa Gospel Library app, ug sa online sa mgasantos.lds.org. Kapitulo 5, gimantala sa Hulyo nga isyu, naghulagway sa unang 116 ka pahina sa hubad sa Basahon ni Mormon niadtong 1828.

Sa pagbalik ni Joseph sa Harmony sa ting-init niadtong 1828, mipakita si Moroni kaniya pag-usab ug gikuha ang mga palid. “Kon igo ka nga mapainubsanon ug mahinulsulon,” miingon ang anghel, “madawat nimo kini pag-usab sa ika-bayente dos sa Septyembre.”¹

Ang kahamol sa tanlag misamol sa hunahuna ni Joseph.² Nasayud siya nga nasayop siya sa pagbaliwala sa kabubut-on sa Dios ug sa pagsalig kang Martin sa manuskrito. Karon ang Dios wala na mosalig kaniya sa mga palid o sa mga ighuhubad. Daw gibati niya nga angayan siya sa bisan unsang silot nga ihatag kaniya sa kalangitan.³

Nabug-atan sa kahamol sa tanlag ug pagmahay, miluhod siya, mikumpisal sa iyang mga sala, ug nangamuyo og kapasayloan. Naghunahuna siya kon asa siya nasayop ug unsay mas maayo niyang buhaton kon tugutan siya sa Ginoo nga mohubad pag-usab.⁴

Usa ka adlaw sa Hulyo, samtang naglakaw si Joseph duol lang sa iyang balay, mipakita si Moroni niya. Gitunol sa anghel kaniya ang mga ighuhubad, ug nakakita si Joseph og balaan nga mensahe diha niini: “Ang mga buhat, ug mga laraw, ug ang katuyoan sa Dios dili gayud makawang, ni [kini] mahimo nga walay kapuslanan.”⁵

Makahupay ang mga pulong, apan gisundan dayon sa pagpanton. “Unsa ka higpit ang imong mga sugo,” ang

Ginoo miingon. “Ikaw wala unta mahadlok sa tawo labaw pa kay sa Dios.” Gimandoan niya si Joseph nga mas ampingan ang sagradong mga butang. Ang rekord sa bulawang mga palid mas importante pa kay sa reputasyon ni Martin o sa tinguha ni Joseph nga malipay ang mga tawo. Giandam kini sa Dios aron sa pagbag-o sa Iyang karaang pakigsaad ug sa pagtudlo sa mga tawo nga mosalig ni Jesukristo alang sa kaluwasan.

Giawhag sa Ginoo si Joseph nga hinumduman ang Iyang kalooy. “Paghinulsol niana nga imong nabuhat,” misugo Siya, “ug ikaw sa gihapon pinili.” Sa makausa pa, Iyang gitawag si Joseph nga mahimo Niyang propeta ug manalagna. Apan mipasidaan Siya kaniya sa pagsunod sa Iyang pulong.

“Gawas kon ikaw mobuhat niini” mideklarar Siya, “ikaw pagabiyaan ug mahimo nga sama sa uban nga mga tawo, ug dili na makabaton og gasa.”⁶

Nianang tinglarag, ang mga ginikanan ni Joseph mibiyahe ngadto sa habagatan padulong sa Harmony. Hapit na magduha ka bulan sukad mibiya si Joseph sa ilang balay sa Manchester, ug wala silay nadunggan nga bisan unsa gikan kaniya. Nabalaka sila nga ang mga trahedya sa ting-init nakapahugno kaniya. Sa pipila lang ka semana, nawad-an siya sa iyang unang anak, hapit mawad-i sa iyang asawa, ug nawad-an sa mga pahina sa manuskrito. Gusto nilang masiguro nga siya ug si Emma maayo ra.

Wala pay duha ka kilometro gikan sa ilang destinasyon, si Joseph Sr. ug Lucy nalipay kaayo nga nakakita ni Joseph nga nagbarug sa dalan sa unahan, makita nga kalma ug

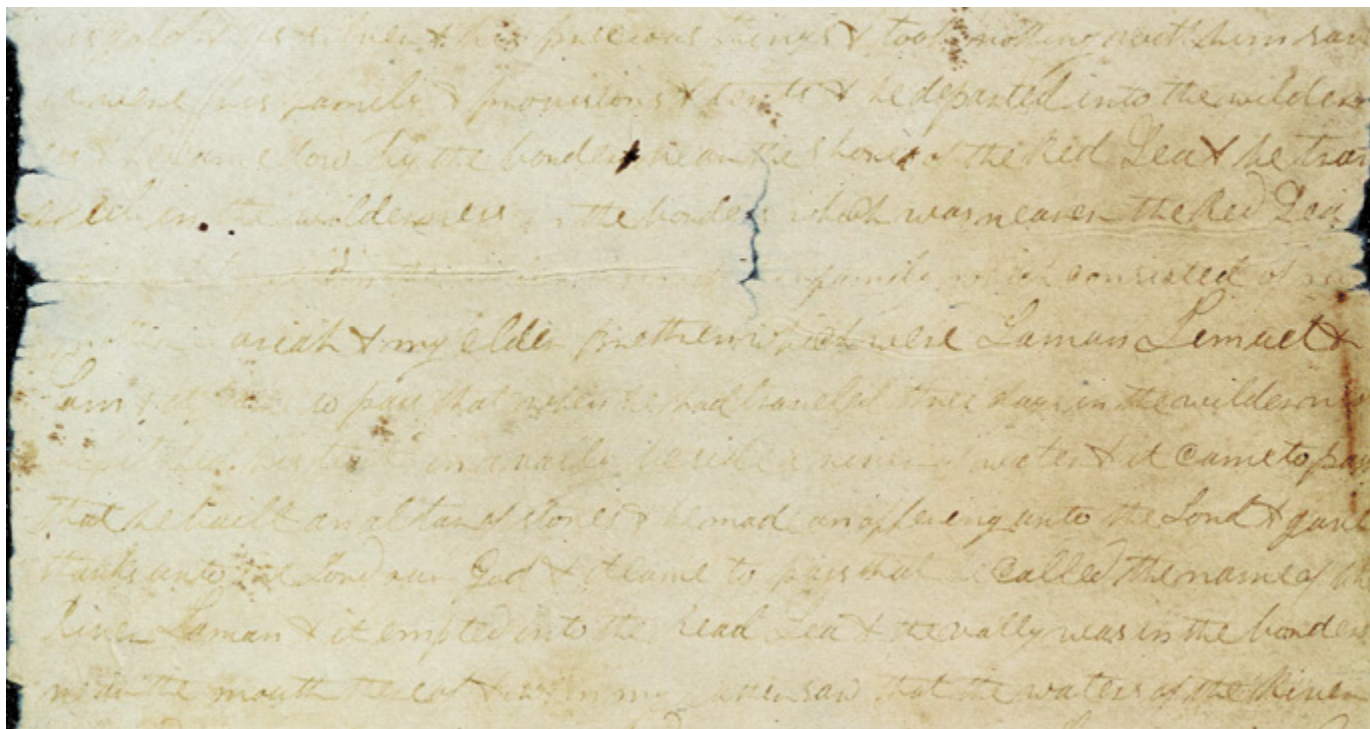
malipayon. Iyaha silang gisultihan mahitungod sa pagkawala sa pagsalig sa Dios kaniya, sa paghinulsol sa iyang mga sala, ug sa pagdawat sa pagpadayag. Nasakitan siya sa pagbadlong sa Ginoo kaniya, apan sama sa karaan nga mga propeta gisulat niya ang pinadayag aron mabasa sa uban. Unang higayon kini nga girekord niya ang pulong sa Ginoo kaniya.

Gisultihan usab ni Joseph ang iyang mga ginikanan nga gibalik na ni Moroni ang mga palid ug mga ighuhubad. Daw nalipay ang anghel, misaysay si Joseph. “Gisultihan ko niya nga gimahal ako sa Ginoo tungod sa akong kamatinud-anon ug kamapainubsanon.”

Ang rekord luwas na nga gitipigan karon sa balay, gitaguan sa usa ka kaban. “Si Emma karon ang akong tigsulat,” giingnan sila ni Joseph, “apan miingon ang anghel nga ang Ginoo mopadala og tawo aron maoy mosulat alang nako, ug misalig ko nga mahitabo kana.”⁷

Pagkasunod tingpamulak, miadto si Martin Harris sa Harmony nga dunay dalang dili maayong balita. Ang iyang asawa mireklamo sa korte, miingon nga si Joseph usa ka mangingilad kinsa nagpakaaron-ingnon nga naghubad sa bulawang mga palid. Si Martin karon nagpaabut nga tawagon aron motestigo sa korte. Kinahanglan niyang ideklarar nga giilad siya ni Joseph, o ikiha usab siya ni Lucy og pagpangilad.⁸

Namugos si Martin ni Joseph nga hatagan siya og dugang ebidensya nga tinuod ang mga palid. Gusto niyang sultihan ang korte sa tanan mahitungod sa paghubad, apan nabalaka siya nga dili motuo ang mga tawo niya. Tatal, gisiksik na ni Lucy ang balay sa mga Smith ug wala gayud makit-i ang rekord. Ug bisan tuod nakaserbisyo siya isip tigsulat ni Joseph sulod sa duha ka bulan, wala pa gayud usab makakita si Martin sa mga palid ug dili makatestigo nga nakakita siya niini.⁹

Si Oliver Cowdery mao ang tigsulat niini nga pahina sa hubad sa Basahon ni Mormon.

Walay gisultihan si Oliver mahitungod sa iyang pagampo. Apan pagkahuman dayon sa tingklase, siya ug ang igsoon ni Joseph nga si Samuel nanglakaw padulong sa Harmony, sobra sa sinto saysenta ka kilometro. Tugnaw ug lapukon ang dalan tungod sa ulan sa tingpamulak, ug milagum sa katugnaw ang usa ka kuyamoy sa tiil ni Oliver sa pag-abut na niya ug ni Samuel sa balay ni Joseph ug Emma. Apan mahinamon siya nga mahimamat ang magtiayon ug makita sa iyang kaugalingon kon sa unsang paagi mitrabaho ang Ginoo pinaagi sa batan-ong propeta.²¹

Sa dihang miabut na si Oliver sa Harmony, mora og dugay na siya nga nagpuyo didto. Nakig-istorya si Joseph kaniya hangtud nga gabii na kaayo, naminaw sa iyang istorya, ug mitubag sa iyang mga pangutana. Makita nga maayo og edukasyon si Oliver, ug daling gidawat ni Joseph ang iyang tanyag nga mahimo niyang tigsulat.

Human miabut si Oliver, ang unang tahas ni Joseph mao ang pagpangita og dapit nga katrabahoan. Gihangyo niya si Oliver nga mohimo og kontrata diin mosaad si Joseph nga iyang bayaran ang iyang ugangang lalaki alang sa gamayng balay nga kahoy diin nagpuyo siya ug si Emma, ingon man usab sa kamalig, umahan, ug sa duol nga tubod sa tubig.²² Naghunahuna sa kaayohan sa ilang anak, ang mga ginikanan ni Emma miuyon sa mga kondisyon ug misaad nga motabang sa pagpakalma sa kahadlok sa mga silingan mahitungod ni Joseph.²³

Nianang panahuna, gisugdan ni Joseph ug Oliver ang paghubad. Maayo silang motrabaho nga mag-uban, tagpila

ka semana usahay, kasagaran naa ra si Emma sa samang kwarto nga nagbuhat sa iyang inadlaw nga buluhaton.²⁴ Usahay mohubad si Joseph pinaagi sa pagtan-aw gamit ang mga ighuhubad ug sa pagbasa sa Iningles sa mga sinulat diha sa mga palid.

Kasagaran mas sayon kaniya nga usa lang ka bato sa manalagna ang gamiton. Iyang ibutang ang bato sa manalagna sa iyang kalo, iyang ibutang ang iyang nawong ngadto sa kalo aron masalipdan ang kahayag, ug motan-aw sa bato. Ang kahayag gikan sa bato modan-ag sa kangitngit, mopakita sa mga pulong nga idiktar ni Joseph samtang paspas kining isulat ni Oliver.²⁵

Ubos sa direksyon sa Ginoo, wala na usba og hubad ni Joseph kadtong iyang nawala. Hinoon, siya ug si Oliver mipadayon diha sa rekord. Gipadayag sa Ginoo nga giagni ni Satanas ang dautang mga tawo sa pagkuha sa mga pahina, sa pag-usab sa mga pulong niini, ug sa paggamit niini aron madudahan ang paghubad. Apan gisiguro sa Ginoo kang Joseph nga gidasig Niya ang karaang mga propeta kinsa miandam sa mga palid sa paglakip og lahi, mas hingpit nga istorya sa nawala nga materyal.²⁶

“Akong libugon kadtong miusab sa akong mga pulong,” misulti ang Ginoo kang Joseph. “Akong ipakita kanila nga ang akong kaalam labaw pa ka gamhanan kay sa kaigmat sa yawa.”²⁷

Ang pagkahimong tigsulat ni Joseph nakalipay ni Oliver. Matag adlaw, maminaw siya samtang ang iyang higala modiktar sa komplikado nga kasaysayan sa duha ka dagkong mga sibilisasyon, ang mga Nephite ug ang mga

Lamanite. Nakakat-on siya sa matarung ug dautang mga hari, sa mga tawo nga nabihag ug naluwas gikan niini, sa karaang propeta kinsa migamit og mga bato sa manalagna sa paghubad sa mga rekord nga nakuha gikan sa mga dapit nga puno sa mga bukog. Sama ni Joseph, kana nga propeta usa ka tigpadayag ug manalagna nga napanalanginan sa gasa ug gahum sa Dios.²⁸

Ang rekord pabalik-balik nga nagpamatuod mahitungod ni Jesukristo, ug nakita ni Oliver kon giunsa paggiya sa mga propeta ang karaang simbahan ug sa unsang paagi ang ordinaryong mga lalaki ug babaye mihimo sa buhat sa Dios.

Apan daghan pa gihapon og pangutana si Oliver mahitungod sa buhat sa Ginoo, ug nagtinguha siya sa mga tubag. Nagtinguha si Joseph og pagpadayag alang kaniya pinaagi sa Urim ug Thummim, ug ang Ginoo mitubag. “Kon mangayo ka kanako ikaw makadawat,” mideklarar Siya. “Kon mangutana ka, masayud ka sa mga misteryo nga mga mahinungdanon ug kahibulongan.”

Miawhag usab ang Ginoo kang Oliver sa paghinumdom sa saksi nga iyang nadawat sa wala pa moabut sa Harmony, nga gitipigan ni Oliver sa iyang kaugalingon. “Wala ba Ako magsulti og kalinaw nganha kani-mo mahitungod niini nga butang? Unsa ka labaw nga kamatuoran ang imong maangkon kay sa gikan sa Dios?” nangutana ang Ginoo. “Kon Ako mosulti kani-mo sa mga butang nga walay tawo nga nasayud ikaw wala ba makadawat sa kamatuoran?”²⁹

Nahingangha si Oliver. Gisultihan dayon niya si Joseph kalabut sa iyang sekreto nga pag-ampo ug sa balaang saksi nga iyang nadawat. Walay laing nasayud niini gawas sa Dios, miingon siya, ug karon nasayud na siya nga ang buhat tinuod.

Mibalik sila sa pagtrabaho, ug misugod sa paghunahuna si Oliver kon makahimo ba usab siya sa paghubad.³⁰ Mituo siya nga ang Dios mahimong motrabaho pinaagi sa mga instrumento sama sa mga bato sa manalagna, ug nakagamit na siya panagsa og tukon sa pagpanagna [divining rod] aron mangita og tubig ug mga mineral. Apan dili siya sigurado kon ang iyang tukon motrabaho ba pinaagi sa gahum sa Dios. Ang proseso sa pagpadayag misteryoso pa gihapon ngadto kaniya.³¹

Gidala na usab ni Joseph ang mga pangutana ni Oliver ngadto sa Ginoo, ug ang Ginoo misulti kang Oliver nga aduna siyay gahum nga makaangkon og kahibalo kon mangayo siya uban sa hugot nga pagtuo. Gimatud-an sa Ginoo nga ang tukon ni Oliver milihok pinaagi sa gahum sa Dios, sama sa tukon ni Aaron diha sa Daang Tugon. Gitudloan dayon Niya si Oliver og dugang pa mahitungod sa pagpadayag. “Mosulti ako kani-mo diha sa imong hunahuna

ug sa imong kasingkasing, pinaagi sa Espiritu Santo,” Siya mideklarar. “Tan-awa, kini mao ang espiritu sa pagpadayag.”

Gisultihan usab Niya si Oliver nga makahimo siya sa paghubad sa rekord sama ni Joseph, kon mosalig siya sa hugot nga pagtuo. “Hinumdumi,” ang Ginoo miingon, “kon wala ang hugot nga pagtuo ikaw walay mahimo.”³²

Human sa pagpadayag, naghinam-hinam si Oliver nga mohubad. Iyang gisunod ang ehemplo ni Joseph, apan sa dihang dili dayon mogawas ang mga pulong, nasagmuyo siya ug naglibug.

Nakita ni Joseph ang panlimbasug sa iyang higala ug misimpatiya. Dugay pa una niya napahiangay ang iyang kasingkasing ug hunahuna ngadto sa buhat sa paghubad, apan daw nagtuo si Oliver nga mamahimo dayon siyang hanas niini. Dili igo nga adunay espirituhanong gasa. Kinahanglan niyang ugmaron ug palamboon kini sa hinay-hinay aron magamit alang sa buhat sa Dios.

Wala madugay miundang si Oliver sa paghubad ug nangutana ni Joseph nganong wala siya magmalampuson.

Nangutana si Joseph sa Ginoo.

“Nagdahum ka nga mohatag Ako niini kani-mo, samtang wala ka maghunahuna gawas sa pagpangutana kanako,” mitubag ang Ginoo. “Kinahanglan nga magtuon ka niini diha sa imong hunahuna; unya mangutana ka kanako kon husto kini.”

Ang Ginoo mitudlo ni Oliver nga magmapailubon. “Dili kinahanglan dayon nga mohubad ka karon,” miingon Siya. “Ang buhat diin ikaw gitawag mao ang pagsulat alang sa akong sulugoon nga si Joseph.” Misaad Siya

kang Oliver og ubang mga oportunidad sa paghubad sa dili madugay, apan sa pagkakaroon siya ang tigsulat ug si Joseph ang manalagna.³³ ■

Ang kompleto nga lista sa mga buhat nga nahisgutan anaa sa English sa saints.lds.org.

Ang pulong nga *Topic [Hilisgutan]* diha sa notes [mugbo nga mga sulat] nagpasabut og dugang nga impormasyon sa online diha sa mgasantos.lds.org.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [9].
2. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 10:2 (Revelation, Spring 1829, sa josephsmithpapers.org).
3. Tan-awa sa Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [5]–[7].
4. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [8]–[9].
5. Doktrina ug mga Pakigsaad 3:1 (Revelation, July 1828, sa josephsmithpapers.org); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [8]–[9]; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 10, sa *JSP*, H1:246 (draft 2).
6. Doktrina ug mga Pakigsaad 3 (Revelation, July 1828, sa josephsmithpapers.org); Joseph Smith History, circa Summer 1832, [6], sa *JSP*, H1:16; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [8]–[9].
7. Lucy Mack Smith, History, 1845, 138; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [8]–[11].
8. Preface to Book of Mormon, circa Aug. 1829, sa *JSP*, D1:92–94; “Testamoney of Martin Harris,” Sept. 4, 1870, [4], Edward Stevenson

- Collection, Church History Library; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 8, [5]; Historical Introduction to Revelation, Mar. 1829 [DC 5], sa *JSP*, D1:14–16.
9. “Testamoney of Martin Harris,” Sept. 4, 1870, [4], Edward Stevenson Collection, Church History Library; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 6, [9]; book 8, [5].
 10. Doktrina ug mga Pakigsaad 5 (Revelation, Mar. 1829, sa josephsmithpapers.org).
 11. Revelation, Mar. 1829 [DC 5], sa *JSP*, D1:17.
 12. Isaac Hale, Affidavit, Mar. 20, 1834, sa “Mormonism,” *Susquehanna Register; ug Northern Pennsylvanian*, Mayo 1, 1834, [1]; “considered” sa orihinal giusab ngadto sa “consider.”
 13. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 8, [6]–[7].
 14. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [11].
 15. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [12]; “Mormonism,” *Kansas City Daily Journal*, Hunyo 5, 1881, 1; Morris, “Conversion of Oliver Cowdery,” 5–8.
 16. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [12]; Knight, Reminiscences, 5; Doktrina ug mga Pakigsaad 4 (Revelation, Feb. 1829, sa josephsmithpapers.org); tan-awa usab sa Darowski, “Joseph Smith’s Support at Home,” 10–14.
 17. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [12].
 18. Oliver Cowdery to William W. Phelps, Sept. 7, 1834, *LDS Messenger and Advocate*, Okt. 1834, 1:15.
 19. Doktrina ug mga Pakigsaad 6 (Revelation, Apr. 1829–A, sa josephsmithpapers.org); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 7, [12]; book 8, [1].
 20. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 15, sa *JSP*, H1:284 (draft 2); Joseph Smith History, circa Summer 1832, [6], sa *JSP*, H1:16; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 8, [1]; tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 6:22–23 (Revelation, Apr. 1829–A, sa josephsmithpapers.org).
 21. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 8, [3]–[4]; Joseph Smith History, circa Summer 1832, [6], sa *JSP*, H1:16.
 22. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 8, [4]; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 13, sa *JSP*, H1:276 (draft 2); Agreement with Isaac Hale, Abr. 6, 1829, sa *JSP*, D1:28–34; Oliver Cowdery to William W. Phelps, Sept. 7, 1834, *LDS Messenger and Advocate*, Okt. 1834, 1:14.
 23. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 18, sa *JSP*, H1:296 (draft 2).
 24. Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 15, sa *JSP*, H1:284 (draft 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 8, [4]; Joseph Smith III, “Last Testimony of Sister Emma,” *Saints’ Herald*, Okt. 1, 1879, 290. **Hiligutan:** Daily Life of First-Generation Latter-day Saints [Ang Inadlaw nga Kinabuhi sa Unang Henerasyon nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw]
 25. “Book of Mormon Translation,” Gospel Topics, topics.lds.org; Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 15, sa *JSP*, H1:284 (draft 2); Oliver Cowdery to William W. Phelps, Sept. 7, 1834, *LDS Messenger and Advocate*, Okt. 1834, 1:14; Joseph Smith III, “Last Testimony of Sister Emma,” *Saints’ Herald*, Okt. 1, 1879, 290; “Golden Bible,” *Palmyra Freeman*, Ago. 11, 1829, [2]. **Hiligutan:** Book of Mormon Translation [Paghubad sa Basahon ni Mormon]
 26. Doktrina ug mga Pakigsaad 10:45 (Revelation, Spring 1829, sa josephsmithpapers.org); 1 Nephi 9:5; Mga Pulong ni Mormon 1; Doktrina ug mga Pakigsaad 3 (Revelation, July 1828, sa josephsmithpapers.org).
 27. Doktrina ug mga Pakigsaad 10:42–43 (Revelation, Spring 1829, sa josephsmithpapers.org). **Hiligutan:** Lost Manuscript of the Book of Mormon [Ang Nawala nga Manuskrito sa Basahon ni Mormon]
 28. Oliver Cowdery to William W. Phelps, Sept. 7, 1834, *LDS Messenger and Advocate*, Okt. 1834, 1:14; Mosiah 8:16–18; tan-awa usab sa Omni 1:20; Mosiah 8:8–13; 28:11–15, 20; Alma 37:21, 23; ug Ether 3:24–28.
 29. Doktrina ug mga Pakigsaad 6:5, 11, 22–24 (Revelation, Apr. 1829–A, sa josephsmithpapers.org).
 30. Doktrina ug mga Pakigsaad 6:10–13 (Revelation, Apr. 1829–A, sa josephsmithpapers.org); Doktrina ug mga Pakigsaad 8:4–8 (Revelation, Apr. 1829–B, sa josephsmithpapers.org); Historical Introduction to Revelation, Apr. 1829–B [DC 8], sa *JSP*, D1:44–45; Revelation Book 1, 13, sa *JSP*, MRB:15.
 31. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, book 8, [1]; Paul and Parks, *History of Wells, Vermont*, 81; Historical Introduction to Revelation, 1829–B [DC 8], sa *JSP*, D1:44–45; tan-awa usab sa Baugh, *Days Never to Be Forgotten*; Bushman, *Rough Stone Rolling*, 73; ug Morris, “Oliver Cowdery’s Vermont Years and the Origins of Mormonism,” 106–29. **Hiligutan:** Divining Rods [Mga Tukon sa Pagpanagna]
 32. Doktrina ug mga Pakigsaad 6 (Revelation, Apr. 1829–A, sa josephsmithpapers.org); Doktrina ug mga Pakigsaad 8 (Revelation, Apr. 1829–B, sa josephsmithpapers.org); Joseph Smith History, 1838–56, volume A-1, 13–14, sa *JSP*, H1:276–78 (draft 2); tan-awa usab sa Book of Commandments 7:3; ug Doktrina ug mga Pakigsaad 8:6–7.
 33. Doktrina ug mga Pakigsaad 9 (Revelation, Apr. 1829–D, sa josephsmithpapers.org); Oliver Cowdery to William W. Phelps, Sept. 7, 1834, *LDS Messenger and Advocate*, Okt. 1834, 1:14.

Ang akong anak mipasabut nga samtang nagbiyahe sa Wisconsin, ang iyang asawa nasakit og grabe. Unsay iyang buhaton sa iyang mga anak samtang ang ilang mama operahan?

ESTRANGHERO KINSA KAPAMILYA

Usa ka lawom na nga gabii, ang akong anak nga si Garrett mitawag gikan sa Eau Claire, Wisconsin, USA. Siya ug ang iyang asawa, nga si Shelly, ug ang ilang mga anak, nagbiyahe gikan sa Alabama, diin si Garrett nagbansay sa military, sa Minot Air Force Base sa North Dakota. Mipasabut siya nga samtang nagbiyahe sila sa Wisconsin, si Shelly nasakit og grabe. Nakakita sila og ospital, ug si Shelly nakaiskedyul nga operahan sa apendiks pagkasunod buntag.

Giasikaso nako ang paglarga ug sa pag-adto nila, apan dili ko makaabut didto hangtud sa mosunod nga adlaw. Ang akong anak nabalaka mahitungod kon unsaon sa pag-atiman ang iyang mga anak—usa ka singko anyos, usa ka tuig, ug tulo ka bulan nga bata—samtang ang ilang inahan operahan. Walay kaila sa maong dapit, nakahukom siya nga motawag sa

bishop sa Minot, bisan og wala pa sila magkita. Ang bishop sa Minot miingon nga iyang kontakon ang bishop sa Eau Claire.

Pagkasunod buntag, ang bishop sa Eau Claire, uban sa presidente sa Relief Society, nakigkita ni Garrett sa iyang hotel. Miingon sila nga malipay sila nga moatiman sa mga bata samtang si Shelly operahan. Dayon miingon si Shelly nga siya malina-won sa hingpit sa pagtugot sa duha ka estranghero—kinsa ka pamilya sa ebanghelyo—mobantay sa iyang mga anak. Sa akong pag-abut sa Eau Claire, nagpaayo na si Shelly ug ang akong mga apo nahibalik na ngadto kaniya ug ni Garrett. Mapasalamaton kami sa tabang nga among nadawat sa among panahon sa panginahanglan.

Paglabay sa pipila ka semana, nagtan-aw ko sa kinatibuk-ang kompetensya sa Oktubre 2016 sa dihang

si Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Asa man kamo moadto aron makakita og detalyado ug dinasig nga han-ay sa organisasyon sa Simbahan diin kamo gitudloan ug gisuportahan sa mga lalaki ug babaye nga mapasaligon kaayo nga moserbisyo sa Ginoo pinaagi sa pagserbisyo kaninyo ug sa inyong pamilya?” (“Kang Kinsa Man Kami Moadto?” *Liahona*, Nob. 2016, 91).

Nakahunahuna dayon ko sa unsay nahitabo namo didto sa Eau Claire. Usa ka panalangin nga dili lang miyembro sa Simbahan apan miyembro usab sa pamilya sa ebanghelyo, diin kita makaserbisyo ug makapanalangin sa usag usa bisan asa pa kita. ■ Jeff Messerly, Utah, USA

ANG LANGITNONG AMAHAN MITUBAG SA AKONG PAG-AMPO

Nagpuyo pa kami sa among kaugalingong nasud, sa Argentina, sa dihang ang akong bana ug ako nagsugod sa among pamilya. Mga returned missionary kami ug nasayud nga usa ka panalangin nga maminyo sa templo sa Ginoo. Nadasig kami nga maglakaw balik ngadto sa Langitnong Amahan.

Nasayud kami nga ang plano sa kaluwasan naglakip sa mga pagsulay, apan misalig kami nga mabuntog namo ang bisan unsa pinaagi sa pagtuo ug pag-ampo. Apan wala kami magpaabut nga ang kalisdanan nga moabut namo dili mohunong. Pagsulay human sa laing pagsulay daw kanunay moabut kanamo.

Usa ka hapon ako nag-inusara, mibati nga subo kaayo ug naghilak nga dili mahupay tungod sa among pagsulay. Wala ko kahibalo unsa ang buhaton. Matag higayon ako naningkamot nga mohunong sa paghilak, gibati lang nako nga mas naguol ug nag-antus.

Dayon naghunahuna ko mahitunogod sa daghang mga lalaki ug mga babaye nga mipakigbahin nako kon unsa ka bililhon ang pag-ampo alang kanila panahon sa malisud nga mga higayon. Duna koy pagpamatuod sa pag-ampo, apan ang akong hunahuna ug espiritu nag-antus nga sa akong pagtuo dili na ko makakita sa mga pulong nga isulti.

Naghilak, nagluhod ko tupad sa akong higdaanan ug uban sa akong tibuok kasingkasing, nanghangyo ko sa Langitnong Amahan og kahupayan ug kalinaw. Wala ko mangayo og kasulbaran o nga mawala ang pagsulay. Nanghangyo lang ako sa kalinaw.

Samtang nag-ampo ko, nakadungog ko og tuktok sa atubangan namong pultahan. Giablihan nako kini, nga naghilak gihapon, ug nakita ang usa

ka sister gikan sa Relief Society. Misulti siya nga nagtrabaho siya sa maong dapit ug mihunong nga nagsakay sa iyang motorsiklo. Ang akong nabuhat mao lamang ang paggakus kaniya. Miingon siya, “wala ko kahibalo kon ngano, apan gibati nako nga kinahanglan kong mohunong ug makigkita kanimo.”

Nanglingkod kami sa may lamesa sa kusina ug mitabang siya nako nga mokalma. Human makigsulti kaniya sa pipila ka minuto, gibati nako sa

katapusan nga wala ko mag-inusara ug nga ang Langitnong Amahan nakadungog sa akong pag-ampo.

Usa ka panalangin nga makahimo sa pagpakigsulti sa akong Langitnong Amahan pinaagi sa pag-ampo. Naminaw siya nako sa akong panahon sa panginahanglan ug mipadala sa usa sa Iyang mga anak sa pagtabang nako. Mapasalamaton ako niini nga sister nga nakadungog sas inspirasyon sa Espiritu ug misunod niini. ■
Raquel E. Pedraza de Brosio, Utah, USA

Duna koy pagpamatuod sa pag-ampo, apan ang akong hunahuna ug espiritu nag-antus nga sa akong pagtuo dili na ko makakita sa mga pulong nga isulti.

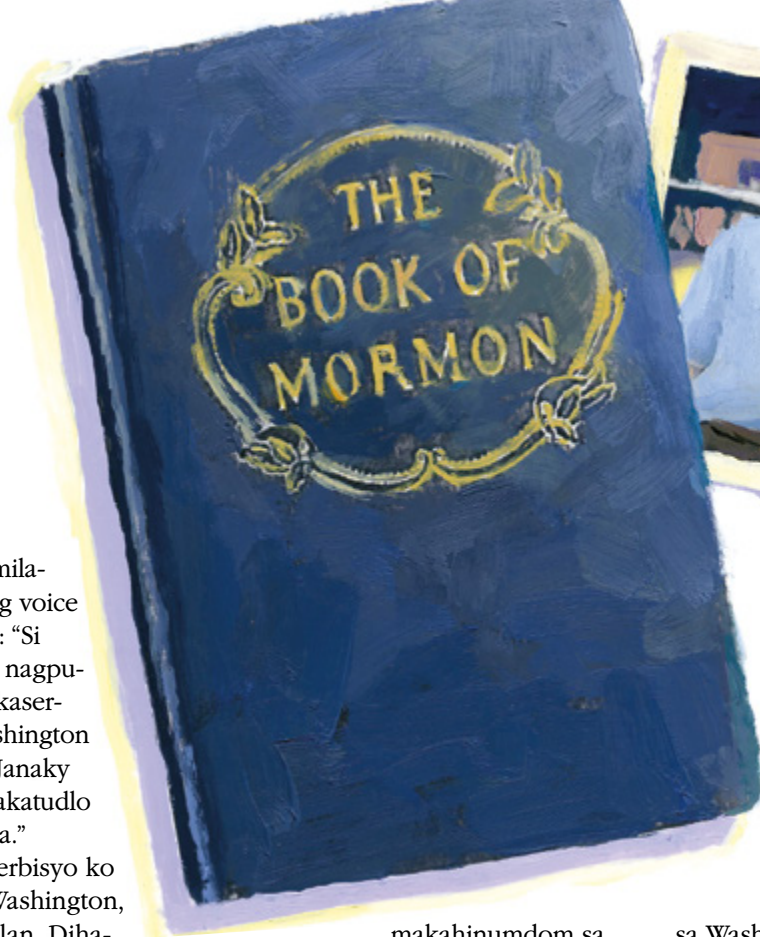
USA KA DAANG BASAHON NI MORMON

Pipila na ka tuig ang milabay, nakadawat ko og voice mail sa akong telepono: “Si Dan Hobbs ba kini nga nagpu-yo sa Idaho Falls ug nakaserbisyo og misyon sa Washington niadtong 1974? Si Tom Janaky kini. Ikaw tingali ang nakatudlo sa akong mama ug papa.”

Nasurprisa ko. Nagserbisyo ko sa Texas, USA, dili sa Washington, apan nakaila ko sa ngalan. Diha-diha nahunahunaan nako ang basahon sa akong aparador—ang 1948 edisyon sa Basahon ni Mormon. Giablihan nako kini sa sinulat sa kamot nga mensahe sa pahina nga tabon: “Hinaut nga ang Dios magauban kanimo. Panalanginan ikaw sa Dios! Frank ug Virginia Janaky, 1974.” Sa kalit nakahinumdom ko unsay nahitabo 35 ka tuig na ang nakalabay.

Nag-edad ko og 21 ug hapit na mahuman sa akong misyon sa Houston, Texas. Ang akong kompanyon ug ako nanuktok nga wala kaayoy kalampusan sa dihang mitutok mi sa usa ka pultahan nga giablihan sa usa ka tawo nga madasigong midapit kanamo. Mipaila siya sa iyang kaugalingon nga si Frank Janaky ug mipaila sa iyang asawa kanamo, nga si Virginia. Kadiyot ra kaming nakigsulti kanila.

Sa misunod nga mga pagbisita, gitudloan namo sila sa ebanghelyo. Dili sila interesado sa bunyag, apan mahigalaon sila pirme. Atol sa usa ka panaghisgutan, nakamatikod ko og daang kopya sa Basahon ni Mormon sa butangan sa libro. Dili ko

Atol sa usa ka panaghisgutan, nakamatikod ko og daang kopya sa Basahon ni Mormon sa butangan sa libro. Sa wala pa kami mibiya, gipirmahan kini ni Frank ug gihatag kanako isip gasa sa panamilit.

makahinumdom sa unsang paagiha nga nakaangkon sila niini, apan nakahinumdom ko nga naghisgot ko kon unsa ka dako ang akong pagdayeg niini.

Sa hapit na ko mouli, ang akong kompanyon ug ako miagi sa ilang balay aron sa pagpanamilit. Sa wala pa kami mibiya, gipirmahan ni Frank ang daang Basahon ni Mormon ug gihatag kini kanako isip gasa sa panamilit. Mihangyo siya nga mopirma ko sa iyang Biblia sa pamilya sa akong ngalan ug address. Mao kadto ang katapusang higayon nga akong nakita ang mga Janaky, apan gimahal nako kanunay ang ilang gasa.

Gitawagan nako ang telepono nianang gabhiona. Nangutana pag-usab si Tom kon nakaserbisyo ba ako og misyon sa Washington niadtong 1974. Giingnan nako siya nga nagserbisyo ko sa Texas ug nangutana kon ang iyang mga ginikanan mao ba sila Frank ug Virginia.

Giingnan ko niya nga ang Iyang mga ginikanan mibalhin gikan sa Texas ngadto sa Washington. Nagtuo siya nga ang mga misyonaryo nga mibisita sa iyang mga ginikanan gikan

sa Washington. Miingon siya nga iyang nakit-an ang akong ngalan ug address sa Biblia sa pamilya.

“Mitawag ko aron sa pagsulti nimo nga ang akong igsoon ug ako nabun-yagan, tungod sa ka maayo sa mga misyonaryo ngadto sa among mga ginikanan,” miingon siya. “Ganahan kaayo sila sa tanang mga misyonaryo nga mikontak nila sa milabayng katuigan.”

Gipahibalo ko ni Tom nga sila namatay na.

“Apan karon among gikompleto ang ilang buhat sa templo,” miingon siya.

Uban sa luha sa akong mga mata, nagpasalamat ko ni Tom sa iyang tawag.

Sa milabayng mga tuig gibati nako nga wala kaayoy kalampusan ang akong misyon. Usahay, maghunahuna ko kon nakatandog ba ako og bisan kinsa nga kinabuhi samtang nagserbisyo. Ang tawag sa telepono ni Tom mao ang malumo nga kalooy sa Ginoo. Mapasalamaton ko sa akong misyon ug sa gamay nga bahin nga akong nahimo sa pagdala sa ebanghelyo ngadto sa pamilyang Janaky. ■ Dan Hobbs, Idaho, USA

ANG MGA PAG-AMPO SA USA KA BAG-ONG INAHAN

Isip unang higayon nga inahan sa gamay ug aktibo nga batang lalaki, usahay bation nako nga ang akong kinabuhi mas labaw lang og gamay kay sa pag-ilis og diaper ug mga iskedyul sa pagpakaon.

Samtang nagpahiangay sa pagkainahan, akong nakita ang akong kaugalingon nga nagbaliwala sa akong espirituhanong mga panginahanglan. Imbis mobasa sa mga kasulatan, sa kasagaran modalikyat ko sa mas gikinahanglan nga pagtagpilaw o pagpanglaba. Ang mga pag-ampo dinali-dali lang nga pangamuyo ngadto sa akong Amahan sa Langit alang sa akong anak nga lalaki nga makatulong na ug *magpabilin* nga matulog, o alang panabang nga makalahutay sa tibuok adlaw.

Sa dihang ang akong anak nga lalaki nag-edad na og upat ka bulan, akong naamguhan unsa na kaluya ang akong pagkaespirituhanon. Ang akong tinguha nga lig-unon ang akong pagpamatuod nagkakunhod. Dili ko gahan nga maglingkod sa tibuok tulo ka oras sa simbahan, ug ang ubang mga responsibilidad sa panimalay ug diha sa simbahan ingon og mga butang nga ako walay panahon o kalagsik. Gusto nako nga mobati sa kahayag sa ebanghelyo pag-usab, apan gikapoy na ko ug wala ko masayud asa ko magsugod. Usa ka gabii nag-ampo ko og maayo alang sa panabang.

Pagkasunod buntag nagduha-duha ko nga mosimba. Samtang naminaw sa leksyon sa Relief Society, nakakita ko og poster nga naghulagway sa katuyoan sa Relief Society. Nakita na nako ang poster kada Dominggo, apan wala gayud nako hunahunaa kaniadto ang iyang mensahe. Kini nag-ingon nga ang katuyoan sa Relief Society mao ang “pagpalambo sa pagtuo ug personal nga katarung,

paglig-on sa mga pamilya ug panimalay, ug pagpangita ug pagtabang sa nanginahanglan.”

Gibasa ko kini pag-usab. Niining higayuna ang akong hunahuna nagtuktok sa “pagpalambo sa pagtuo ug personal nga katarung.” Naklaro nga sa dili pa ako makatuman sa akong mga calling sa Simbahan ug epektibong makaserbisyo sa uban, kinahanglan nakong atimanon ang akong kaugalingong espirituhanong kahimsog. Nagsugod ko sa paggahin og panahon matag adlaw sa pagbasa sa mga kasulatan. Naningkamot usab ako nga mas maghunahuna kon mag-ampo ko.

Samtang nagsugod ko sa

pag-amuma sa akong kaugalingong hugot nga pagtuo ug personal nga pagkamatarung ug sa pagtinguha sa giya gikan sa Langitnong Amahan, gibati nako ang gugma alang sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo nga nahibalik sa pagkalig-on. Ang pagserbisyo sa mga calling, pagbisita sa akong mga sister sa Relief Society, ug pag-ambit sa sakrament matag semana nahimong makahuluganon sa akong kinabuhi pag-usab. Ug ang mga butang nga kanhi akong gitan-aw nga walay panahon ug kalagsik nahimo na karon nga kahupayan ug kalig-on kanako ug sa akong pamilya. ■
Krystal Baker Chipman, Utah, USA

Akong nakita nga akong gibaliwala ang akong espirituhanong mga panginahanglan. Imbis mobasa sa mga kasulatan, sa kasagaran modalikyat ko sa mas gikinahanglan nga pagtagpilaw o pagpanglaba.

Kining young adult nga gikan sa Ghana nasayud nga bisan kon ang kinabuhi ingon og walay paglaum, maka-salig kamo kanunay sa Langitnong Amahan.

Sa Unsa nga Paagi Nakat-on si Eric sa Pagsalig sa Dios

Ni Richard M. Romney

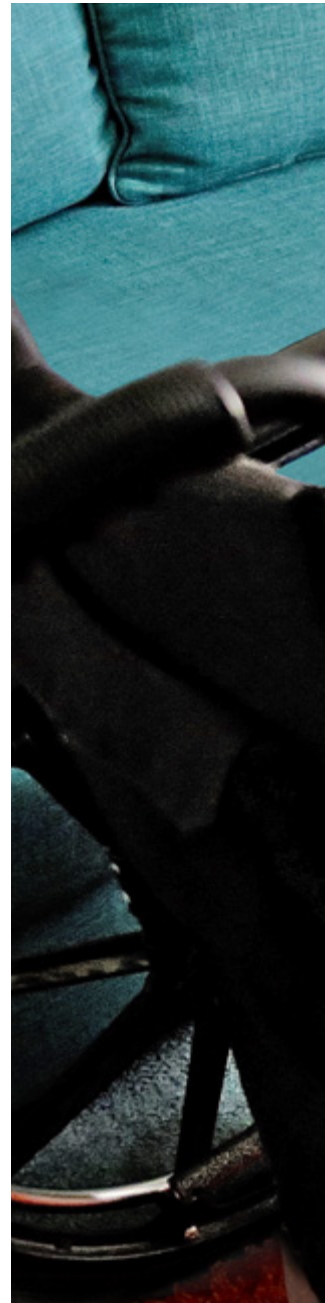
Mga Magasin sa Simbahan

Sa dihang ang 21 anyos nga si Eric Ayala sa Techiman, Ghana, nag-edad pa og 3 anyos, siya ug ang iyang inahan diha sa baligyaanan daplin sa dalan sa dihang usa ka sakyanan ang nawad-an sa kontrol ug midasmag kanila.

Karon nga naparalisar na ang mga bitiis, si Eric nag-atubang og daghang hagit samtang nagtubo siya nga dili makagamit sa iyang mga bitiis. Nakakuha siya og mga brace sa tiil nga maoy makapatindog niya, apan sa wala madugay natuboan na kini ug dili makapalit og ikapuli. Gihatagan siya og gamay nga wheelchair, apan natuboan usab kini. Ang iyang mga bitiis migamay, ug magkurog sa bikog, ug ang iyang mga tiil nahiwi.

Sa Ghana, kadtong adunay mga kakulangan sa kasagaran giisip nga sagubangunon. Ang pamilya ni Eric wala kaayoy kwarta, dili paigo nga ibayad sa pagpatambal. Sa dihang si Eric nag-edad og 10, nagkanuka-nuka siya sa panit tungod sa kakulang sa paglihok-lihok ug sa paglingkod sa kahoy ug semento. Ang mga nuka sa panit naimpeksyon, kanunay nga mag-agos, ug lain kaayo og baho.

Ang resulta, si Eric nagpuyo sa gawas, sa bangko sa usa ka silonganan. Ang iyang

mama, si Lucy, ug ang iyang igsoong mga babaye modala kaniya og pagkaon, molaba sa iyang mga sinina, ug motabang kaniya sa pagligo. Sa kasagaran si Eric mabasa sa ulan ug magkurog tungod sa katugnaw sa kagabhion. Nakat-on siya nga ganahan sa sidlak sa adlaw sa kabuntagon tungod kay nakahatag kini og kainit. Pobre kaayo nga dili makaeskwela ug wala makatrabaho, gigahin niya ang katuigan diha sa silonganan, usahay mosuroy sa kasilinganan sakay sa iyang wheelchair.

Ang Sinugdanan sa Pagtuo

Imbis nga mahimong masuk-anon, “Nagsugod ko sa paghigugma ug pagtuo sa Dios,” miingon si Eric. “Walay usa nga mitudlo nako mahitungod Kaniya, apan makita nako ang Iyang mga nilalang, ug makita nako ang maayo ug dautan sa mga tawo. Usahay lisud nga motuo Kaniya kon ang kinabuhi lisud. Apan akong nakita nga dunay maayo nga moabut sa akong kinabuhi, ug ako moingon, “Tan-awa, ang Dios *ania* ug talagsaon kini.””

Si Eric wala matudloi sa pormal nga paagi unsaon sa pag-ampo, apan nagsugod siya sa pagtawag sa Dios. Nakadawat siya og mga tubag—sa dihang nasakit siya, usa ka wala damha nga oportunidad nga makaadto sa doktor; sa dihang nangayo siya nga mahupay gikan sa mga nuka-nuka sa panit, nawala kini; sa dihang natubonan ang iyang gamay nga wheelchair, usa ka mabination nga estranghero mihatag kaniya og dako-dako. “Ang Dios mibuhat og daghang maayong mga butang sa akong kinabuhi,” miingon siya.

Dayon, ingon nga usa ka milagro, sa edad nga 14, si Eric gidawat sa eskwelahan. Ang iyang mama, pinaagi sa pagluto alang sa uban, nakatigum og igong kwarta nga ipalit og uniporme alang niya ug ibayad sa mga libro ug tuition. Sa eskwelahan, “dili ko makagawas ug mag-ehersisyo kauban ang uban,” mipasabut siya, “mao nga nagpabilin ko sa sulod ug magtuon sa tanang higayon.” Iyang gipahingangha ang iyang prinsipal tungod sa pagdawat og pinakataas nga grado sa math, reading, ug writing.

Usa ka madre gikan sa ospital ang mihatag og bag-ong tricycle aron si Eric maka-pedal gamit ang iyang mga kamot, aron makapasayon niya sa pag-adto sa eskwelahan. Apan sa pagbalik-balik ni Eric, ang mga nuka naabli pag-usab. Mibalik ang impeksyon, uban sa dili maayo nga baho kon dunay mogawas sa samad. Ang mga estudyante nagbagulbol mahitungod sa mga langaw nga naglupad-lupad libut ni Eric. Nag-edad siya og 17 sa dihang ang prinsipal misulti kaniya sa pagpauli ug magpaayo, o dili na siya makabalik sa eskwelahan.

Ang amahan ni Eric adunay gamay nga uma sa probinsya. Gidala niya ang iyang pamilya aron motrabaho sa uma, apan si Eric gibilin diha sa iyang silonganan, nga nag-inusara. Sa kasamtangan, ang iyang mga nuka mihubag ngadto sa dako nga samad ug ang impeksyon nga misulod sa iyang mga bukog, usa ka makahulga sa kinabuhi nga kondisyon nga gitawag og osteomyelitis.

Nakig-istorya og usa ka Obruni

Sa dihang siya 18 na, nakakita si Eric sa iyang higala nga si Emmanuel Ofosu-hene nga nagsulti og Iningles sa usa ka obruni (puti nga tawo). Ang obruni usa ka Mormon nga misyonaryo, nga si Elder Old. “Makasulti ra ko og Twi, apan si Emmanuel mihubad alang nako: ‘masakiton kaayo ko tingali mamatay na ko. Makatabang ka ba nako unsay buhaton aron makaadto ko sa langit?’

“Si Elder Old ug ang iyang African nga kompanyon milingkod uban nako ug mitudlo nako. Sa pipila ka rason, nagsugod sila sa Pulong sa Kaalam. Nasayud ko nga nagsulti sila sa kamatuoran tungod kay nasayud na ako nga ang kape ug tabako dili maayo.” Gihatagan usab nila si Eric og brochure mahitungod sa ebanghelyo ni Jesukristo ug midapit kaniya nga mosimba.

“Sa dihang misimba ko, nakita nako nga kini nga Simbahan lahi,” miingon siya. “Dunay balaang pagtahud.” Bisan og milungtad og usa ka oras ang pagtulod sa iyang kaugalingon diha sa iyang wheelchair, giganahan si Eric sa mga miting. “Gusto ko nga moadto sa atubangan ug makig-uban sa mga tawo,” miingon siya. “Apan nagpabilin

ko sa luyo tungod kay nasayud ko nga nanimaho ko.”

Gisultihan ni Eric ang mga misyonaryo, “Unsay akong nakat-unan tinuod.” Gisultihan usab niya sila nga siya gusto nga magpabunyag, apan ang mga doktor mipasidaan kaniya nga dili ipabasa sa iyang mga samad. “Isalig nako sa Dios nga mohatag sa mga tubag,” miingon siya. Misimba siya sulod sa halos usa ka tuig ug dayon nagmasakiton na kaayo siya ug luya na nga moadto sa simbahan.

Sa katapusan, si Eric gidala pag-usab ngadto sa ospital. Didto sa Ghana, ang mga pasyente mao ang mosangkap sa ilang kaugalingon og tubig, pagkaon, higdaanan, tambal, ug mga bendahe. Kon wala silay kwarta, dili sila tambalan. Ang inahan ug mga igsoong babaye ni Eric mibuhat unsay ilang mahimo. Si Eric dili kanunay nga makadawat og pagkaon ug medikal nga pag-atiman, mao nga nagkaluya siya.

Usa ka Wala Damha nga Pagbisita

Dayon si Eric nakadawat og wala damha nga mga bisita. Ang mga misyonaryo, nga sila si Sister Peprah ug Sister Nafuna, nakakita sa iyang litrato didto sa simbahan ug miabut aron makigkita kaniya sa ospital ug nagdala og pagkaon kaniya. Usa ka tuig nga wala siya makasimba, apan gisultihan niya sila nga siya gusto nga magpabunyag.

Paglabay sa pipila ka adlaw, ang igsoong babaye ni Eric mibisita kaniya ug nakita nga luya kaayo siya. Midagan siya pauli ug gisultihan ang ilang inahan. Bisan og ang ilang inahan nag-antus og permanente

nga kadaot sa iyang bitis sa aksidente uban ni Eric, naglakaw siya ngadto sa ospital, nagping-it sa matag lakang. “Kinahanglang mouli ka,” giingnan niya si Eric. “Kon mamatay man gani ka, gusto ko nga duol ka.”

Pagkasunod buntag ang mga sister nga misyonaryo miadto sa balay. “Wala ka didto sa ospital,” miingon si Sister Pephrah. “Maong mianhi mi.” Uban nila mao sila si Elder ug Sister Wood, senior nga mga misyonaryo gikan sa New Zealand. Ilang gisusi ang mga panginahanglan ug misaad nga mobalik.

Paglabay sa pipila ka adlaw, ang amahan ni Eric midala sa pamilya balik ngadto sa uma—gawas ni Eric, nga nag-inusara na usab ug walay pagkaon o tubig. Sa dihang mibalik sila si Elder ug Sister Wood ug nakita si Eric nga nag-inusara ug gigutom, gihtagan nila siya og pagkaon ug tubig. Mibalik sila pagkasunod adlaw ug nakamatikod og likido nga nag-agos sa iyang bitis ug nakita ang dakong samad sa iyang paa. Diha-diha gidala nila og balik si Eric ngadto sa ospital.

Ang mga Wood nakahibalo sa medical humanitarian team gikan sa Estados Unidos nga moadto sa Ghana. Ang team moopera ni Eric nga walay bayad. Ang surgeon mitambal sa ulcer sa bitis ni Eric. Apan sa dihang iyang nakita ang kagrabe sa mga samad ni Eric, ingon man usab sa osteomyelitis, nakahibalo siya nga dili niya mabuhat ang tanang gikinahanglang mga proseso diha sa Ghana. Base sa iyang rekomendasyon, ang humanitarian nga organisasyon mipasiugda og proseso nga maoy modala ni Eric ngadto sa Estados Unidos aron makadawat og dugang nga pagtambal ug permanenting masira ang iyang mga samad. Agi og dugang, usa ka kapuyan sa Winneba, Ghana, nga gidumala sa mga miyembro sa Simbahan, miuyon nga mopuyo si Eric didto sa iyang pagbalik aron siya makaeskwela ug makakompleto sa iyang edukasyon.

Ang Ginoo Nagsangkap

Si Elder Wood, nga usa ka enhinyero ang propesyon, miayo sa hand-pedal tricycle ni Eric. Iyang gihimo ang susamang pag-ayo sa iyang wheelchair. Nagpakigtambag usab siya sa Presidente sa Cosgrave sa Ghana Kumasi Mission, nga usa ka medikal nga doktor. Gibati nila nga si Eric mahimong bunyagan kon ang tukma nga mga pagamping ang himoon.

“Si Elder Wood miputos sa akong lawas sa plastik, nga gibutangan og tape ang palibut sa plastik,” mipasabut si Eric. “Dayon gidala ko niya sa bunyaganan nga puno sa tubig nga gibutangan og pangontra sakagaw. Nabunyagan ko niadtong Hunyo 26, 2016.” Si Eric misalig sa Ginoo, ug ang Ginoo mihatag og paagi. ■

Ang akong kahadlok nga mapakyas nakapugong nako sa pagpalambo og mga talento ug pagpangita og mga oportunidad sa paglambo.

Apan Unsa Kon Ako Mapakyas?

Ni Sarah Keenan

Mga Magasin sa Simbahan

Sa dihang nag-edad ko og sais, ang akong papa midala nako ug sa akong magulang nga babaye aron magdula og basketball. Mao kadto ang akong unang higayon nga magdula sa tinuod nga gym. Ang basketball bug-at kaayo sa akong gamay nga mga kamot ug sa ring—bisan sa labing duol nga distansya—ingon og taas kaayo.

“Ayaw kabalaka, i-shot lang,” mii-
ngon ang akong papa.

Milingi ko sa akong papa.
“Apan Unsa Kon Ako Mapakyas?”
Nangutana ko.

Sobra sa duha ka dekada ang milabay, wala na ko kahinumdom kon naka-shot ba ko o wala. Apan nahinumduman nako ang kahadlok nga akong gibati: “Unsa kon masipyat ko? Unsa kon ang akong labing maa-yong mga paningkamot dili kaayo maayo? Unsay akong buhaton kon ako mapakyas?”

Nahadlok nga Mapakyas

Kanang mao nga kahadlok nga mapakyas problema gayud nako sa akong tibuok kinabuhi. Sulod sa dugayng panahon, natural ra nga ako adunay kahanas sa mga daghang kalihokan sa pagtabon sa akong kahadlok. Apan makita gihapon kini

sa gagmayng mga paagi. Dili kon mosulay og usa ka sport hangtud nga makahibalo ko nga maayo ko niini. Maglikay ko sa mga subject sa eskwelahan nga dili ko makamao. Kon mosulay ko og bag-ong mga kalihokan nga dili dayon magmalampuson, ang akong solusyon mao ang paghuhonong dayon ug mopadayon ngadto sa butang nga ako mas makamao.

Dayon nagmision ko. Sa unang higayon, napugos ko sa usa ka sitwasyon diin ang akong mga kahu-yang klaro kaayo ug dili ako sayon-sayon nga makasibug. Naglisud ko sa pagsugod og panag-istoryahanay. Naglisud ko sa pagtudlo gamit ang bag-ong pinulongan. Gisalikway ko sa makadaghang higayon sa usa ka adlaw. Kanunay kong napakyas—mo-shot ug masipyat—ug dihay mga adlaw nga akong gikonsiderar ang pagsunod sa akong naandan nga sumbanan sa kapakyasan: moundang ug mopauli.

Kalisud sa Paghubad

Atol niining panahona, nakadawat ko og daghang gikinahanglan nga inspirasyon ug koreksyon gikan sa istorya ni Oliver Cowdery nga misulay sa paghubad sa mga palid. Human sa pipila ka semana sa pagsulat alang

ni Joseph Smith, si Oliver nagsugod sa paghunahuna kon makahubad ba usab siya sa mga palid.

Nangutana si Joseph sa Ginoo ug nakadawat og tubag nga si Oliver tugutan sa paghubad. Bisan pa niana, ang Ginoo mihatag usab ni Oliver og pipila ka pasidaan, duha niini mao nga “magmapailubon” ug “dili mahadlok” (D&P 6:19, 34).

Ang paghubad dili sayon sama sa gihunahuna ni Oliver. Kon ang mga pulong dili dayon moabut, maglagot siya ug dayon moundang.

Pagdumala sa mga Oportunidad

Samtang gitun-an nako ang istorya, akong nahibaloan nga ang problema ni Oliver susama sa akong problema. Gusto siya nga makamao dayon sa paghubad, ug sa dihang klaro na nga wala dayon siya magmalampuson—nga siya mapakyas sa makadaghang higayon samtang maningkamot siya sa pagpalambo sa gasa—mibalik sa pagka-tigsulat,

butang nga komportable siya. Ang pasidaan sa Ginoo saktong: Si Oliver dili mapailubon sa iyang kaugalingon o sa Dios, ug siya nahadlok. Mao nga gikuha sa Dios ang oportunidad gikan kaniya (tan-awa sa D&P 9:3).

Nakaamgo ko kon makapila ang akong kahadlok nga mapakyas mipahunong nako. Nahadlok kaayo ko nga “masipyat” nga wala gani nako buhata o mihunong human sa pipila ka pagsulay. Sa pagpaningkamot sa paglikay og kapakyasan, nawala nako ang mga oportunidad sa umaabut nga kalampusan. Dili ko mapailubon sa akong kaugalingon o sa Dios, ug nahadlok ko.

Ang istorya ni Oliver Cowdery nakahatag usab nako og paglaum. Bisan ang Ginoo misulti ni Oliver nga siya dili makahimo sa paghubad kaniadto, Siya misaad usab, “Uban nga mga talaan Ako aduna, nga Ako mohatag nganha kanimo og gahum nga ikaw makatabang sa paghubad” (D&P 9:2). Ang oportunidad ni Oliver

sa paghubad wala mawala, nalangan lang. Sa samang paagi, ang mga oportunidad nga wala nako mahimo wala mawala. Ang Ginoo mohatag pa og dugang, kon ako andam nga magpailub ug dili motugot sa kahadlok nga mapakyas nga makapugong nako sa pagsulay.

Pakyas nga Mahadlok

Misaad ko nga akong sulbaron ang akong kahadlok nga mapakyas. Bisan og ako mahadlok gihapon nga makigsulti sa mga dili kaila o magtudlo gamit ang laing pinulongan, miarang-arang na ko niining duha. Kini nga mga kahanas nakatabang nako sa akong kinabuhi, bisan human sa akong misyon.

Aduna gihapoy panahon nga ako magduha-duha sa pagsulay og butang nga bag-o o pagbuhat og butang nga dili ko maayo. Apan nakat-on ko nga mas mapailubon. Nakat-on kong mo-shot ug dili mahadlok nga masipyat. ■

SA DILI PA

IKAW TAWGON

SA PAGSERBISYO

Unsa kaha kanang pagserbisyo og misyon?

Ni Ryan Carr

Mga Magasin sa Simbahan

Naghunahuna ba ikaw nga moserbisyo og misyon? Kon mao, tingali naghunahuna ka kon unsa kaha kanang magserbisyo og misyon. Ania ang imong kahigayunan sa pagpangutana og full-time nga mga misyonaryo (dili tinuod nga mga misyonaryo, apan kini nga mga tubag maoy kasagaran):

IKAW: “Hi, elders. Unsa man ang kasagarang adlaw sa misyon?”

FULL-TIME NGA MGA MISYONARYO:

“Momata mi og sayo—sa 6:30 sa buntag. Sa mosunod nga duha ka oras, magtuon mi sa ebanghelyo ug sa pinulongan sa among misyon. Ribyuhon namo ang among mga tumong nianang semanaha ug plano sa among adlaw. Maghunahuna gani mi og bacakup nga mga plano kon dili pwede ang mga tawo. Dayon mogawas, ug motrabaho sa tibuok adlaw, mangita og mga tawo nga katudloan, makigsabut sa trabaho uban sa mga miyembro, ug mga panahon sa patudlo.”

IKAW: “Gibati ba ninyo ang kamingaw?”

FULL-TIME NGA MGA MISYONARYO:

“Oo, ilabi na sa sugod sa among mga misyon. Apan maka-email mi sa among mga pamilya ug makabasa sa mga email gikan kanila kausa sa usa ka semana. Among nakaplagnan nga ang labing maayong paagi nga dili mingawon mao ang pagtutok sa among trabaho.”

IKAW: “Unsay inyong bation nga makig-istorya sa mga dili kaila?”

FULL-TIME NGA MGA MISYONARYO:

“Gikulbaan gyud mi bahin niana sa

dihang una ming miabut dinhi, apan maanad ra ka niini tungod kay buhaton ni nimo kada adlaw. Nasayud mi nga dili ang tanan nga among ikahimamat gusto nga maminaw sa among mensahe, apan ang pipila interesado, mao nga kinahanglang andam mi sa pagpakig-istorya bisan unsang orasa. Sa tinuod lang makalingaw ang paghimamat og mga tawo ug makaila kanila.”

IKAW: “Lisud ba ang pagtudlo sa ebanghelyo?”

FULL-TIME NGA MGA MISYONARYO:

“Oo, ang pagbuhat niini magkinahanglan og praktis, apan duna tay maayong training sa missionary training center. Itudlo namo ang leksyon sa paagi nga makatubag sa mga panginahanglan ug sa mga pangutana sa mga tawo nga among tudloan. Magtuon mi sa ebanghelyo kada adlaw aron maayo kaming makatudlo niini. Labing importante, mobati kami nga gigiyahan sa Espiritu. Ang pagka-set apart isip mga misyonaryo makatabang.”

IKAW: “Lisud ba nga trabaho ang misyon?”

FULL-TIME NGA MGA MISYONARYO:

“Oo, motrabaho mi og 70 ka oras sa usa ka semana, apan nindot kaayo.

Dayag nga maguol mi kon ang mga tawo dili molambo sama sa among gilauman, apan sa kinatibuk-an, usa ka panalangin nga mahimong instrumento sa mga kamot sa Ginoo sa pagtabang sa mga tawo nga mouswag sa espirituhanong paagi. Maningkamot mi sa pagtudlo pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo tungod kay nasayud mi nga ang Espiritu lamang ang makatabang sa mga tawo nga makaangkon og mga pagpamatuod ug mahimong makabig.”

IKAW: “Unsa kaha kon ako dili sigurado nga ako adunay pagpamatuod?”

FULL-TIME NGA MGA MISIONARYO: “OK ra kana—pag-ampo kanunay ug pagbasa sa mga kasulatan! Adto sa simbahan ug sa seminary. Adto sa templo kon makahimo ka. Pagsalig sa Ginoo ug sa Iyang mga pagtulun-an. Daghang mga kahigayunan nga mabati nimo ang Espiritu, mas magkalig-on ang imong pagpamatuod. Pagpraktis

sa pagpakigbahin sa imong pagtuo diha sa family home evening. Basaha ang Basahon ni Mormon. Makatabang kini nimo sa pagtudlo sa ebanghelyo.”

IKAW: “Giunsa ninyo sa pagpangandam sa inyong misyon?”

FULL-TIME NGA MGA MISIONARYO:

“Nagtuon mi sa mga kasulatan, ilabi na sa Basahon ni Mormon. Nakatrabaho mi ug gitigum ang among kwarta. Apan naghandom mi nga nakabasa sa Isangyaw ang Akong Ebanghelyo ug nakatambong og mga klase sa mission-preparation pirme. Naghunahuna usab mi nga nakakat-on unta mi unsaon sa pagluto!”

IKAW: “Sa inyong hunahuna mahimo kaha kong usa ka misyonaryo?”

FULL-TIME NGA MGA MISIONARYO:

“Mahimo gyud! Adunay mga 70,000 ka misyonaryo sa tibuok kalibutan. Ug kining tanan nagsugod sa tinguha:

‘Kon kamo adunay tinguha sa pag-alagad sa Ginoo, kamo gitawag ngadto sa buhat’ (D&P 4:3). Apan magkinahanglan usab kini og pagpangandam—kinahanglan kang mangandam dili lang sa espirituhanon apan sa pinansyal, pisikal, ug sa sosyal nga paagi.”

IKAW: “Unsa pay makatabang nako sa pag-andam?”

FULL-TIME NGA MGA MISIONARYO:

“Himoa nga tumong nga mosunod sa ebanghelyo ug motuman sa mga sugo kutob sa imong mahimo. Makatabang kini sa pagpalig-on sa imong pagpamatuod ug makatabang nimo nga mahimong takus sa Espiritu. Kon ikaw usa ka misyonaryo, gusto kang mopamatuod ngadto sa mga tawo *gikan sa personal nga kasinatian* nga ang ebanghelyo tinuod. Mao nga paggahin og panahon karon sa pagkat-on og dugang mahitungod sa mga baruganan sa ebanghelyo ug sunda kadto nga mga baruganan sa imong kaugalingong kinabuhi.”

FULL-TIME NGA MGA MISIONARYO:

“Irekoment usab namo nga imong basahon ang mga pangutana sa sunod nga mga pahina. Mao kana ang ipangutana sa imong bishop o presidente sa branch samtang imong trabahoon ang imong mga papeles sa pagkamisyonaryo. Ang pagkahibalo niini nga mga pangutana makatabang nimo sa pagpangandam. Hisguti kini uban sa imong mga ginikanan ug mga lider sa Simbahan. Adunay daghang mga pangutana, apan ayaw kabalaka—dili ka mo-report dayon ngadto sa missionary training center ugma! Paggahin og panahon nga imong gikinahanglan nga makaandam aron kon moabut na ang unang adlaw sa misyon, ikaw takus, madasigon, ug andam nga moserbisyo.” ■

MGA PANGUTANA SA PAG-INTERBYU

KATAKUS UG PAGPAMATUOD

1. Aduna ka bay hugot nga pagtuo ug pagpamatuod sa Dios ang Amahan sa Kahangturan; sa Iyang Anak, nga si Jesukristo, ug sa Espiritu Santo?

PAMATUOD: “Bisan ngadto sa pag-sulay sa akong mga pulong, ug pag-bansay sa usa ka tipik sa hugot nga pagtuo, oo, bisan kamo kutob ra sa pagtinguha sa pagtuo, tugoti kini nga tinguha nga molihok diha kaninyo, gani hangtud kamo motuo sa paagi nga kamo makahatag og luna alang sa usa ka bahin sa akong mga pulong” (Alma 32:27).

2. Aduna ka bay pagpamatuod nga si Jesukristo mao ang Bugtong Anak sa Dios ug ang Manluluwas ug Manunubos sa kalibutan? Palihug ipakigbahin ang imong pagpamatuod kanako. Sa unsang paagi ang Pag-ula ni Jesukristo nakapanalangin sa imong kinabuhi?

3. Unsa man ang kahulugan sa paghinulsol nganha kanimo? Mibati ka ba nga imong nahinulsulan ang tanan nimong nangaging mga kalapasan?

PAGHINULSOL: “Pinaagi niini kamo masayud kon ang usa ka tawo naghinulsol sa iyang mga sala–tan-awa, siya mokumpisal kanila ug mobiya kanila” (D&P 58:42–43).

4. Ipakigbahin ba nimo ang imong pagpamatuod kanako nga ang ebanghelyo ug ang Simbahan ni Jesukristo gipahiuli pinaagi ni Propeta Joseph Smith ug nga si Presidente Russell M. Nelson usa ka propeta sa Dios?

5. Aduna ka bay pagpamatuod sa pagkatinuod sa Basahon ni Mormon?

6. Ang full-time nga misyonaryo nga pagserbisyo nagkinahanglan nga mosunod sa mga sumbanan sa ebanghelyo. Unsa ang imong nasabtan mahitungod sa mosunod nga mga sumbanan?

KON KAMO MOPILI SA PAGSERBISYO og mision, kamo ug ang inyong mga lider gusto nga kining sagrado nga panahon sa pagserbisyo mahimong malipayon ug makadasig. Uban niana nga tumong sa hunahuna, importante nga kamo andam, takus, ug makahimo sa pagserbisyo. Aron matabangan kamo nga makaandam, aniay mga pangutana nga ipangutana sa inyong bishop o presidente sa branch aron sa pagtino sa inyong pagkaandam. Mahimong hisgutan ninyo kini bisan unsang orasa uban kaniya ug uban sa inyong mga ginikanan o sa mga lider sa Simbahan.

a. Ang balaod sa kaputli

Kabahin sa balaod sa kaputli, kanunay ba ikaw nga nagsunod sumala sa unsay gihisgutan? Kon wala, kanus-a man nahitabo ang (mga) kalapasan? Unsay imong nahimo sa paghinulsol?

BALAO SA KAPUTLI: “Ang kaputli mao ang seksual nga kalimpyo, usa ka kondisyon nga ‘makapahimuot ngadto sa Dios’ (Jacob 2:7). Aron mahimong putli, ikaw kinahanglan nga limpyo sa moral nga paagi sa imong mga hunahuna, mga pulong, ug mga aksyon. Kinahanglan wala kay bisan unsang seksual nga pakigrelasyon sa dili pa ikaw maminyo sa legal nga paagi” (Matinud-anon sa Tinuhoan: Usa ka Pakisayran sa Ebanghelyo [2004], 91).

b. Paglikay sa pornograpiya

PAGLIKAY SA PORNOGRAPIYA:

Si Presidente Dallin H. Oaks sa Unang Kapangulohan mipasabut nga ang pagtan-aw sa pornograpiya adunay lain-laing ang-ang sa kadaot gikan sa aksidente nga pagtan-aw ngadto sa pagkaanan sa paggamit, o pagkaadik. Ang pagkahibalo sa lebel sa pag-apil makatabang sa usa ka tawo pagpangita sa angay nga solusyon. Pagkat-on pa og dugang sa “Nagpaayo gikan sa Pagkalit-ag sa Pornograpiya,” *Liahona*, Okt. 2015, 50-55; ug sa overcomingpornography.org.

c. Ang balaod sa ikapulo

d. Ang Pulong sa Kaalam, naglakip sa paggamit sa drugas o pag-abuso sa giresita nga mga tambal

e. Pagbalaan sa Adlaw nga Igpapahulay

f. Ang pagkamatinuoron sa tanan nimong isulti ug buhaton

Nagsunod ba ikaw subay niining tanang mga sumbanan? Nagsunod na ba ikaw karon sumala niini? Mosunod ba ikaw subay niini isip usa ka full-time nga misyonaryo?

KAPASIDAD UG PAGKASAKTO

7. Aduna ka bay bisan unsa nga legal aksyon nga wala pa mahuman batok kanimo?

8. Nakahimo ka ba og seryoso nga pagsupak sa kriminal nga balaod, gidakop man ikaw o wala, nakombikto ka ba, o ang rekord gikuha ba gikan sa permanente nga rekord?

9. Nakaabusos ba ikaw sa seksual nga paagi og usa ka bata sa bisan unsang paagi, nakasuhan ikaw o wala, nakombikto, o ang rekord gikuha ba gikan sa permanente nga rekord?

10. Nakahimo ba ikaw og bisan unsa nga laing seryoso nga kalapasan o dili maayong binuhatan nga kinahanglang masulbad sa dili pa ang imong misyon?

11. Aduna ka bay gisuportahan, nakig-uban, o uyon sa bisan unsa nga pundok o usa ka tawo kansang mga pagtulun-an o mga binuhatan sukwahi o supak ngadto o batok niadtong gihuptan sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw?

12. Aduna ka bay wala mabayri nga mga utang? Sa unsa nga paagi nga kini nga mga utang mabayran sa dili pa ang imong misyon o dumalahon samtang ikaw nagserbisyo og misyon?

13. Aduna ka bay pisikal, mental, o emosyunal nga kondisyon karon nga makapalisud nimo sa pagmintinar og normal nga misyonaryo nga iskedyul, nga nagkinahanglan nga ikaw motrabaho og 12-15 ka oras sa usa ka adlaw, lakip sa

pagtuon sulod sa 2-4 ka oras sa usa ka adlaw o pagbiseklita hangtud 8-10 ka oras sa usa ka adlaw, ug uban pa?

14. Nadayagnos ka naba o natambalan alang sa dyslexia o ubang mga problema sa pagbasa? Kon mao, komportable ka ba nga mobasa og kusog sa mga kasulatan ug ubang mga dokumento? Nagtuo ka ba nga ikaw makasag-ulo sa angay nga mga kasulatan ug ubang impormasyon uban sa tabang sa imong kompanyon? Sa unsa nga mga paagi ikaw makasulbad niini nga problema?

15. Nadayagnos na ba ikaw o natambalan sa problema sa pagsulti? Kon mao, komportable ba ikaw mosulti atubangan sa uban? Gibati ba nimo nga ikaw adunay igo nga mga himan sa pagtabang nimo nga makat-on, motudlo, ug makigsulti?

16. Natambalan ba ikaw o gitambalan sa bisan unsa sa mosunod nga mga kondisyon: attention deficit disorder (ADD), attention deficit hyperactivity disorder (ADHD), kakulba, depresyon, obsessive compulsive disorder (OCD), o autism spectrum disorder (lakip sa Asperger’s)? Kon anaa, palihug ipasabut.

17. Kon ikaw gitambalan sa usa niini nga mga kondisyon ug wala padayuna ang pagtambal, gibuhay ba nimo ubos sa direksyon sa doktor? Kon wala, nganong mihunong ka? Unsa may imong kondisyon nga wala tambali o walay medikasyon? Kanus-a ang katapusang higayon nga ikaw gitambalan alang niini nga mga isyu? ■

Pangitaa ang mga video ug ubang mga kapanguhaan sa pagpangandam sa misyon sa lds.org/go/81850.

Daghang mga kondisyon sa katakus ug panglawas nga makapugong nimo sa pagserbisyo og malampusong misyon mahimong mabuntog. Pangayo sa tabang nga imong gikinahanglan. Kon aduna ka pay nagpadayon nga mga problema sa panglawas sa panahon nga andam na ka nga moserbisyo, pahibaloa ang imong bishop o presidente sa branch. Makahatag kini og higayon sa Simbahan sa pagkonsiderar sa imong sitwasyon sa dili pa ikaw i-assign sa misyon. Pananglitan, tan-awa ang istorya ni Sister Fletcher human niini nga mga pangutana.

MAKASERBISYO BA AKO DIDTO?

Ni Erika Fletcher

Gikan sa unang sentimo nga akong gibutang sa akong alkansiya alang sa misyon, nasayud ko nga gusto ko nga moserbisyo. Nagtigum ko og kwarta sulod sa 12 ka tuig sa dihang ang pahibalo miabut nga ang mga sister makaserbisyo na sa edad nga 19. Bisan og wala ko makasiguro kon sakto na ba ang panahon alang nako, ang Ginoo mitubag sa akong mga pag-ampo, ug gibati nako nga nadasig nga sugdan ang akong mga papeles sa misyon.

Gusto ko nga ang akong tawag sa misyon mao ang sakto alang kanako ug nasayud nga ang pagkamatinuoron ngadto sa akong mga lider sa Simbahan, ilabi na sa akong panglawas, mao ang bugtong paagi nga mobati og kalinaw. Duna koy patol, usa ka kondisyon nga makaingon sa dili matagna nga pag-ataki. Maayo na lang, kay ang akong kondisyon makontrolar sa hingpit sa tambal. Sa gihapon, posible nga ang akong pag-salig niini makahatag og limitasyon asa ako makaserbisyo.

Hunahunaa ang akong kasurprisa sa dihang gitawag ko nga moserbisyo sa Dominican Republic Santo Domingo East Mission! Adunay problema: akong nahibaloan nga ang akong tambal wala didto sa Dominican Republic. Naglibug ko. Ngano nga ang Ginoo midasig sa mga lider sa Simbahan sa pagpadala nako didto nga wala man ang akong tambal didto?

Ang akong pamilya ug ako nag-ampo alang sa tubag. Gibati nako ang kusog nga kombiksyon nga ang Ginoo gusto gayud nga ako moserbisyo sa Dominican Republic, mao nga naningkamot mi. Ang akong doktor misulat nako og 18 ka bulan nga resita, apan ang among insurance mobayad lamang og usa ka tuig nga bili sa tambal, maong kami ang mobayad sa katapusang 6 ka bulan. Sa among pagpadayon uban sa hugot nga pagtuo, sa katapusan nakakita mi og resonable nga opsyon.

Sa dihang na-set apart ko, ang akong presidente sa stake mipanalangin nako nga ang akong kondisyon dili makaapekto nako sa akong misyon—usa ka saad nga ako makapamatuod nga natuman. Bisan og ako gihagit sa akong pisikal nga mga limitasyon, nasayud ko nga pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, makahimo ko sa pagbuntog sa mga hagit nga akong giatubang sa dili pa ug atol sa akong misyon. ■

Bisan pa sa patol, si Sister Fletcher (wala nakaserbisyo og misyon (litrato dinhi uban sa iyang kompanyon ug presidente sa misyon ug asawa).

5 KA BUTANG NGA ITUDLO SA DOKTRINA UG MGA PAKIGSAAD

Ni Charlotte Larcabal

Mga Magasin sa Simbahan

Kon ikaw nag-andam alang sa misyon o nangita og mga paagi sa pagpakigsulti sa imong mga higala mahitungod sa imong mga pagtuo, niay giya nga nindot kaayo nga mahimo nimong tawgon nga laing manwal sa misyonaryo.

Kini ang Doktrina ug mga Pakigsaad. Niini makita nato ang bag-ong gipadayag ug maanindot nga mga doktrina mahitungod sa mahangturong mga pamilya, unsay mahitabo kon kita mamatay, ug giunsa pag-organisar ang Simbahan ni Jesukristo. Apan makita usab nato—nga gibalik-balik—ang mga sugo sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Gani, uban sa tanang mga saad ug mga pahimang-no nga gihatag niini sa mga misyonaryo, mahimo nimong isipon kini nga basahon sa kasulatan isip giya sa pagpakigbahin sa ebanghelyo.

Pananglitan, ania ang lima ka talagsaong mga kamatuoran nga imong makat-unan mahitungod sa misyonaryo nga buhat gikan lang sa pagbasa sa Doktrina ug mga Pakigsaad.

1

Dili ka kinahanglang mabalaka asa ka paingon.

D&P 80:3: “Busa, panglakaw kamo ug isangyaw ang akong ebanghelyo, gani ngadto sa amihanan o ngadto sa habagatan, ngadto sa silangan o ngadto sa kasadpan, kini dili igsapayan, kay kamo dili molakaw nga masayop.”

“Dili ko motuo nga ang mga pulong nga ‘kini dili igsapayan’ nga gigamit sa Ginoo niini nga kasulatan, nagsugyot nga wala Siya maghunahuna kon asa mangalagad ang lyang mga sulugoon. Sa pagkatinuod, naghunahuna Siya og maayo... lyang dasigon, giyahan, ug tudloan ang lyang gitugutan nga mga sulugoon. Samtang ang mga misyonaryo maningkamot nga mahimong mas takus ug sarang nga mga himan sa lyang mga kamot ug mohimo sa ilang labing maayo aron matinud-anong motuman sa ilang mga katungdanan, nan uban sa lyang tabang sila ‘dili masayop’—bisan asa sila moserbisyo.”¹

—Elder David A. Bednar

2

Mahala ang mga kasulatan, ug ikaw makahibalo unsay isulti.

D&P 84:85: “Mahala sa kanunay diha sa inyong mga hunahuna ang mga pulong sa kinabuhi, ug kini ihatag kaninyo niini nga takna kana nga bahin nga igahin ngadto sa matag tawo”

“Sa paghatag nimo og importansya sa mga pulong sa mga kasulatan ug sa mga propeta sa ulahing mga adlaw pinaagi sa pagtuon ug hugot nga pagtuo, ang imong tinguha sa pagpaambit sa ebanghelyo modako. Ikaw gisaaran nga ang Espiritu motabang kanimo nga mahibalo kon unsay isulti kon ikaw magtudlo.”²

—Isangyaw ang Akong Ebanghelyo

Kanimo mahitungod sa Pagkahimong Misyonaryo

3

Ang mga tawo nga nangita sa ebanghelyo anaa bisan asa.

D&P 123:12: “Kay aduna pay daghan sa ibabaw sa yuta diha sa tanan nga mga tinuohan, mga pundok, ug mga pundok sa relihiyon, kinsa nabutaan pinaagi sa maliputon nga paglingla sa mga tawo, diin sila naghulat aron sa pagpangilad, ug kinsa natago gikan sa kamatuoran tungod kay sila wala masayud asa kini pangitaa.”

Naglibut kaninyo, matag adlaw, ang mga higala ug sili-angan ‘kinsa natago gikan sa kamatuoran tungod kay sila wala masayud asa kini pangitaa.’ Samtang kamo giaghat sa Espiritu, mahimo kamong mopakigbahin og hunahuna, pagdapit, text o tweet nga mopaila sa inyong mga higala sa mga kamatuoran sa gipahiuli nga ebanghelyo.”³

—Elder David A. Bednar

4

Pag-ampo og maayo aron makatudlo og maayo.

D&P 42:14: “Ug ang Espiritu ihatag nganha kaninyo pinaagi sa pag-ampo diha sa hugot nga pagtuo; ug kon kamo dili makadawat sa Espiritu kamo dili angayang motudlo.”

“Ang mga misyonaryo kinahanglang moluhod ug mangamuyo sa Ginoo sa pagpaluag sa ilang dila ug mamulong pinaagi niini sa pagpanalangin niadtong ilang tudloan. Kon buhaton nila kini, usa ka bag-ong kahayag ang moabut sa ilang kinabuhi. Adunay tumang kadasig alang sa buhat. Makahibalo sila nga sa tinuod nga pagsabut, sila mga sulugoon sa Ginoo nga namulong alang Kaniya. Ilang mabantayan ang lain-laing tubag gikan sa ilang gitudloan.”⁴

—Presidente Gordon B. Hinckley (1910-2008)

5

Ang Espiritu Santo mopamatuod niadtong imong sultihan.

D&P 100:7-8: “Apan usa ka sugo Ako mohatag nganha kaninyo, nga kamo mopahayag sa bisan unsa nga butang nga inyong ipahayag sa akong ngalan, diha sa kaligdong sa kasingkasing, diha sa espiritu sa kaaghup, sa tanan nga mga butang. Ug Ako mohatag nganha kaninyo niini nga saad, nga kon mohimo kamo niini ang Espiritu Santo mosangyaw sa pagpamatuod ngadto sa tanan nga mga butang bisan unsa ang inyong isulti.”

“Ang Espiritu Santo makalihok pinaagi sa Kahayag ni Kristo. Ang usa ka magtutudlo sa mga kamatuoran sa ebanghelyo wala magtanom og butang nga wala mailhi o bag-o alang sa usa ka hamtong nga tawo o bata. Kon dili, ang misyonaryo o magtutudlo nakigkontak sa Espiritu ni Kristo nga anaa nang daan. Ang ebanghelyo ingon og ‘sinati’ na nila.”⁵

—Presidente Boyd K. Packer (1924-2015)

Paghimo og Tumong

Kini sinugdanan pa lamang. Samtang ikaw magtuon sa Doktrina ug mga Pakigsaad niining tuiga, paghimo og tumong sa pagkat-on kutob sa imong mahimo mahitungod sa misyonaryo nga buhat. Dayon buhata ang tanan sa pagsugod sa pagsunod sa pipila niini nga mga pagtulun-an. Hinumdumi: “Busa, kon kamo adunay tinguha sa pag-alagad sa Ginoo, kamo gitawag ngadto sa buhat; kay tan-awa ang umahan puti ug andam na sa pag-ani” (D&P 4:3-4). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. David A. Bednar, “Gitawag ngadto sa Buhat,” *Liahona*, Mayo 2017, 68.
2. *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad* (2004), 21.
3. David A. Bednar, “Gitawag ngadto sa Buhat,” 70.
4. Gordon B. Hinckley, “Missionary Service,” *First Worldwide Leadership Training Meeting*, Ene. 11, 2003, 20.
5. Boyd K. Packer, “The Light of Christ: What Everyone Called to Preach the Gospel, Teach the Gospel, or Live the Gospel Should Know” (mensahe gihatag atol sa seminar alang sa bag-ong mga mission president, Hunyo 22, 2004), 2, Church History Library, Salt Lake City.

6

KA RASON

nga Kita

— Nagkinahanglan —

sa

SIMBAHAN!

Ni Eric B. Murdock ug Joshua J. Perkey

Mga Magasin sa Simbahan

Nakadungog ba kamo og usa ka tawo nga nangutana ngano nga kita adunay simbahan? O tingali nganong nagkinahanglan kita og simbahan? Ngano nga dili man lang sila mahimong espiritwal sa ilang kaugalingon—moadto sa kabukiran o sa baybayon o sa laing espesyal nga dapit ug mobati nga suod ngadto sa Dios—ug tawgon kini nga maayo?

Tinuod gayud nga ikaw mahimong suod ngadto sa Dios bisan asa ka (gani, usa kini ka nindot nga ideya!), apan ang Langitnong Amahan adunay *mas daghan pa* kay sa pagkaespiritwal lang. Gusto Siya nimo nga mahimong labing maayo kutob sa mahimo. Gani, gusto Siya nga ikaw makapanunod sa tanang Iyang gipanag-iya ug makaangkon og kinabuhing dayon. Ug Siya adunay plano ug organisasyon aron ikaw makahimo niana. Ang plano mao ang plano sa kaluwasan, ug Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang organisasyon—“ang tinuod ug buhi nga simbahan diha sa ibabaw sa tibuok yuta” (D&P 1:30).

Ania ang unom ka rason ngano nga kita nagkinahanglan sa Simbahan.

1. Sa Pagkat-on ug Pag-apil sa Ebanghelyo ni Jesukristo

Usa sa mga panalangin sa pagkamiyembro sa Simbahan mao nga kita makat-on sa kahingpitan sa ebanghelyo (tan-awa sa D&P 1:17–23). Kon kita adunay sinsero nga tinguha sa pagkat-on, ug kon kita mapainubsanon, mainampoon, makugihon, ug masulundon, kita makaangkon og pagpamatuod ug adunay paglaum sa Pagkabanhaw sa Pag-ula ni Jesukristo.

Pinaagi sa mga lider sa Simbahan ug mga materyal sa Simbahan, makat-on usab kita mahitungod sa ubang importante nga doktrina, lakip sa Pagpahiuli sa ebanghelyo, sa pagtawag sa mga propeta karon, ug sa tinuod nga matang sa Dios nga Kapangulohan. Ang pagsunod subay sa tinuod nga doktrina makahatag nato og hingpit nga kalipay.

2. Sa Pagdawat og Importante nga mga Ordinansa ug mga Pakigsaad

Ang trabaho sa Langitnong Amahan mao “ang pagpahinabo sa pagka-imortal ug sa kinabuhing dayon sa tawo” (Moises 1:39). Apan usahay tingali kita makalimot usab sa atong bahin! Maangkon nato ang mga panalangin sa kinabuhing dayon pinaagi sa pagsunod sa mga ordinansa ug mga pakigsaad sa ebanghelyo. Si Presidente Russell M. Nelson miingon: “Dili kita *makahanduraw* sa atong dalan ngadto sa presensya sa Dios. Kinahanglan nga mosunod kita sa mga balaod niadtong mga panalangin nga gipasi-kad [tan-awa sa D&P 130:20–21].”¹

Ang mga ordinansa nga atong giapilan ug ang mga pakigsaad nga atong himoon gikinahanglan nato aron makabalik ngadto sa presensya sa atong Langitnong Amahan ug magpuyo uban Kaniya. Kadto nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nagkinahanglan sa priesthood—nga anaa lamang sa tinuod nga Simbahan sa Dios. Kon wala kadto nga mga pakigsaad, mawala kita.

Aduna kitay Simbahan aron kita mahayagan ug makabaton sa kamatuoran nga gipahibalo. Nakahatag kini nako og kahibalo nga akong kinahanglan nga mahibaloan—ang kahibalo sa plano sa kaluwasan.

Nicholas M., Ohio, USA

Pinaagi sa Simbahan kita makadawat og mga ordinansa, makahimo og mga pakigsaad, ug ma-seal sa atong mga pamilya sa kahangturan. Mao kini ang organisasyon sa Langitnong Amahan dinhi sa yuta uban sa gahum ug awtoridad sa priesthood. Sa pagtudlo sa mga tawo sa kamatuoran sa ebanghelyo ug sa pagduol ngadto ni Kristo ug sa pag-andam sa mga tawo alang sa kahimayaan.

Shantelle M., Australia

3. Sa Pagtabang sa Usag Usa Diha sa Dalan

Si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo, “Usa ka dakong rason nga ang Ginoo adunay usa ka simbahan mao ang pagmugna og usa ka komunidad sa mga Santos nga mosuporta sa usag usa diha sa ‘higpit ug pig-ot nga dalan nga padulong sa kinabuhing dayon’ [2 Nephi 31:18].”²

Sa simbahan, makapalambo kita og maamumahong mga relasyon sa uban. Makatabang kita sa usag usa nga makalahutay sa malisud nga panahon, makagiya, ug makalakaw tupad sa usag usa (tan-awa sa “Ako Anak sa Dios,” *Songbook sa mga Bata*, nu. 2; Mga Taga-Efeso 2:19). Si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Kitang tanan nga anak sa Dios, ug kinahanglan nga kita motudlo sa usag usa; magtinabangay kita sa ‘pagpangita sa dalan.’”³ Ang Simbahan mao ang sakto nga lugar sa pagbuhat niana!

Aduna kitay simbahan aron sa paghimo og kahimtang diin ang mga miyembro makapundok ug pagtabang sa usag usa nga makakaton ug makatubo. Ang Simbahan anaa aron sa pagtabang sa mga miyembro nga mahimong mas Kristohanon pinaagi sa pag-awhag sa tanan sa pagbantay sa uban ug sa pagbayaw sa mga salagubangunon niadtong atong gimahal ug giamumahan. Naghimo usab kini og luwas nga lugar diin ang mga tawo mahimong magsunod sa ilang mga pagtuo.

Jeremy P., Illinois, USA

Pinaagi sa Simbahan makabaton ko og mahangturong pamilya, uban sa akong mga ginikanan, mga igsoong babaye, ug sa umaabut nga akong kaugalingong pamilya.

Wilford P., São Paulo, Brazil

Ang Simbahan makatabang nato sa pagsabwag og gugma ug sa ebanghelyo sa tibuok yuta ug sa pagdala og kahayag ngadto sa kalibutan nga anaa sa moral nga kangitngit.

Kenzi B., Washington, USA

Pinaagi sa Simbahan makalakaw kita sa dalan sa pagka-imalat ug kinabuhing dayon diin kita makapuyo uban sa atong Langitnong Amahan ug sa atong mga pamilya sa kahangturan.

Emma W., New Hampshire, USA

4. Sa Pagtabang sa mga Pamilya nga Makaangkon og Kinabuhing Dayon

Laing dakong rason nga kita adunay Simbahan mao ang pagtabang sa mga pamilya nga makaangkon og kinabuhing dayon. Ang ordinansa sa sealing diha sa templo makatugot sa mga pamilya nga magkahiusa sa kahangturan. Aron kana mahitabo, kinahanglan kita magpuyo nga takus aron makadawat niana nga mga panalangin. Ang Simbahan motabang sa mga pamilya nga motabang sa usag usa sa pagbuhat niana.

Sama sa gitudlo ni Elder Christofferson, “Ang punto sa pagtudlo sa ebanghelyo ug sa mga ordinansa sa priesthood nga gipahigayon sa Simbahan mao nga ang mga pamilya mahimong takus sa kinabuhing dayon.”⁴ Sa ingon, ang Simbahan makatabang nato sa pagtuman niadto nga mga pakigsaad—ug makatabang nato sa pagsuporta sa usag usa.

5. Sa Pagpanalangin sa mga Tawo sa Tibuok Kalibutan

Si Elder Christofferson miingon nga samtang magtinabangay kita diha sa Simbahan, ang Langitnong Amahan “makakab-ot sa gikinihanglang mga butang nga dili mabuhat sa mga indibidwal o gagmay nga mga grupo.”⁵

Nasayud ka ba nga matag tuig sa milabay nga 30 ka tuig, ang Simbahan midonar og US\$40 milyon nga bili sa welfare ug humanitarian aid ug mga proyekto sa pagserbisyo? Ang ubay-ubay nga mga donasyon ug pagserbisyo sa bolunter nga gitanyag sa mga miyembro sa Simbahan nakahimo sa mga butang nga dili mahimo sa laing paagi.

Pinaagi sa atong dili ordinaryo nga programa sa misyonaryo, ang mga misyonaryo mopakigbahin sa kahayag sa ebanghelyo uban sa mga tawo sa tibuok kalibutan. Dul-an sa 105,000 ka mga misyonaryo (lakip sa mga young adult ug mga senior) nga nagserbisyo. Wow! Daghan kana nga mga tawo kay sa populasyon sa pipila ka siyudad!

Ug tungod sa mga donasyon sa mga miyembro, ang Simbahan adunay mga kapanguhaan sa pagtukod og mga templo sa tibuok kalibutan. Kutob Abril 2018, adunay 182 ka templo ang gigamit, gitukod, o gipahibalo.

Ang Simbahan makatabang nato sa pagpadayon sa organisasyon, mga pagtulun-an, ug sa paghimo og sistema sa pagsuporta alang sa mga miyembro. Pinaagi sa pag-establisar og simbahan, ang Ginoo misiguro nga ang sakto nga mga baruganan gitudlo. Ang Simbahan mihatag sa mga miyembro og mga pagpadayag, mga sumbanan, ug mga giya nga makatabang nato sa pagpuyo sa gusto ni Kristo nga kita magpuyo.

Rachel F., Arizona, USA

6. Sa Pagtukod sa Gingharian sa Dios dinhi sa Yuta

Usa sa labing importante nga mga rason nga gitukod sa Dios ang usa ka simbahan mao nga kini ang gingharian sa Dios dinhi sa yuta (tan-awa sa D&P 65). Ang Ginoo mitugyan kang Joseph Smith ug sa tanang mga propeta ug mga apostoles sa mga yawe sa priesthood. Si Elder Christofferson mitudlo, “Sa awtoridad niini nga mga yawe, ang mga opisiales sa priesthood sa Simbahan nagpreserbar sa kaputli sa doktrina ug integridad sa Iyang makaluwas nga mga ordinansa.”⁶

Pinaagi sa mga lider sa Simbahan, ang Ginoo makapangalagad sa Iyang buhat ug mangalagad sa Iyang mga anak. Kon wala ang maong pagpangulo, ang tanang matang sa mini nga mga ideya ug mga pagtulun-an mohulga nga dad-on kita sa kangitngit, sa ginadili nga mga dalan. Sa laing mga pulong, aron sa pagtabang nato nga makahibalo unsaon sa pagkab-ot sa kinabuhing dayon, kinahanglan kita sa panalipod nga gihatag sa tinuod nga gitawag ug giordinahan nga mga propeta ug mga apostoles. Mahitabo lamang kana sa Iyang Simbahan. ■

Pinaagi sa Simbahan, mahimo ang mga butang nga dili mahimo sa mga indibidwal.

Emma W., Utah, USA

Ang Simbahan motabang nato tungod kay ang Langitnong Amahan nasayud nga malisud kini nga mga panahon. Nasayud siya nga nagkinahanglan kita og propeta dinhi sa yuta sa paggiya nato. Siya nakaila kanato.

Matthew P., New Hampshire, USA

MUBO NGA MGA SULAT

1. Russell M. Nelson, “Karon ang Panahon sa Pagpangandam,” Abr. 2005 nga kinatibuk-ang komperensya.
2. D. Todd Christofferson, “Nganong Anaa ang Simbahan,” Okt. 2015 nga kinatibuk-ang komperensya.
3. Jeffrey R. Holland, “Pagtudlo ug Pagkat-on sa Simbahan,” *Liahona*, Hunyo 2007, 58.
4. D. Todd Christofferson, “Nganong Anaa ang Simbahan.”
5. D. Todd Christofferson, “Nganong Anaa ang Simbahan.”
6. D. Todd Christofferson, “Nganong Anaa ang Simbahan.”

Unsa nga mga kalihokan ang angay nakong buhaton sa akong libreng panahon aron mahimo kining mas bililhon?

“Si Alma naghisgot sa mga prayoridad sa dihang siya mitudlo nga “kini nga kinabuhi nahimo nga usa ka panahon sa pagsulay; usa ka panahon sa pagpangandam sa pagsugat sa Dios’ (Alma 12:24). Unsaon sa paggamit ang buhong nga kabilin sa oras sa pagpangandam sa pagsugat sa Dios kini nagkinahanglan og giya, apan sigurado nga atong ibutang ang Ginoo ug ang atong mga pamilya sa ibabaw sa lista.”

Elder Ian S. Ardern sa Seventy, “Usa ka Panahon sa Pagpangandam,” Okt. 2011 nga kinatibuk-ang komperensya.

Pagtrabaho sa usa ka Produkto nga Mahimong Makompleto

Buhata ang butang nga mas importante. Usahay giusikan nako ang akong

panahon sa paghimo og walay bili nga mga butang, sama sa pag-surf sa internet og duha ka oras, ug magbasol niini pagkahuman. Makahimo ka sa pagsulay sa pagpalambo og bag-ong talento, motrabaho sa Personal nga Kauswagan o Katungdanan ngadto sa Dios, magtudlo og igsoon o higala, mananom, magsulat og istorya, o mag-organisar—ang mga posibilidad walay katapusan. Ang lagda nga akong gisunod mao ang pagsiguro sa paggamit sa akong libreng panahon mao nga nagtabang kini nako sa pagtrabaho sa usa ka produkto nga mahimong makompleto.

Kimberly A., edad 19, Alaska, USA

Himoa Kon Kinsa Ikaw Gusto nga Mahimo

Adunay kinutlo sa akong sala nga nag-ingon, “Pangutan-a ang imong

kaugalingon kon ang imong gibuhat karong adlaw nagdala ba nimo nga mas mahiduol sa asa nimo gusto ugma.” Hunahunaa ang matang sa tawo nga gusto nimong mahimo ug ang imong mga tumong. Pilia ang pagbuhat sa mga butang nga makatabang nimo nga makab-ot kadto nga mga tumong. Buhata ang mga butang nga makatugot nimo sa pagbaton sa Espiritu uban nimo ug nga subay sa mga sumbanan sa *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan*.

Amy P., edad 16, Kentucky, USA

Kanta o Paminaw sa mga Himno

Ang kalihokan nga akong ganahan nga buhaton sa akong libreng panahon mao ang pagkanta og mga himno. Gihimo nako nga tumong nga makasag-ulo og daghan nga mga himno sa Simbahan kutob sa akong mahimo.

Kasagaran akong i-download ang pipila ka mga himno nga gusto nakong makat-unan aron ako makapaminaw niini bisan unsang orasa nga duna koy libreng higayon.

Justice O., edad 16, Orlu, Nigeria

Pagtuon sa Basahon ni Mormon

Akong himoon ang akong libreng panahon nga mas makahuluganon ug bililhon pinaagi sa pagtuon sa Basahon ni Mormon. Mao kini ang sukaranang bato sa atong relihiyon ug, sa mga pulong ni Propeta Joseph Smith, kita “labi nga maduol sa Dios pinaagi sa pagsunod sa iyang mga lagda, kay sa bisan hain nga basahon” (pasiuna sa Basahon ni Mormon).

Lynne T., edad 18, Accra, Ghana

Maghimo og mga Tumong

Kinahanglang hunahunaon nimo pag-una ang matang sa tawo nga ikaw gusto nga mahimo sa pipila ka tuig. Dayon makahukom ka unsay angay nimong buhaton karon sa imong libreng panahon aron makab-ot kana nga tumong. Sa

katapusan sa matag adlaw, naghunahuna ko unsay akong mga tumong ug naghimo og iskedyl kon unsay akong buhaton pagkasunod adlaw sa akong libreng panahon.

Elder Agostinelli, edad 20, Chile Santiago West Mission

Pagtuon sa Doktrina

Usa sa labing maayong paagi sa paggamit sa imong libreng panahon mao ang pagtuon sa doktrina sa Ginoo. Gikan sa mahangtulong panglantaw, ang pagbasa sa mga kasulatan, mga artikulo sa magasin sa Simbahan, ug ubang makadasig nga mga materyal mas makaayo kanimo kay sa pagbuhat sa laing mga kalihokan.

Josh C., edad 13, Tennessee, USA

Ang mga tubag gituyo alang sa pagtabang ug panglantaw, dili isip usa ka opisyal nga mga pamahayag sa doktrina sa Simbahan.

Kon ang Dios nasayud sa matag desisyon nga atong himoon, unsay hinungdan sa atong kabubut-on?

Kini nga pangutana nakapalibug sa mga tawo sa dugayng panahon. Ang paagi sa atong pagtubag niini gibase sa duha ka sukaranan, gipadayag nga mga kamatuoran:

Ang Dios nasayud sa tanan. Ang panglantaw sa Dios wala limitahe sa panahon (tan-awa sa D&P 38:2). Dugang pa, Siya adunay mahangtulong personal nga kasinatian uban nato sa wala pa kita moanhi dinhi sa yuta, mao nga mas nasayud Siya sa mga hilig ug kinaiya sa matag usa nato kay kanato.

Kita adunay kabubut-on. Intelihente kita nga mga binuhat, mga anak sa Dios, kinsa nahigugma nato ug naghimo sa plano nga nagtugot nato nga mahimong

sama Kaniya—kon kita mopili sa pagsunod Kaniya (tan-awa sa D&P 93:27–32; Abraham 3:21–25). Ang kabubut-on nagpasabut nga kita makalihok alang sa atong kaugalingon ug dili palihukon (tan-awa sa 2 Nephi 2:14, 16, 27).

Ang kasinati sa Dios sa atong kinaiya ug sa lyang pagkahibalo nang daan sa atong mga pagpili dili *mohimo* nato nga mopili niadto nga mga pagpili. Tungod kay Siya nakaila kanato ug tungod kay kita adunay kabubut-on, Siya modapit ug modasig nato—apan dili mopugos nato—sa pagbuhat og maayo ug sa pagtuo ni Jesukristo (tan-awa sa Moroni 7:16–17).

Unsa May Imong Gihunahuna?

“Unsaon nako nga mas maayo ang akong pakig-uban sa akong pamilya?”

Isumiter ang inyong tubag ug, kon ganahan, apili og klaro kaayo nga litrato hangtud Setyembre 15, 2018, sa liahona.lds.org (i-klik ang “Submit an Article o Feedback”).

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitag-on o sa pagklaro.

**ANG DIOS
buot BA
GAYUD
MAKIGSULTI
KANINYO?
OO!**

PRESIDENTE RUSSELL M. NELSON
GIKAN SA "PAGPADAYAG ALANG SA SIMBAHAN, PAGPADAYAG ALANG SA ATONG MGA KINABUHI,"
ABR. 2018 NGA KINATIBUK-ANG KOMPERENSYA

Unom ka mga Paagi aron sa Paghinumdom Kanunay sa Manluluwas

Ni Elder Gerrit W. Gong

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Matag semana, sa pag-ambit sa sakrament, makigsaad kita nga kanunayng mohinumdom sa Manluluwas. Migamit sa dul-an sa 400 ka mga pakisayran sa kasulatan [scripture reference] sa pulong nga *mohinumdom*, aniy unom ka paagi nga kita kanunayng makahinumdom Kaniya.

Una, kanunay kitang makahinumdom Kaniya pinaagi sa pagkamasaligon sa Iyang mga pakigsaad, mga saad, ug mga kasiguroan.

Ikaduha, kanunay kitang makahinumdom Kaniya pinaagi sa mapasalamatong pag-ila sa Iyang impluwensya sa tibuok natong kinabuhi.

Ikatulo, kanunay kitang makahinumdom Kaniya pinaagi sa pagsalig sa dihang ang Ginoo mipaniguro kanato nga “Siya kinsa naghinulsol sa iyang mga sala, ang mao gipasaylo, ug Ako, ang Ginoo, dili na mahinumdom kanila.” (D&P 58:42).

Ikaupat, Iya kitang gidapit sa paghinumdom nga Siya kanunayng moabi-abi kanato sa pagpauli.

Ikalima, kanunay kitang makahinumdom Kaniya sa adlawng Igpapahulay pinaagi sa sakrament. Sa katapusan sa Iyang mortal nga pagpangalagad ug sa pagsugod sa Iyang pagpangalagad—human sa pagkabanhaw—ang atong Manluluwas mikuha og pan ug tubig ug mihangyo

nga atong hinumduman ang Iyang lawas ug dugo.

Sa ordinansa sa sakrament, mosaksi kita sa Dios nga Amahan nga kita andam sa pagdala nganha kanato sa ngalan sa Iyang Anak ug kanunayng mohinumdom Kaniya ug maghupot sa Iyang mga sugo, nga Iyang gihatag kanato, nga kita sa kanunay makabaton sa Iyang Espiritu uban kanato (tan-awa sa Moroni 4:3; 5:2; D&P 20:77, 79).

Sa katapusan, ang ikaunom, nagdapit kanato ang Manluluwas sa kanunay nga paghinumdom Kaniya sama sa Iyang kanunay nga paghinumdom kanato.

Ang atong Manluluwas nag-ingon: “Oo, kini sila mahikalimot tingali, apan Ako dili gayud makalimot kanimo.

“Tan-awa, Ako mikulit kaninyo diha sa mga palad sa akong mga kamot” (Isaias 49:15–16; tan-awa usab sa 1 Nephi 21:15–16).

Nagpamatuod Siya: “Ako mao siya kinsa gibayaw. Ako si Jesus nga gilansang sa krus. Anak Ako sa Dios” (D&P 45:52).

Mapaubsanon kong mopamatuod ug manghinaut nga kita sa kanunay mohinumdom Kaniya—sa tanang panahon, sa tanang butang, ug sa tanang dapit kon asa man kita (tan-awa sa Mosiah 18:9). ■

Gikan sa pakigpulong sa Abril 2016 nga kinatibuk-ang komperensya.

Natawo sa
**Redwood City,
California.**

Gipaluyohan ngadto sa

**Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles**

niadtong Marso 31, 2018.

Dunay 4 ka anak ug
3 ka apo.

Human sa awahag
sa coach, siya
mi-try out para
sa eskwelahan
nga
**football
team**
ug giganahan
niini!

Naminyo ni
Susan Lindsay sa
**Salt Lake
Temple**
niadtong
Enero 1980.

Nagserbisyo isip assistant sa U.S. State
Department sa Washington, D.C.,
niadtong 1986.

Nagserbisyo isip
misyonaryo sa Taiwan
Taipei Mission.

Makaampo Ko Kanunay

Mga Pangutana sa Pag-ampo

Butangi ug tsek ang tanang tubag nga uyon ka. Idugang ang imong kaugalingong mga tubag. Dayon ipakigbahin unsay imong nahibaloan mahitungod sa pag-ampo ngadto sa uban.

1. Ngano nga ang Langitnong Amahan gusto nga ikaw mag-ampo?

- Tungod kay ako Iyang anak, ug Siya gusto nga makadungog gikan nako
- Tungod kay gusto Siya nga motabang nako

2. Kanus-a ka mag-ampo?

- Kada gabii ug buntag
- Kon ako mobati og kahadlok
- Kon ako kinahanglan nga mohimo og pagpili

3. Asa ka mag-ampo?

- Sa akong kwarto
- Sa gawas ubos sa mga bitoon

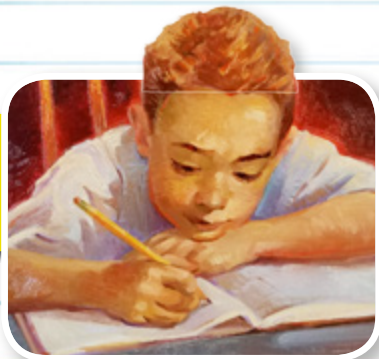
4. Unsay imong iampo?

- Akong problema
- Unsay nahitabo nianang adlaw

5. Sa unsa nga paagi nimo madungog ang mga tubag sa Langitnong Amahan?

- Kon magbasa ko sa mga kasulatan
- Kon mobati ko og kalinaw

ANG AKONG JOURNAL SA PAG-AMPO

- Isulat unsay imong gikabalak-an o gikinahanglan nga tabang.
- Pakig-istorya sa Langitnong Amahan mahitungod niini diha sa pag-ampo.
- Human ka mag-ampo, paminaw sa hilom sa Espiritu Santo.
- Atol sa semana, padayon sa pagbantay ug paminaw sa mga tubag.
- Isulat ang mga tubag nga imong nadawat.

Ang Kard sa PAHINUMDOM sa Pag-ampo

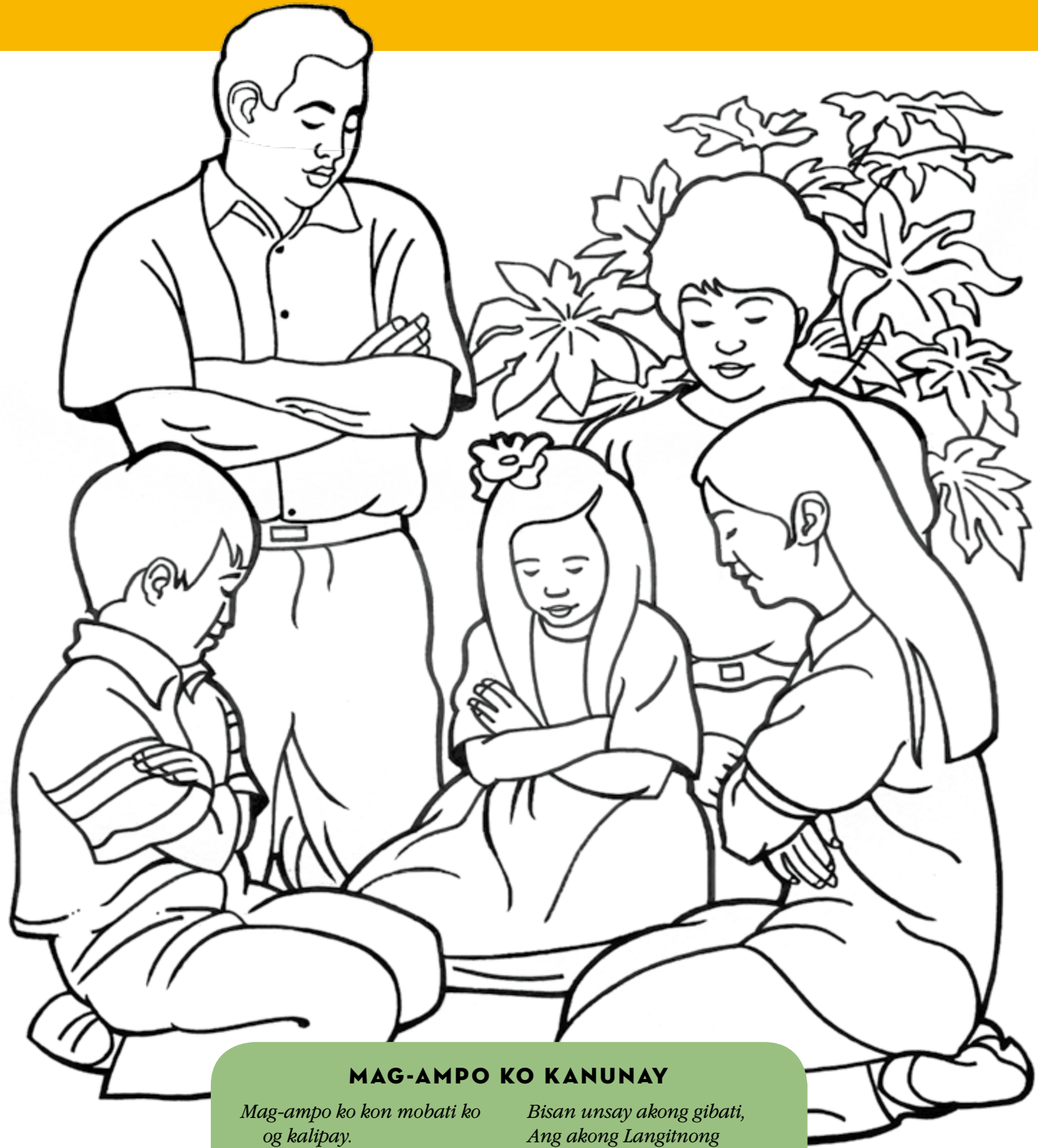
“Ang una, ang tunga-tunga, ug ang katapusang butang nga buhaton mao ang pag-ampo.”
—President Henry B. Eyring

Ang Kard sa PAHINUMDOM sa Pag-ampo

“Makaila kita sa Ginoo ug makasalig Kaniya pinaagi sa pag-ampo.”
—Sister Bonnie H. Cordon

*“Pag-ampo lang, maminaw ka ba.
Anak ka’s Dios; Ikaw gihigugma”
(Songbook sa mga Bata, 6–7).*

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI DILLEN MARSH

MAG-AMPO KO KANUNAY

*Mag-ampo ko kon mobati ko
og kalipay.*

*Mag-ampo ko kon mobati
ko og kasubo.*

*Mag-ampo ko kon mahadlok ko
Ug kon ako maglagot og maayo.*

*Bisan unsay akong gibati,
Ang akong Langitnong*

Amahan nagpakabana.

*Kon ang akong adlaw dili
maayo o maayo,
Mag-ampo ko kanunay.*

Ni Teresa Weaver

Hi!
Ang akong
ngalan mao
si Steffani!

Naningkamot ko nga mopadan-ag
sa akong kahayag pinaagi
sa pagpakigbahin sa akong
pagpamatuod.

Usa ka Matahum nga Isla

Nagpuyo ko sa Sri Lanka.
Usa kini ka maanindot nga
isla nga nasud duol sa haba-
gatang tumoy sa India. Kami
dunay tropikal nga kalasa-
ngan, asul nga tubig sa dagat,
ug karaang makasaysayanong
mga nangaguba. Mahal nako
ang akong nasud!

මොර්මොන්ගේ
පොත

ජේසුස් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේගේ
තවත් ලිපිපුවත

Mga Higala bisan Asa

Ang akong eskwelahan adunay mga bata nga
gikan sa daghang mga nasud. Ang uban mga
Kristiyano, Muslim, Hindu, o Buddhist. Mabinasion
ug mahigalaon kaming tanan ngadto sa usag usa.

Usa ka Nagdan-ag nga Pagpamatuod

1. Usa ka Makahadlok nga Imbitasyon

Usa ka adlaw ang mga estudyante nga Kristiyano adunay espesyal nga panagpundok. Gidapit kami sa pagpakigbahin sa among mga pagpamatuod. Nahilom pag-ayo ang kwarto. Walay usa nga miadto sa stage. Nahadlok kaayo ang tanan! Maulawon kaayo ko, mao usab akong gibati.

2. “Lakaw, Lakaw”

Dayon gibati nako ang tumang kainit, ug gibati nako ang Espiritu Santo misulti nako nga, “Lakaw, lakaw.” Nag-ampo ko sa akong kasingkasing. Naglakaw ko padulong sa stage nga gikulbaan pag-ayo.

3. Pagpakigbahin sa Akong Pagpamatuod

Gisultihan nako ang akong mga kauban sa klase nga ang Langitnong Amahan nahigugma kanamo ug gusto nga kami makigsulti Kaniya kanunay. Akong gipakigbahin ang akong mga kasinatian uban sa pag-ampo. Miingon ko nga ang Langitnong Amahan kanunay nga maminaw kanako ug gusto nga motabang kanako. Nalipay ko nga nakabaton og kaisug sa pagpakigbahin sa akong pagpamatuod. Gibati nako nga ako nahimong usa ka mahayag nga kahayag sa mahilom nga kwarto.

4. Lakaw ug Buhata

Ang akong paborito nga istorya sa kasulatan anaa sa Basahon ni Mormon, diin si Nephi miingon nga siya moadto ug mobuhat unsa ang gisugo sa Ginoo. Manghi-naut ko nga makabaton ako kanunay og kaisug sa pagbuhat unsay gusto sa Langitnong Amahan nga akong buhaton.

PADAD-I KAMI OG BITOON!

Misugo si Jesus kanato nga “pasigaa ninyo ang inyong kahayag sa atubangan sa mga tawo” (Mateo 5:16). Unsaon ninyo sa pagpasiga sa inyong kahayag? Pag-email namo og litrato sa imong bitoon kauban sa imong istorya, litrato, ug pagtugot sa ginikanan sa liahona@ldschurch.org.

Ang Saad nga WALAY PANAG-AWAY

By Myrna M. Hoyt

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Sila mikuha sa ilang mga espada, ug sa tanan nga mga hinagiban . . . , ug sila milubong kanila sa ilawom sa yuta” (Alma 24:17).

Karon unsa ka nindot nga adlaw. Ang ig-agaw ni Timmy nga si Madi moabut. Ug siya moistar sa tibuok semana! Naghinam-hinam siyang mopakita sa iyang mga dulaan ug sa pakigdula kaniya.

Sa dihang miabut na si Madi, ang kaalegri nagsugod dayon. Sa unang duha ka adlaw, nagdula sila sa dulaan nga mga dinosaur ug nagpakaaron-ingnon nga mga pirata. Makalingaw kaayo. Apan sa ikatulong adlaw, lahi na ang nahitabo. Si Timmy ug Madi dili na magkauyon sa *bisan unsa*.

“Mogawas ta ug himoon ang tree house nga usa ka spaceship!” Miingon si Timmy.

“Dili ko gusto. Dinhi lang ta sa sulod ug magdrowing,” miingon si Madi.

“Laay man dinhi sa sulod!”

“Dili baya! Nagdula ta kanunay sa *imong* gusto nga dulaon. Nganong ikaw man kanunay ang mopili unsay atong buhaton?”

Si Timmy ug Madi nagsige og lalis. Wala na sila malingaw. Wala makagusto si Timmy sa iyang gibati kon sila mag-away. Dayon duna siyay nahunahunaan.

“Uy, Madi,” miingon si Timmy, “magpinareha kita sa mga Anti-Nephi-Lehies.”

“Kinsa?”

“Ang Anti-Nephi-Lehies. Sila ang mga tawo sa Basahon ni Mormon nga milubong sa ilang mga espada. Nagsige sila og away, ug nagbasol sila, mao nga sila naghinulsol. Misaad sila sa Langitnong Amahan nga dili na sila mag-away. Ilang gilubong ang ilang mga hinagiban diha sa yuta aron sa pagpakita nga sila gusto nga motuman sa ilang saad.”

Sa kalit ang ideya misulod sa hunahuna ni Timmy. “Magbuhat ta og mga dulaan nga espada ug ilubong kini ug mosaad nga dili na mag-away sa usag usa.”

“OK,” miingon si Madi.

Si Timmy ug Madi mikuha og plastic nga himoon og mga dulaan gikan sa kwarto ni Timmy ug naghimo og lain-lain mga matang sa espada gikan niini. Ang uban mga tag-as. Ang uban mga mugbo. Ang uban adunay daghang lain-lain mga kolor. Sa dihang nahuman na sila, si Timmy ug Madi midala asa ilang mga hinagiban ngadto sa dako nga trapo sa may entrada sa balay.

“Magpakaaron-ingnon ta nga ang trapo mao ang dakong lungag,” miingon si Timmy.

Nanglingkod sila sa tumoy sa trapo. Dayon tagsa-tagsa ilang gibutang ang ilang mga espada ngadto sa trapo, nagpakaaron-ingnon nga ilubong kini.

“Mosaad ko nga dili na ako makig-away pa,” miingon si Timmy, mibutang sa iyang katapusang espada diha sa nagpundok.

“Ako sad,” miingon si Madi. “Karon magdula na ta! Unsay gusto nimong buhaton?”

“Magdrowing ta,” miingon si Timmy nga nagpahiyom.

Mibalus sa pagpahiyom si Madi. “Dayon magdula ta og spaceship sa gawas.”

Sa nahibiling adlaw sa semana, sila si Timmy ug Madi mituman sa ilang saad. Ug nalingaw kaayo sila nga nagdula human nga wala na sila mag-away. ■

Ang tagsulat nagbuyo sa Utah, USA.

Si Grace Vlam usa ka nuybe anyos nga bata nga nag-puyo sa Holland niadtong 1940 panahon sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan. Ang Nazi Germany bag-o lang nagsugod sa pag-ataki sa Holland.

BOOM! BOOM!

Alas tres sa buntag, ug ang siyudad gibombahan. Usa ka minuto pa nakatulog si Grace, ug ang sunod, misulti si Papa sa tanan nga mangita og katagoan. Karon si Grace gidala sa ilawom sa lamesa sa kusina uban sa iyang papa, mama, ug mga manghud nga lalaki, sila si Heber ug

Alvin. Madunggan niya ang lanog nga mga pagbuto ug pagkabuak sa mga bildo sa gawas. Kusog kaayo!

“Unsa may mahitabo kanato?” Nangutana si Grace ni Papa.

Gihapyod ni Papa ang iyang buhok. “Wala ko kahibalo,” miingon siya. “Apan mag-ampo ta.”

Ang pamilyang Vlam naggunitay sa usag usa. “Minahal nga Langitnong Amahan,” nag-ampo si Papa, “palihug luwasa ang among pamilya.”

Pagkataud-taod, ang kasaba nawala. Wala nay mga pagbuto. Luwas ra sila!

“Bisan unsay mahitabo, ang Dios moatiman sa atong pamilya,” miingon si Mama.

Usa ka Tingog sa Kalinaw

Ni Megan Armknecht

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Gigunitan ni Mama ang kamot ni Grace ug mipahiyom kaniya. “Nakahinumdom ka sa dihang na-seal kita sa templo?”

Miyango si Grace. Sa dihang mibalhin sila gikan sa Indonesia ngadto sa Holland, mihapit sila sa Utah ug na-seal sa Salt Lake Temple.

“Bisan unsay mahitabo, ang Dios moatiman sa atong pamilya,” miingon si Mama.

Pagkasunod adlaw, si Grace nakadungog og mga air raid siren sa dihang didto siya sa plasa sa siyudad. Mihangad siya ug nakita ang mga eroplano sa ibabaw,

nga dunay gagmayng itom nga mga butang nga nahulog gikan niini. Nagbarug siya didto, nagtan-aw, nga nagnga-nga ang iyang ba-ba.

Gisinggitan siya sa usa ka tawo. “Dagan! Mga bomba kana!”

Midagan si Grace paingon sa ila, ang iyang kasingkasing naglagubo sa dihang luwas siyang miabut sa atubangang pultahan.

Pipila ka adlaw ang milabay, ang mga Nazi—kinsa mao ang mga lider sa gobyerno sa Germany—opisyal nga mikuha sa Holland. Usahay ilang prisohon ang mga tawo nga mga opisyal sa militar. Ug tungod kay si Papa usa ka opisyal sa Dutch military, ang mga opisyal sa Nazi mibantay niya pag-ayo.

“Apan dili kana mahitabo ni Papa,” naghunahuna si Grace. “Mga miyembro kami sa Simbahan, ug si Papa usa ka lider sa kapangulohan sa misyon. Ang Dios manalipod kaniya.”

Human sa pagpamomba, ang pamilyang Vlam kinahanglang mobiya sa ilang siyudad. Usa ka adlaw sa iyang eskwelahan, nakadungog si Grace sa ubang mga estudyante nga naghunghunganay.

“Ang ubang mga tawo gipriso karon!”

“Makabalik kaha sila?”

Nahadlok si Grace. OK ra ba kaha si Papa? Kusog siyang nagdagan pauli. Sa iyang pagsulod sa pultahan, nakita niya si Mama sa hawanan.

“Tinuod ba?” Nangutana si Grace. “Wala na si Papa?”

Walay gisulti si Mama og bisan unsa, apan si Grace nasayud gikan sa subo nga mga mata ni Mama nga si Papa gipriso. Pindiriso siya sa gubat. Misandig si Grace sa bong-bong. Nahadlok kaayo siya bisan gani sa paghilak.

“Unsay buhaton nato karon?” naghunahuna siya.

Nianang gutloa, nakadungog si Grace og tingog nga nag-ingon, “Makita nimo pag-usab ang imong amahan.” Ang tingog kalma ug klaro. Nasayud si Grace nga mao kadto ang tingog sa Espiritu Santo. Miarang-arang ang iyang gibati.

Wala gayud siya masayud kon unsay mahitabo, apan nasayud siya nga ang Langitnong Amahan moatiman kaniya ug sa iyang pamilya.

May sumpay pa . . . ■

Ang tagsulat nagpuyo sa New Jersey, USA.

“Ako nasayud nga si Jesukristo buhi; Siya akong gihigugma, ug ako nasayud sa tibuok nakong kasingkasing nga Siya nahigugma sa matag usa nato.”

Ni Elder Ronald A. Rasband

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

“Nagbarug uban sa mga Lider sa Simbahan,” Liahona, Mayo 2016, 49.

Ni Elder
Jörg Klebingat
Sa Seventy

Football ug mga Dominggo

Sa Germany, ang football mao ang labing inila nga sport. Ang akong papa mipalista nako sa usa ka football club sa dihang singko anyos pa ko. Magpraktis mi katulo o kaupat matag semana. Ang mga dula sa kasagaran sa mga Sabado ug mga Dominggo. Kon wala ko magdula og football alang sa club team, makigdula ko og football uban sa akong mga higala. Nagdula mi og football hapit kada adlaw hangtud mosalop ang adlaw.

Sa dihang 15 anyos na ko, nagsugod ko sa pagdula sa team sa mas dako nga siyudad. Ang football nahimong mas seryoso. Nagpraktis mi pirme. Mobiyahe mi ngadto sa daghang dapit. Makigdula mi batok sa mas daghang mga team. Ang football mao ang akong kinabuhi.

Dayon, sa dihang hapit na ko mag-18, didto ko sa usa ka konserto. Nakakita ko og usa ka lalaki nga akong kaedad. Lahi kaayo siya sa ubang mga tawo. Wala siya moinom, manigarilyo, o manumpa. Gusto kong masayud kon ngano. Akong nahibaloan nga siya miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang iyang ehemplo maoy nagtukmod nako nga gustong makat-on pa. Sa wala madugay miapil ko sa Simbahan.

Human ako mabunyagi, nakat-unan nako ang duha ka butang. Una, kinahanglan nga dili ko magdula sa Igpapahulay. Kinahanglang mosimba ko. Ikaduha, ang Langitnong Amahan nagpaabut nako nga moserbisyo og misyon. Apan maayo kaayo ko sa football. Duna koy usa ka higala nga akong kadula sa football nga dako na. Kaming duha dunay tanyag sa pagdula sa professional team. Ang akong higala midawat sa tanyag. Gipili nako nga mobiya sa football ug nagmisyon. Dili kadto lisud nga pagpili tungod kay nasayud ko nga ang Simbahan tinuod.

Apan ang akong pagpili lisud alang sa akong pamilya ug mga higala. Wala sila makasabut unsay akong gibuhat. Ang akong mga ginikanan mipadala nako og mga artikulo sa pamantalaan sa akong higala nga nagdula og football. Dili kadto sayon alang kanako. Apan wala ko magmahay nga nagserbisyo og misyon.

Ang Langitnong Amahan mipanalangin nako sa matag adlaw tungod kay mipili ko nga moserbisyo og misyon. Gipanalanginan ko niya og kalinaw. Gibati nako ang maayong pagbati nga moabut gikan sa paghimo og matarung nga pagpili. ■

Si David ug si Goliath

Ni Kim Webb Reid

Si David usa ka batang lalaki nga miatiman sa karnero. Ang iyang magulang nga mga igsoon mga sundalo nga naningkamot sa pagpanalipod sa ilang katawhan. Usa ka adlaw, ang amahan ni David misugo niya sa pagdala og pagkaon ngadto sa iyang mga igsoon.

Sa dihang miabut si David didto, nakita niya ang higante nga sundalo nga ginganlan og Goliath. Miingon si Goliath nga kon adunay si bisan kinsa nga makapildi niya, mahuman na ang gubat. Apan walay usa nga isug kaayo nga makig-away kaniya.

Miingon si David *siya* ang makig-away ni Goliath. Ang hari miingon ni David nga dili. Si David usa lang ka bata, ug si Goliath kusgan ug dako! Apan nasayud si David nga ang Dios motabang kaniya. Sa katapusan, ang hari miingon, “Lakaw ug ang Ginoo magauban kanimo.”

Wala magsul-ob si David og kalasag sama ni Goliath. Mipunit siya og bato ug gibutang kini sa iyang saplong. Iyang gilabay ang bato sa agtang ni Goliath. Natumba si Goliath! Midaug si David! Naluwas niya ang iyang katawhan.

Usahay mag-atubang ko og dagko, makahadlok nga mga problema. Sa dihang mangayo ko og tabang sa Dios, Siya motabang nako nga magmalig-on. ■

Gikan sa 1 Samuel 17.

Ako Mahimong usa ka Maayong Ehemplo

PAGHULAGWAY: RINAAGINI, ARRYL STOTT

Ni Elder Marvin J. Ashton (1915–94)

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

PADAYON SA PAGPANINGKAMOT

Aron mahimong mananaug sa lumba sa kinabuhing dayon nagkinahanglan kini og paningkamot—kanunay nga trabaho, pagpanglimbasug, ug paglahutay uban sa tabang sa Dios.

Kon maghunahuna ko sa pasidaan sa Manluluwas nga magmalipayon sa pagbuhat sa tanan nga mga butang nga ubos sa atong gahum [tan-awa sa D&P 123:17], naghunahuna ko sa amahan sa nawala nga anak. Ang amahan naguol sa pagkawala ug sa kinaiya sa iyang masinupakon nga anak. Apan walay gihisgutan sa iyang pagbangutan, “Unsay akong nabuhat?” “Unsay akong nahimo nga silotan sa ingon?” O, “Asa ako napakyas?”

Hinoon ingon og gilahunay niya nga walay kasuko sa dili maayong kinaiya sa iyang anak ug midawat kaniya pag-usab uban sa gugma. “Kay kining akong anak namatay na, apan karon nabuhi siya pag-usab; siya nawala na, apan karon hingkaplagan siya. . . .” (Lucas 15:24).

Kon ang mga sakop sa pamilya mopakyas kanato, magkinahanglan kita nga magkat-on og paglahutay. Basta mopakita kita og gugma, pailub, ug pagsabut, bisan kon walay kausaban ang makita, wala kita mapakyas.

Kinahanglan kitang mopadayon. . . .

Aron mahimong mananaug sa lumba sa kinabuhing dayon nagkinahanglan kini og paningkamot—kanunay nga trabaho, pagpanglimbasug, ug paglahutay uban sa tabang sa Dios. . . .

. . . Kasakit ug mga babag moharong natong tanan. Makasinati kita og kaguol, kasubo, kamatayon, mga sala, kahuyang, mga katalagman, pisikal nga sakit, kasakit, kaguol sa hunahuna, dili makiangayon nga pagpanaway, kamingaw, o pagsalikway. Unsaon nato sa pagdawat niini nga mga hagit maoy motino kon kini mahimo bang mga babag o makatabang nato. Ngadto sa maisugon kini nga mga hagit makahimo nga posible ang kauswagan ug kalamboan. . . .

Usahay isip mga anak sultihan ta nga ang tanan maayo ra. Apan ang

kinabuhi dili ingon niana. Bisan kinsa ka, ikaw makabaton og mga problema. Ang trahedyo ug kapildihan mao ang wala paabuta nga mga babag sa mga plano sa kinabuhi. . . .

. . . Ang pagkabantog mao ang labing maayong sukod kon unsa ka maayo ang usa ka indibidwal motubag sa mga panghitabo sa kinabuhi nga ingon og sa hingpit dili makiangayon, dili resonable, ug dili angay. . . .

. . . Si Jesus mao ang Kristo. Usa sa Iyang mga timailhan sa kabantog, sa Iyang paglahutay, nagbarug kanunay nga lamdag alang sa atong pagsunod. Atol sa Iyang yutan-ong pagpakabuhi gilahunay Niya pag-ayo samtang Siya nag-antus sa panghingutas ug pagsalikway sa pinakagrabe nga matang. Mosaksi ko nga ang Dios motabang nato sa paglahutay samtang maningkamot kita sa pagsunod sa Iyang mga pagtulun-an, magtinguha sa Iyang giya, ug motuman sa iyang mga sugo. ■

Gikan sa “If Thou Endure It Well,” Ensign, Nob. 1984, 20–22.

**ANG NAWALA NGA ANAK,
NI JUSTIN WHEATLEY**

"Ug sa nahililian na siya sa panimuot, siya miingon, Pagkadaghan gayud sa mga sinuholan sa akong amahan nga may pagkaon nga naghingapin, samtang dinhi nagakamatay ako sa gutom!

"Motindog ug moadto ko sa akong amahan ug ingnon ko siya, "Amahan, nakasala ako batok sa langit ug sa imong atubangan,

"Ug dili na ako takus pagatawgon pa nga imong anak; himoa na lang ako nga usa sa imong sinuholan.

"Ug siya mitindog ug miadto sa iyang amahan" (Lucas 15:17-20).

MGA YOUNG ADULT

**SI ERIC NAKAT-ON SA
PAGSALIG SA DIOS**

*Bisan og nagpakabuhi nga dunay
grabe nga mga kakulangan didto
sa Ghana, si Eric nakaila gihapon
sa maayo sa iyang kinabuhi.*

44

MGA MAGTUTUDLO SA
KABATAN-ONAN

**PAGPAAPIL SA
KABATAN-ONAN
SA PAGGAMIT SA
TEKNOLOHIYA**

30

UMAABUT NGA MGA
MISYONARYO

**GAMITA KINI NGA
MGA PANGUTANA SA
PAGPANGANDAM**

50

MGA BATA

**ISULAT ANG MGA TUBAG
SA MGA PANGUTANA
MAHITUNGOD SA
PAG-AMPO**

66

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

CEBUANO